

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 36 korona. Félévre 18 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes száma helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 704.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése a mai napon lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

A vasuti pragmatika.

Irta: Kossuth Ferencz.

Budapest, márczius 31.

Polónyi Dezső, a vasuti pragmatikáról beszélve, egy rendkívül merész állítást kockáztatott: azt, hogy e törvény azért lett alkotva, hogy a koalíció megbontassék és hogy a baráti viszony, melyet a horvátokkal a függetlenségi párt hozott létre, megszakíttassék.

E csodálatos állításra gróf Apponyi Albert már válaszolt. Ennek dacára nekem is rá kell erre térnem, még pedig írásban, mert betegségem még mindig ágyamhoz szegezvén, nem tudom, mikor fogok a képviselőházban megjelenhetni és szólhatni.

A vasuti pragmatikáról szóló törvényt én terjesztettem a törvényhozás elé. Célja az volt, hogy a vasuti személyzet fizetése rendeztessék, aminek évekre terjedő késedelme jelentékeny károkat és zavarokat okozott; továbbá az volt a cél, hogy a személyzet szolgálati viszonyai, jogai és kötelességei törvénybe legyenek iktatva és ezzel (amennyire lehet) meg legyen védve ez az érdemes személyzet a mindenkori önkény esetleges tulkapásai ellen, amellyel, hogy kötelességének úgy, mint jogainak teljes tudatában lehessen.

A törvény nagyon sok érdeket érintvén, tudnom kellett, hogy az élet tapasztalata minden részletben megfelel-e a törvényhozó szándékának?

Erre nézve kértem jelentést rövid idővel a törvény életbeléptetése után: nem azért, mintha már akkor magam is meggyőződtem volna a változtatás szükségéről, mint ahogy ezt, politikai érdekből, gróf Khuen miniszterelnök rám fogta; — hanem azért, mert meg voltam és meg vagyok győződve arról, hogy a miniszteri s egyáltalán a hivatalos csalhatatlanság nem létezik. Én teljes lelkeimből jót akartam, kerestem tehát azt, hogy alkotásom minden részletében jó-e?

A vasuti pragmatika-törvény bevezető részében intézkedni kellett a magyar államvasutak hivatalos nyelvéről.

Vannak, akik azt hiszik, hogy prudensebb lett volna ezt nem tenni, hanem az egészet egyszerűen kihagyni.

Ez meglehet, hogy ügyesebb eljárás lett volna, de távolról sem egyes egyén vagy egyének, hanem a magyar államvasutak igazgatóságának összes illetékes része és minden egyes illetékes hivatal, a leghatározottabban amellett foglaltak állást, hogy ez feltétlenül szükséges és midőn arról volt szó, hogy ez az intézkedés kihagyassék, az összes illetékes személyzet tanácsolta és kérve kérte, hogy e hibába ne essünk bele és ne állandósítsunk egy folyvást nehezebbé és türethetlenebbé levő állapotot.

De magam is ezen a nézeten voltam. A magyar államvasutak az állam egyik üzemét képezik, mint ilyenek egy bejegyzett céget alkotnak és semmi mást. Alkalmazottai és hivatalnokai nem állami hivatalnokok, ezek státusa és nyugdíjalapja egészen különálló. Többször éppen ezzel indokolták a multban a horvát hatóságok a választói jog megtagadását azoktól, kik Horvátország területén szolgáltak és laktak, hogy ők nem állami hivatalnokok.

Az 1868-iki XXX. törvény intézkedései a horvát nyelv jogaira vonatkozólag, a magyar államvasutakra, mint üzemre nem vonatkoztathatók. Ez volt tényleg a gyakorlat, mióta a magyar államvasutak léteznek; de e gyakorlat nem volt törvényileg szabályozva, amiből az következett, hogy a tulbuzgó alkalmazottak Horvátországban gyakran igen kellemetlen és bizonyára kerülendő összeütközéseket provokáltak, másrészt a horvát hatóságok sokszor okvetetlenkedtek.

A vasuti szolgálat rendje és helyes vezethetése feltétlenül megkövetelte mindig azt, hogy a magyar üzem hivatalnokai tudjanak magyarul; mégis a horvátok iránti tekintetből, a kérdéses pragmatika törvényben nem az vétetett be szárazon, hogy magyarul, hanem az, hogy horvát területen szolgálók magyarul is tudjanak.

Ez bizonyára, a legkevesebb volt, amit követelhetünk magyar üzemünk hivatalnokaitól, midőn ugyanott a horvát autonómiának meg volt adva az az elégtétel, amelyet azelőtt sohasem élvezett, hogy elrendeltetett az, hogy minden hivatalnoknak és alkalmazottnak ezentúl Horvát-Szlavonországok területén horvátul kell tudnia s úgy a közönséggel, mint a hatóságokkal való szóbeli és írásbeli érintkezésben a horvát nyelvet kell használnia.

Ez van a pragmatikában és semmi más s az én józan eszem szerint azt kellett hinnem, hogy ez a horvátoknak óriási engedményt képez, tekintve, hogy azelőtt a hivatalnokok nagy része tüntetőleg tartózkodott attól, hogy a közönséggel való érintkezésben a horvát

nyelvet használja, sőt sokan horvátul egyáltalán nem is tudtak és tüntetőleg magyarul beszéltek az őket nem értő horvátokkal.

A horvátokat azonban ez az óriási javítás nem elégítette ki, ők az ellen lázadtak fel, hogy a hivatalnokoknak magyarul is kelljen tudni; tehát nem azért lázadtak fel a horvátok, mintha a horvát nyelv jogát sértette volna a pragmatika, amit nem is állíthattak, mert ellenkezőleg, a horvát nyelvet kötelezővé tette, hanem azért lázadtak fel, mert a magyar üzem hivatalnokaitól a magyar nyelv-tudása is megköveteltetett.

Ők tehát nem a horvát nyelv szereteteért, hanem a magyar nyelv gyűlöleteért lázadtak fel.

Ez a tiszta s az abszolút tényállás és semmi más.

Egyébiránt a horvát obstrukció szónokai nagyon nyílt és merész vallo-másokat tettek ugyerre nézve, mint azon okokra nézve, amelyekért velünk barátkozást színelve, minket félrevezettek.

E beszédek le vannak magyarra fordítva. Jó lenne, ha ezeket Polónyi Dezső is elolvasná.

Ami azt illeti, hogy a magyar nyelv jogának ily szűk körű megvédésének (ugyanakkor, amikor a horvát nyelvnek azelőtt nem létezett tág jogkör adatott) a koalíció megtörése lett volna a célja, ennek ellentmond az, hogy a törvényt én adtam be, én pedig a koalíció fentartását mindvégig védtem s ennek időelőtti felbontását az országra nézve károsnak vallottam. A következmények, sajnos, tulságosan is igazoltak.

Annak pedig, hogy a magyarok s kivált a függetlenségi párt barátkozásának a horvátokkal lett volna hivatva ez a pragmatika (cél tudatosan) véget vetni, ellentmond az, hogy e barátkozást én kezdeményeztem, ennek megindítása tőlem származott, megbízásomból járt Polónyi Dezső igen nagytehetségű apja is náluk s engem szerettek meg és ünnepeltek folyvást annyira a horvátok, hogy megjelenéseimkor a képviselőházban állandóan zajos tapsal fogadtak.

Saját magam művét nem akarhatam tehát lerombolni. Ellenkezőleg, szándékaim a horvátok iránt a legjobbak és a legbarátságosabbak voltak.

Feltétlenül bizonyos, hogy a magyar-horvát barátkozásban ezek az utóbbiak nem voltak őszinték és midőn mindennemű követelésekkel álltak elő a miniszterelnökségen ismételt tartott összejöveteleken, amelyek mindegyikének teljesítése lehetetlen lett volna és midőn nem elégedtek többé meg a ba-

rátkozásnak azzal az eredeti alapjával, hogy az 1868-ik évi XXX. t.-cz. lojálisán, jóindulattal s a szabadság szellemében hajtasák végre, ekkor kerestek és találtak alkalmat és ürügyet az összeveszésre, úgy, hogy a pragmatika nem ok, hanem alkalom volt, melyet a hajánál huztak elő.

Másképpen magyarázni nem lehetne azt, hogy éppen akkor támadtak ránk, amikor kötelezővé tettük a horvát nyelvet is a magyar államvasuti üzemben a horvát területen, még pedig úgy, hogy a közönséggel és a hatóságokkal kizárólag és kötelezőleg a horvát nyelv használtassék.

Azt előrelátni, hogy ez gyűlöletet fog kelteni, nem lehetett.

A politika hírei.

— A miniszterelnök Bécsben. — Bankkérdés a Reichsrathban. — Költségvetés helyett indemnitás. — Tizenkét napos husvétii szünet. — Klein Ödön távozása. — Jeszenszky lesz a sajtófőnök. —

Budapest, márczius 31.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök — mint jelentettük — holnap, szombaton este negyedhat órakor Bécsbe utazik. A miniszterelnök vasárnap kihallgatáson jelenik meg a királynál és valószínűleg báró *Bienert* osztrák miniszterelnökkel is fog tanácskozni. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly vasárnap este visszaérkezik Budapestre. A miniszterelnök bécsi útja főleg a bankjavaslattal van kapcsolatban. Az a kérdés merült fel ugyanis, hogy a bankjavaslat elintézése még az ujonnan megválasztandó osztrák képviselőház nyári ülészakájában sorra kerülhet-e. Ez esetben a bankjegyzmény még egyszer rövid időre meghosszabbíthatnák. Ha azonban a két miniszterelnök tanácskozása azt eredményezné, hogy a bankjavaslat a rövid nyári ülészaká folyamán nem kerülhetne az osztrák parlament elé, úgy a bankjavaslatot, miként ez már 1899-ben is

megtörtént, Ausztriában a 14. szakaszszal fogják törvényerőre emelni. Ha ez az eset következik be, úgy a bankjavaslatot az osztrák parlament csak az őszi ülészakájában, esetleg a tél folyamán fogja tárgyalni. Szó van arról, hogy a miniszterelnök bécsi útja a véderéformával is szorosan egybefügg és ennek folytán nem lehetetlen, hogy vasárnap *Hazai* Samu honvédelmi miniszter is Bécsbe utazik.

A képviselőház ma kezdte meg a belügyi költségvetés tárgyalását. Eddig mintegy husz szónok jelentkezett szólásra, de még többen is lesznek a felszólalók. Ebből arra lehet következtetni, hogy a kormány április végéig nem kapja meg a költségvetést és így kénytelen lesz — a költségvetés tárgyalását megszakítva — újabb indemnitást kérni. Ettől a gondolattól gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök maga sem idegenkedik és ma a képviselőház folyosóján ki is jelentette, hogy amennyiben a belügyi költségvetés tárgyalása felemézténé a képviselőház idejét, úgy hat hétre szóló indemnitást fog kérni. Ezt az időt a miniszterelnök teljesen elegendőnek tartja a költségvetési vita befejezésére.

Az indemnitás kérdésével kapcsolatban foglalkoznak a parlamenti körök a kiűzöbön álló husvétii szünet kérdéseivel is és erről általában az a vélemény van elterjedve, hogy a husvétii szünet a költségvetés tárgyalására való tekintettel rövid lesz. Úgy értesülünk, hogy a szünet április 8-ától 20-áig fog terjedni, azután a képviselőház folytatni fogja a költségvetés tárgyalását.

A miniszterelnöki sajtóiroda vezetésében már a legközelebbi jövőben változás fog bekövetkezni. *Klein* Ödön osztálytanácsos, a sajtóiroda jelenlegi vezetője az osztály éléről visszavonul és a miniszterelnökség más osztályában nyer beosztást. Ez alkalommal *Klein* Ödönt miniszteri tanácsossá léptetik majd elő. A sajtóiroda vezetését az eddigi dispoziciók szerint *Jeszenszky* Sándor államtitkár fogja átvenni, akinek jelenlegi ügyköréből az udvari, a törvény előkészítési és egyéb adminisztrációs teendők már báró *Skerlecz* Iván min. tanácsos részortjába utaltattak át és ilyképpen kellő ideje marad a sajtóiroda ügyeinek ellátására.

A belügyi vita.

— Tisza István programbeszède. —

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 31.

Erdekes, nívós napja volt ma a költségvetés tárgyalásának. A belügyi tárcza volt soron, s négy igen figyelemreméltó beszéd hangzott el. Ezt megelőzően *Vió* Antal, Fiume munkapárti képviselője védekezett ama vád ellen, mintha ő nem volna olasz, hanem horvát tulzó. Az ellenzék azonban nem igen akart neki hinni. A belügyi költségvetéshez elsőnek *Hämmersberg* László, a Kossuth-párt jeles tagja szólott hozzá s erélyesen tiltakozott alkotmányunk utolsó védbástyájának, a megyei önkormányzatnak tervezett államosítása ellen. Nagy, megérdemelt sikere volt.

Utána *Szerényi* József, volt államtitkár mondott tartalmas, okos és megszívlelendő beszédet a városok segélyezéséről és a városi tisztviselők fizetésrendezéséről, de érintette a szász-kérdést is. A Ház minden oldalán osztatlan érdeklődéssel kísérték a magvas fejtegetéseket. Majd ismét a Kossuth-párt egy tagja, *Horváth* Mihály vette át a szót és sok hozzáértéssel taglalta és tárta föl közegészség- s kórházügyünk elhanyagolt voltát.

A negyedik s mai utolsó felszólaló a főmunkapárti: gróf *Tisza* István volt, aki félháromig tartotta benn hallgatóságát a Házban. *Tisza* ma valóságos belügyminiszteri programbeszédet mondott s minden ezavából kiérzett a nem jól leplezett kortes-politika. A vármegyei tisztviselők fizetésrendezését követelte s be is mutatta a statusrendezési tervezetet, amelyet ártatlan areczka elődjének, a jelenlegi belügyminiszternek a pártfogásába ajánlott. Természetesen a nemzetiségi kérdéssel is foglalkozott *Tisza*, s mint kiváló kortes ma már nemcsak a románokat, hanem a tótokat is, meg a többi nemzetiségeket is a keblére ölelte. A munkapárt ezt is megtapsolta.

Részletes tudósításunk a következő:

Még egyszer Fiume.

Berzeviczy Albert elnök negyvedtizenegy után nyitja meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után bemutatta az elnök a beérkezett kérvényeket feliratokat.

Romeó.

Irtá: Urai Dezső.

(Utánnomás tilos.)

Az utcán találkoztam egy színésszel, aki *Romeót* játszotta egyszer. Kicsit furcsa beállítása ez egy embernek, de ennél az alaknál ez a fontos: egyszer, egyetlen egyszer eljátszotta *Romeót*. Sem azelőtt, sem azután nem bíztak rá nagy szerepet és miután egyszer föllépett, folytatta ott, ahol elhagyta: elégedetlenkedett.

„Öltözködő“ színész volt, abból a fajtából, amely a művészetet kizárólag a ruha nézőpontjából taksálta. Elegáns ember: jó színész, lompos ember: rossz színész. Ő maga veszedelmesen tehetségtelen volt, de ha a tükörbe nézett, nem akarta elhinni. A kifogástalan szakett nem engedte, hogy megismerje önmagát.

A kávéházban unták. *Romeó* előtt boszankodva hallgatták, *Romeó* után nyíltan kinevették. De a színész a nagy szerep eljátszása után lett utálatosabb, mert addig csak azon sopánkodott, hogy nem kap szerepet, később már esőkönyösen hajtogatta, hogy őt üldözik és letárgyalta az ország összes valamire való színészeit. Állandóan hangosan beszélt és a laikusok, akik a kávéházban közel ülték az asztalához, azt hitték, hogy ez a színész a színpadon csodákra képes. Olyan hangosan beszélt, hogy lassankint az összes társulatokból kikopott. Kis szerepet nem vállalt, nagyot nem kapott, inkább elvenult tehát és züllött napról-napra.

Amikor az utcán találkoztam vele már nagyon lerongyolódott és megörégedett. A

művészi hitvallása is megváltozott: hitte már, hogy rongyos ember is lehet jó színész. Sőt akkor már csak a gyűrött ruha takart igazi művészeteket szerinte. A szeméből az éhség villogott felém és a hangja nagyon megereszkedett. Fázósan összehuzta magát, ha pedig beszélt: kurtán dörmögött. Ebéd-idő volt éppen, hívtam, hogy jöjjön velem ebédelni. Gyanakodva nézett a szemembe: azt kereste benne, hogy miért hívom. Láttam, hogy majd meghal valami jó pecsenyéért, de azért boszusan legyintett a kezével. A vendéglőig azonban eljött és az uton, úgy látszik, elvégezte magával, ha bármiért hívom is: a pecsenye azért pecsenye marad. Csak annyi büszkeség maradt benne, hogy megvart még egy meghívást.

— Bejön? — kérdeztem kurtán.

Intett, hogy nem bánja. Szerényen kullogott utánam és szótlanul leült arra a székre, amelyre mutattam. Amikor az étlapot a kezébe adták milderáron az alján keresgélt valami olcsó ételt, csak úgy félszemmel pislogott oda, ahol a finomabb husok kínálkoztak. Ugy kellett a számára valami régen élvezett sültet kiválasztanom, amit azután hálálkodó pillantással elfogadott. Eleinte lassan, gyáván evett, később nekibátorodott és italt már maga kért.

Az ebédnél alig beszélt, amit mondott az is a koplalástól, a sok nélkülözéstől elerőtlenedett ember halk makogása volt. Csupa lemondás valamiről, ami nem is élt soha. Ha a színészetre tereltem a szót, mélyebben hajolt a fanyérvárá, ha a mások sikeréről beszéltem, bölintott.

— Nem élek én már, uram. Jobb is így.

Nem igen tudtam sajnálni, legalább a

színpadon való letörését nem. Régesrégem elmehetett volna onnan nekivalóbb pályára. Elégni olyan ügyért, amelyik nem akar minket: oktalan tolatkodás.

Alig vettem észre, hogy lassan nekibátorodik az ivásnak. Pedig lassan elfogyott vagy két liter bor, amit mind ő ivott meg. Nem lett hangosabb az italtól, inkább még szomorubb.

A szívart is úgy fogadta el, mint akivel nagy jót tesznek. Kávéházba azonban nem invitáltam. Egy kis dolgom akadt valamire, bár attól elmehettem volna vele. De hogy jóllakattam az embert, unni kezdtem. Egy forinttal kináltam meg, kölesön formájában elfogadta. Féltem, hogy a kis ételért kellemtlenül fog hálálkodni, de nem tette, csak szégyenlősen rebegte:

— Köszönöm.

Később magam is betértem a kávéházba, amelyben mindig akad néhány színész. Az én emberem egy nagy asztalnál ült egészen egyedül. Lassan, megfontoltan szívta a szivarját és belebámult a füstkarikákba. De a tartása már büszkébb volt. Ahogy hátradőlt a karosszékekben, arcára valami idegen kifejezés ült ki. Kemény, férfias akart lenni ez az arez és mintha a határozott vonások közt lágyan, puhán húzódtott volna meg egy melegebb vonal. Egészen tisztán és kivehetően: *Romeó*. Az esett ember újra ott jár álmai országában, amelyben nincsen nálánál jobb színész. A kék füstkarikákban újra táncot járnak el nem ért vágyak.

Nem akartam megrábolni, úgy helyezkedtem el tehát, hogy ne láthasson. Néztam a gyűrött, kopott embert, ahogy önmagának *Romeót* játszza. Mozgott az egész areza, a

Vio Antal napirend előtt szót kér, hogy a távollétében tegnap személyére vonatkozó kijelentésekkel foglalkozzék. Batthyányt félrevezették, amikor azt mondta, hogy a legutóbbi választás az olaszszágot letörték. Ez nem felel meg a valóságnak, rá a horvátok nem szavaztak, hanem a hazafias olaszok s a magyarok. Deák Ferenc, gróf Andrássy Gyula a fumei hazafias olaszok kezébe tették le Fiume vezetését s ők mindig hívek voltak Magyarországhoz s a horvát országgyűlésbe való meghívásnak soha eleget nem tettek. Most is azon fáradoznak szólóké, hogy a hazafias olaszszágot s a magyarságot egy táborba tereljék. Visszautasítja Batthyányt az állítását, hogy szóló nem jó olasz, hanem horvát.

Polónyi Dezső: Bizony!

Felkiáltások jobbról: Hát Sipuló!

Vio Antal kijelenti, hogy ő olasz származású és nyelvű hazafias fumeiek tartja magát s kikéri, hogy róla mást mondjanak. Nagy örömmel vett tudomást arról, hogy az egész Ház kifejezte tegnap Apponyi felszólalása kapcsán rokonszenvét a fumei olaszszágot iránt. A Ház, reméli, támogatni fogja a fumei olaszszágot az olasznyelvű középiskola felállításában is. Nem lenne a munkapárt tagja, ha nem volna arról meggyőződve, hogy ez a párt az olaszszágot támogatja Fiumében. (Helyeslés a jobboldalon.)

A belügyi tárca.

Következik a belügyi tárca költségvetése.

Elnök bejelenti, hogy a belügyminiszter az esetleges szükséges felvilágosítások megadásával Payer Béla számvetési igazgatót bizta meg.

Hammersberg László a Kossuth-párt nevében szólal fel. Az előadó kijelentésére reflektál, hogy egészséges közállapotok csak a közigazgatás végleges reformja teremthet. Eleve tiltakozik az önkormányzat elkobzása ellen, mert ez a közszabadságnak olyan, jóformán egyetlen biztosítéka, melynek semmi néven nevezendő ellenértékét elképzelni sem tudja. A törvényhatósági tisztviselők státusrendezését sürgeti és szükségesnek mondja, annak lehetővé tételét, hogy ezeknek a tisztviselőknek legalább egy része az V. fizetési fokozatba bejuthasson. A nemzet tartozik ezzel ennek a tisztikárnak, amely ugy munkájának minőségével, mint mennyiségével a legnagyobb mértékben rászolgált erre. A főispán mai hatáskörében valóságos politikai ágens, akire semmiféle szükség nincs. A főispán gyakran visszaél hatalmával a fegyelmi jog alkalmazása terén, aminek a közigazgatás nagy kárát vallja. Az anyagi fegyelmi törvényt mielőbb reformálni kell, úgy hogy a fegyelmi hatalmat a független bíróság kezébe tegyük le. Ez a jó közigazgatás elemi követelménye. A városok fokozott támogatását helyesli, de nem szabad megfeledkezni a községekről sem, amelyek még rosszabb helyzetben vannak. De ezzel a bajjal nem törődik senki.

homleka összeráncolódott, az ajkai valami szöveget mormoltak, az ujjai is idegesen doboltak a szék karfáján. Soha furesább, szármalmasabb dolgot nem láttam, mint ezt a ripacsot, amint a kávéházi asztalnál hangtalanul játszsa önmagának Romeót. Még a tapsot is megláttam az arcán: idétlenül mosolygott és alig észrevehetően bölintott a fejével. Tízszor hívták ki legalább.

Ekkor a vállára ütött egy hozzá hasonló kopott alak, az is színészféle. Azután többen jöttek borotvált arcúak és körülülték az asztalt. Hangosan beszéltek és hevesen gesztikuláltak a kezeikkel. Némelyik a márványasztalra is lecsapott, hogy a szavainak nagyobb súlyt adjon. Az én emberem a vitában csak a szemével vett részt. Mindig tágabba nyíltak a szemei, felsőtestével mindig jobban előre hajolt, egyszerre azután a nagy hangzavarból az ő hangja is kihallatszott. Valamennyi fölött szállt harsogva:

— Szamárság... Van is ma színészet... Mind sarlatán.

A kórus zúgott erre valamit, amit nem lehetett megérteni, de minden zsvajból diadalmasan kihaltatszott:

— Amikor én Romeót játszottam...

Az én emberem csupa láng és hangosság volt, amikor otthagytam. Egy szipkába dugott szivarral gesztikulált és letorkolt mindenkit, aki csak ki merte nyitni a száját. Az ajtóban is utolért a hangja:

— Romeó...

Három hétig nem láttam, egy délelőtt azután megint összehozott vele a sors. Kelletlenül köszönt:

— Rosszat cselekedett velem a multkor. Kegyetlenül rosszat...

A választójoggal bővebben nem akar foglalkozni, mert ezzel pártja, a Kossuth-párt sem foglalkozott.

Gróf Batthyány Pál: Hohó!

Hammersberg László egyszerűen konstatálja, hogy pártja ebben a kérdésben nem döntött. Kivánatosnak tartja, hogy a kormány végre álljon elő azokkal az alapelvekkel, amelyek alapján a választói reformot megalkotni kívánja, hogy a közvélemény ebben a kérdésben kialakulhasson s megszűnjék az az izgalom, amelyet ez a kérdés ország-szerte kelt. Nem látja a kormány czéltudatos közigazgatási programját, sőt erősen gyanakszik, hogy a nemzeti közszabadság s garanciáját is visszafeljeszteni hajlandó, nem fogadja el a költségvetést. (Élénk helyeslés és éljenzés a baloldalon. A szónokot számosan üdvözlöik.)

Szterényi beszéde.

Szterényi József három kérdéssel óhajt foglalkozni, első a városok segítése, a második a vármegyei tisztviselők dotációjának emelése, a harmadik az erdélyi szászok helyzetének ismertetése. Mindenekelőtt a maga igazolására kijelenti, hogy felszólalása az első kérdésben nem folyamánja a Komárom város tisztikara köriratának, amelyet minden képviselőnek megküldtek. Idézi a köriratnak idevonatkozó részét, mely szerint a komáromi tisztviselők oda fognak hatni, hogy ha jogos kérésük nem teljesítették, akkor mindenféle kényszerítő eszközökhöz fognak nyulni.

Felkiáltás jobbról: Szentelen presszió!

Szterényi József kijelenti, hogy ha már előzőleg nem lett volna szándéka e kérdésben felszólalni, elállt volna e szótól, mert a törvényhozók ellen intézett ilyen inzultust nem szabad megtorlatlanul hagyni. (Helyeslés jobbról.) Kiemeli a városi tisztviselők helyzetének visszasságát. A kormány ígérte, hogy ezt a kérdést törvényhozási uton elintézi. A különbség az, hogy míg a kormány e célra nyolcz milliót szán, addig a városok 12, illetve 30 milliót óhajtanak. A városok ugyanis hozzászámítják e tételhez a kulturális költségeket is 18 és fél millió erejéig. A tulajdonképeni eltérés tehát 4 millió erejéig terjed. A belügyminiszter egy millióval emelte az előző évi 2 millió dotációt. Ennek az összegnek két rendeltetése van: egyik a tisztviselők fizetésének rendezése, a másik a városok pénzügyeinek segítése. A tisztviselőkkel illetőleg a városok óhajta a tisztviselők fizetésének s nyugdíjának törvényes rendezése, hogy módjuk legyen a városoknak a tisztviselőkről s hozzá tartozóikról gondoskodni. Ami a városok pénzügyi helyzetét illeti, szomorú adatokat tartalmaz ama kimutatás, amely a városok pótdadójának emelkedéséről szól. Az összes városok közül Temesvár pótdadója csökkent.

Barabás Béla: Mert Návay a képviselője! (Derültség.)

Azt várta, hogy ijedten kérdezzem mit vétettem ellene, de hagytam, hogy beszéljen tovább.

— Egy arab a pusztában egy félig szomjan halt emberre akadt, — mondta átmenet nélkül. — A haldokló nyöszörgő hangon vizet kért és az arab nem adott. Tudja, hogy miért nem?

— Ha akarja, majd megmondja, — feleltem.

— Emberségből... Csupa emberségből. Nézd, mondta a haldoklónak, te már tul vagy a kinoknál... Neked már a próféta kertje int... Ha én most téged egy ital vízzel visszahívjak az életbe, újra át fogod élni a legrettenetesebb kinokat czéltalanul, mert én téged megmenteni nem tudlak. Ahoz kevés a vízem...

Kezdtém érteni a beszédet.

— Én lázadozva, de megtanultam koplalni és amikor már elfelejtettem, hogy más ként is lehet, akkor jön ön és visszahívja összes elfeledett kinjaimat... Kegyetlen volt.

— Jót akartam...

— Jót, — bölintotta, — tudom. Mindig jót akarnak... Aztán kinokat okoznak. Az ebédjét még valahogy el tudnám felejtetni, de...

Nógatni kellett, hogy a mondatot befejezze.

— De valami más is újra éledt bennem, ami jobban fáj minden koplalásnál.

És újra olyan iuresán, szármalmasan nézett, mint a kávéházban, amikor Romeót játszsa önmagának.

Szterényi József kiemeli, hogy a városoknál az adózás egyre nagyobbodik. A városok képezik pedig kulturális életünk gócpontjait, megerősítésük tehát állami érdek. Hammersberggel szemben kimutatja, hogy a közterhekből a városi lakosságra sokkal több jut, mint a községekre. A városok népoktatásukra is hatalmas összegeket költenek. Tehát figyelmébe ajánlja a kormánynak a városok kérelmének mielőbbi törvényes uton való rendezését. Áttér a vármegyei tisztviselők státuszrendezésének kérdésére. Idézi Lengyel Zoltán minapi beszédének azt a kijelentését, hogy a vármegyei tisztviselők között sokan a nevüket se tudják aláírni. Ilyen nyilatkozatot tenni a magyar parlamentben nem szabad. Ha összehasonlítást tesszünk a vármegyei s állami tisztviselők dotációjára, szomorú képet nyerünk a vármegyei tisztviselők rovására. Az 1904.X. t.-cz. rendezte utóljára Tisza alatt a vármegyei tisztviselők fizetését. De azóta a helyzet jelentékenyen megváltozott. A megélhetés minden téren megdrágult. Ezenkívül a vármegyei tisztviselőknél sok a reprezentációs költség. A vármegyei tisztviselőknél az előléptetési viszonyok is nehezebbek. Ezt a helyzetet nem lehet megváltoztatni.

Gróf Tisza István: Dehogy nem!

Szterényi József ily körülmények közt bizonyára nem tartja méltánytalannak a vármegyei tisztviselők kérését, hogy fizetésük rendezessék. Az erre vonatkozó kérést, főleg Brassó vármegyének felterjesztését ajánlja a belügyminiszter figyelmébe. Ezután rátért az erdélyi szászok helyzetének ismertetésére. Az erdélyi szászok fentartás nélkül csatlakoztak a magyarsághoz s ebben is különböznek a többi nemzetiségtől. S nemcsak csatlakoztak, hanem elismerték az ország magyar jellege fentartásának szükségességét. Hivatkozik Schuller képviselő beszédére, amely azonos az összes erdélyi szászokéval. A szászok osupán vallásukhoz, nyelvükhöz s kulturájukhoz ragaszkodnak a magyar nemzeti állam keretében. Hivatkozik Tisza István minapi beszédére, aki ezt szintén elismerte s hivatkozik Apponyira is, aki amerikai utjáról nyilatkozva, szintén elismerően szót a szászok hazafiasságáról. A szászok csak erős magyar nemzeti államban tarthatja fenn magát s ez politikájuk alapja is. Igaz, hogy vannak köztük is tulzók, de a nép zöme s többsége őket nem követi. A szászok németül beszélnek ugyan, de hazafiasan érznek. Ez az oka, hogy a szászok nem gravitál kifelé, csupán kis fajának fentartására. Ezek után kifejti létezőt magyar szempontból az erdélyi szászokkal szemben. Az erdélyi politika követeli, hogy a szászokat, mint szászokat fentartsuk, azért, mert a magyar és szász érdek Erdély azon területén teljesen azonos. Ismerteti kerületének, Brassónak helyzetét, ahol számban csekély, de kvalitatív kiváló magyarság lakik. E magyarság politikáját elrendelte a magyar érdekek s egységes magyar párttal alakult. S e párt első üdvözlését a brassói szász néppárttól kapta. Ez a kis példa is jellegzetes a szászokra, akik a magyarság megerősödését támogatják. Tiszteljék e szászokban barátainkat. A költségvetést elfogadja. (Éljenzés és taps a középben. A szónokot számosan üdvözlöik.)

Elnök az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után

Horváth Mihály a közegészségügy kérdésével foglalkozott. Kevesli a költségvetésben erre a célra fordított összegeket. Sürgeti a községekben s járásokban az orvoshiány megszüntetését. Rosszul áll nálunk a betegápolás és a kórházügy is. Az orvoshiánynak a községi és körorvosok szomorú helyzete az oka. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint az 1912. évi költségvetéssel kapcsolatosan nyújtson be törvényjavaslatot a kormány a községi körorvosok nyugdíjtervezetéről s a megfelelő tételket állítsa be már az 1912-iki költségvetésbe. Híve a vármegyei önkormányzatnak, de a közegészség terén szívesen látja az államosítást. Szóvá teszi a kórházi mizériákat. Kevés a kórház, főleg a fővárosban. S olesőbbá is kell tenni a kórházakat. Fontosnak tartja még az alkoholizmus és a prostitúció elleni küzdelmet is. A gyermekegészségügyre kell nagy súlyt fektetni, ezzel lehet ellensúlyozni a kivándorlást. Szükségesnek tartja a törvénytelen születésű gyermekek ügyének sürgős rendezését is. A gyermekvédelmi alap terhére meg kell adóztatni az agglagényeket. Elismeri, hogy a belügyminiszterium közegészségügyi osztálya komolyan fogja föl a dolgot. Csak az a baj, hogy a pénzügyminiszterium nem ad neki elegendő pénzt. Miután a javaslatban nem látja a megfelelő intézkedéseket, nem fogadja el. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Gróf Tisza István.

Gróf Tisza István: Miután már háromnegyed kettő elmúlt, kérte, hogy esetleg két órán tul is figyelemmel hallgassák meg. Felszólalásra készteni első sorban a vármegyei tisztviselők státuszrendezése. Ennek szükségessége mellett felesleges sok szót vesztegetnie. A rendezett tanácsú városok tisztviselői jobb fizetésű tisztviselők. Tehát jogosult a vármegyei tisztviselők óhajta s jogosságát emeli ennek a kérésnek az a nyugodt, méltóságteljes ma-

gatartás, amelyet e kérdésben a vármegyei tisztviselők tanúsítanak. Pénzügyileg elég jónak tartja a vármegyei tisztviselők egyesületének erre vonatkozó javaslatát. Hiba azonban a javaslat lényegében van. Főleg az automatikus előléptetés tekintetében. A magyar tisztviselők érdeke nem lehet a „számárlétra”, hanem az érdem méltányolása. Erre az álláspontra helyezkedett az 1904:X. t.-cz. Egyik osztályból a másikba választás útján lépteti elő a vármegyei tisztviselőit. Ehhez kell ragaszkodni most. A státusrendezést kell megvizsgálni s nem országosan. Nézete szerint két státust kell minden vármegyei tisztviselői karnak képeznie, aszerint, amint államtudományi vagy jogi kvalifikációhoz van az illető állás kötve. Vagyis a jogi kvalifikációval bíró állásokra, t. i. az árvászéki és ügyészségi állásokra külön státust kell alkotni és a többi hivatalos állásokra ismét külön státust. (Helyeslés.) Az utóbbiakra nézve ugy kontemplálja a dolgot, mint a Vármegyei Tisztviselői Egyesület munkája. Az alispánoknak egy kisebb részét az V., nagyobb részét a VI. osztályba, a főjegyzők nagyobb részét a VII. osztályba, kisebb részét a VI. osztályba. A főszolgabírák és első aljegyzők — közönyös, hogy azután másodfőjegyzőknek nevezik-e vagy első aljegyzőknek, nagyobb részét a VIII. és VII.-be, kisebb részét a VI.-ba. A szolgabírák és többi aljegyzők a X., XI. és VII.-be. És most a kérdés az, tudjuk-e ezt a csoportosítást vármegyéenként egy megoldani, hogy minden egyes vármegyében lehetőleg egyenlő arányban csoportosíthatjuk a magasabb és kisebb állásokat. Egyetlen egy állás van, ahol azt keresztülvinni nem lehet és ez az alispáni állás. Ott csak két dolog között lehet választani. Vagy anszienitás szerint léptetjük elő az alispánok egy bizonyos hányadát a VI. és az V. fizetési osztályba, vagy pedig arra az álláspontra helyezkedünk, hogy a nagyobb vármegyék, a nagy vármegyék alispánjai jöhessenek be az V.-be, ahol ismét nyílt kérdés lehet és megfontolás tárgyát képezheti, hogy az ilyen nagy vármegyék alispáni állása már eredetileg az V.-ikbe szerveztessék-e, vagy a megválasztott alispán a VI.-ba jusson és csak bizonyos évekig tartó szolgálat után lépjen elő a VI.-ból az V.-be. Azt hiszi, hogy az utóbbit kell választani. Elismerem, hogy ez is bizonyos méltánytalansággal és igazságtalansággal járhat egyik-másik konkrét esetben, de szerintem jóval kevesebbel jár, mint az automatikus előléptetés, ahol tisztán az anszienitás az irányadó. Mert tagadhatatlan, hogy a nagy vármegyék alispánjai nagyobb felelősséggel, több gondtal és több munkával járó állást töltenek be (Igaz! Ugy van! helyeslés a jobboldalon), de tagadhatatlan az is, hogy nagyobb tisztviselői kar élére emelkednek fel, nagyobb versenyt kell leküzdeniök, hogy az alispáni állásba eljuthassanak. Indokoltabb tehát, hogy a nagyobb vármegyék alispánjai kerüljenek az V. osztályba, mint a kis vármegyéké. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) A többi állásokra nézve ugy gondolja, hogy az igazságos arányt megtalálhatjuk. Nézete szerint már most két csoportra oszthatjuk a tisztviselői kart: azokra, akik a VII., VIII. és VI.-ban kerülnek és azokra, akik a X., XI. és VIII.-ik osztályban vannak. Ami az első csoportot illeti, t. i. a főszolgabírákat és a főjegyzőket és az első aljegyzőket — ahol ismét a főjegyzők a VII.-be kerülvén, ez különbséget tesz közöttük, mert különben nincs közöttük különbség — ezekkel az a kalkulációja az, hogy ezekből az állásokból körülbelül 20 százalék jut a VII., 50 százalék VII.-ik és 30 százalék a VIII. osztályba. Azért több a VII.-be, mint a VIII.-ikba, mert a főjegyzők nem jutnak a VIII.-ikba, hanem csak a VII.-be. Eszerint jutna körülbelül 180 állás az V. és VII.-ikbe és ez megosztatnék a vármegyék között akként, hogy a kis vármegyékben két állás jutna a VI.-ikba, a közép vármegyékben három, a nagy vármegyékben egy az V.-be és három a VI.-ba. Ugy, hogy körülbelül megmaradna a kellő arány az illető vármegye tisztviselői létszáma és a fölötte lévő nagy állások között. Összehasonlítva a vármegyei tisztviselők fizetési osztályait a többi állami tisztviselővel. Ennek keresztülvitelére törvény s pénz szükséges. Ha a miniszterelnök ezt az elvi alapot elfogadja, akkor a törvény hamarosan elkészülhet. Az egész reform kikerül egy millióból, a főispánok uti átalányával együtt. A másik kérdés, amelylyel foglalkozik, a városok igényeinek kielégítése s ennek kapcsán reflektál Sztérfényi szavaira is. Ne akarjuk szembeállítani a városi s a községi lakosságot, hogy melyik van súlyosabb helyzetben. Ha a városi lakosság adója nagyobb, a jövedelme is nagyobb. Ily szám-csoportosításokra nincs szükség. Ugyanez áll a pótadókra is. Mily nagy arányokban emelkedtek a pótadók a községekben is. Itt rámutat arra, hogy míg a vármegyékben vigyázunk a pótadók emelésére, addig a községek pótadójával nem törődünk. Ha egy fogalmazó a miniszteriumban valamin törli a fejét, annak pótadó lesz a vége. (Derültség.) Azt mondják, hogy a városok állami közigazgatási szolgálataikért kérik az államsegélyt. Nem tartja helyesnek s célszerűnek ezt a disz-

tinkciót. Nem szabad kettéválasztani az állami közigazgatási szolgálatot a törvényhatóságtól. Ha együttesen végzi a tisztviselő mindkét szolgálatot, ez sokkal jobban áll a köz szolgálatában. A tisztviselőknél nemcsak a fizetés, hanem a nyugdíj tekintetében is segíteni kell. Erre a célra szolgál a költségvetésbe felvett 3 millió s a jövő évre ígért millió. Fontos, hogy a városok a segélyt mielőbb megkapják. Ha a pénzügyi helyzet megengedi, az egészet még ez esztendőben. De rendezendőnek tartja gyökerében az egész városi kérdést a városi törvényvel. Addig is, míg ez meglesz, a városok terheinek könnyítésére nézve lehetségesnek tartja már most megvalósítani a városi rendőrségek államosítását. Főlegesen tartja e kérdés fontosságának bővebb indokolását. Erre az államosításra nagy szükség van, amelyet kapcsolatba kellene hozni a határrendőrség intézményének reformjával. Ez az intézmény szerencsétlen ötödik kerék. Megemlékezett még Szmeccsányinak és Rakovszky-nak az általános vitában a nemzetiségi kérdésben mondott szavairól. Nem ért egyet sok tekintetben az általuk mondottakkal. Azt helyesli, hogy szükséges, hogy a tisztviselők a nép felé forduljanak. De nem szabad oly támadást intézni a tisztviselői kar ellen, amely kintélyét aláássa. Általános vádakkal ne állítsuk pellengére ezt az országot. (Helyeslés jobbfelől.) Szabad-e a nemzetiségi izgatónak ilyen általános vádakkal fegyvert szolgáltatni. Ilyen Rakovszky-nak az az állítása hogy nálunk a községi bíró korcsmáros is, holott csak egy e-etre ezélt s ott sem nevezte meg az illetőt. Szmeccsányi arról is beszélt, hogy a nemzetiségi törvényt sértjük meg, amikor a bírói végzéseket nem állítjuk ki az illető nemzetiség nyelvén. Ez nem felel meg a valóságnak, mert a törvény azt írja elő, hogy a bíróság nyelve a magyar. Arról kell gondoskodni, hogy nemzetiségeink tanuljanak magyarul. Ez nem erőszakos magyarosítás. Ha megtanulják a magyar nyelvet, még nem veszítik el nemzetiségüket. A magyar nemzet érdeket abban látja, hogy a magyar intelligencia tanulja a nemzetiségi nyelvet. Ismétli, Szmeccsányi és Rakovszky rossz szolgálatot tettek a magyar ügynek. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Elnök a vitát félbeszakítja s megállapítja a holnapi ülés napirendjét. Az ülés ezzel félháromkor véget ért.

Budapest, márczius 31.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap, szombaton tartandó ülésében folytatja az 1911. évre szóló állami költségvetés tárgyalását. Az ülés végén interpellációk lesznek.

Apponyi az egyetemen. A Pester Lloyd mai estillapja nyomán egy ellenőrizhetetlen hír került a forgalomba, mely szerint Concha Győző és Plósz Sándor egyetemi tanárok *különvéleményt* szándékoznak benyújtani Apponyi meghívására ellen és ezt a szándékukat már legközelebb be is jelentik az egyetem rektorának. Nehezen hihető, hogy bármelyik egyetemi tanár is vállalkoznék arra, hogy az egyetem tanári karának harmóniáját megbontsa.

A feledékeny Tisza. Gróf Tisza István a képviselőház mai ülésén mondott beszédében, amelyet az előrehadott időre való tekintettel rövidre főgött, kifejtette azt a passzust, amely a magánjogi kvalifikációval bíró tisztviselők státusrendezésére és a kezelő- és egészségügyi fizetésrendezésére vonatkozik. Gróf Tisza István kijelenti, hogy erre vonatkozólag is megvan a maga tervszete, amelynek az a lényege hogy a tisztviselők és az árvászéki elnök közül a nagyobb vármegyékben mind a kettő, a kisebb vármegyékben pedig az egyik bizonyos hosszabb szolgálat után a hatodik fizetési osztályba jusson, az árvászéki és ügyészi kar többi része pedig egyenlő részben a hetedik, nyolcadik és kilencedik fizetési osztályba legyen sorozandó. Természetesen a kilencedik fizetési osztályba csak az ezután választandók jutnak. A egéd- és kezelőszemélyzetet illetőleg pedig az a terve, hogy egy, két vagy három íróigazgatói állás szervezetről kilencedik fizetési osztályba, míg a kezelőszemélyzet többi része a tizedik és tizenegyedik fizetési osztályba jutna.

Viribus Unitis. Ő felsége — mint Bécsből jelentik, — elrendelte, hogy az építés alatt lévő első 20.000 tonnás csatahajó a „Viribus unitis” nevet kapja. Ő felsége hozzájárult ahhoz, hogy a hajó vízrebocsátása június 24-én legyen.

Vér folyik a Balkánon.

Lázadás Albániában.

Budapest, márczius 31.

Albániában nagyon komolyra fordult a helyzet. Annyira, hogy a török kormány táviratilag rendelte haza a páriai nagykövetet, ami az albániai veszedelemmel függ össze. A lapok jelentései szerint a porta Albánia belsejéből *aggasztó híreket kapott*. Több albán törzs a malissorokkal tart és a *lázadók száma már tizenötezer*. A porta a nagyhatalmakhoz körjegyzéket küldött, amelyben kijelenti, hogy az albániai mozgalomnak nem tulajdonít nagyobb fontosságot, s megtesz minden intézkedést a zendülés leverésére. Azonban az albániai veszedelem ennek dacára nagyon komolynak látezik, mert az albánok már több kormánycsapatot megvertek s most már Skutarit fenyegetik.

Hireink a következők:

A skutari-i veszedelem.

A török kormány *lázás sietséggel erősíti meg Skutarit*, amelyet a lázadók fenyegetnek. A porta helyzete nagyon súlyos. A skutarii vilajetben olyan nagy a veszedelem, hogy a hadügyminiszter hét redifzászlóaljot küldött Mitroviczába, Nivobazárba és Novivorosba, hogy azok szükség esetén kéznél legyenek s azonnal Skutariba indulhassanak. A határt aranutták és montenegróiak veszélyeztetik, akik hatalmukba kerítették a katonai raktárakat.

Tegnap reggel hét órakor a tuzii muzimán lakosság által támogatott katonacsapatok és a malisszor-törzs emberei között harc felodott ki. Tuzi helyőrsége a Sipcanik nevű örház, a hova legutóbbi napokban beszorult, elhagyhatta, déli 12 óra felé azonban kényeszerítve látta magát, hogy visszatérjen az örházba, miután mintegy husz emberre elesett. A tuzii kajmakám nem engedte meg a lakosoknak, hogy az örházakban keressenek menedéket, miért harminczan közülök fölfegyverezve, ámentek a határon.

A malisszorok ezrével jönnek a hegyek közül a menekülő arnautákkal együtt és *tömegesen vonulnak Skutari ellen*. Dutsits-t és Kaszrát már elfoglalták, a helyőrség katonáit *lemészárolták*, senkinek sem kegyelmeztek, aki nem adta meg magát. A környéken a táviróvezetéseket elvágták. Kaszrában felgyújtották a törvényszéki épületet és a városban fosztogattak. Skutari helyőrsége most mindössze egy zászlóalj, tehát a fegyverbíró férfiakat puskával szerelték fel. Cusinje környékén két zászlóalj áll, ez a katonaság elindult, hogy a lázadókat oldalba támadja, de aligha fog sikerülni, mert a *zendülők túlsúlyban vannak*.

A Skutariából Schwipsonikba küldött segédcsapatot a forradalmárok Kaszra környékén megtámadták és Schwipsonik helyőrségét is, amely tegnap Dutsitsba kirohanást intézett, *visszaverték*. Reggel óta Kaszra felől *ágyúdörgés és puskaropogás hallatszik*. Dutsitsból 160 mohamedán a muftival együtt a lázadók elől Podgoriczába menekült, ugyesintén a csendőrfőnök is két tiszttel és 29 csendőrrel. Podgoriczába hoztak 15 fogoly lázadót és három sebesültet, akik Dutsits környékén az ütközetben sebesültek meg.

Izgatottság Szalonikiben.

Szalonikiből jelentik: A lakosság az arnauták előnyomulása miatt igen izgatott, annál is inkább, mert a török csapatok gyengék az ellenállásra. Minthogy a határőrök elhagyták állomásaikat, a hegyi törzsek nagy számmal nyomulnak előre, mindenütt dulva-rabolva és fosztogatva. A csapat küldésekre vonatkozó végleges intézkedésekkel várnak *Torghut Setket* pasa megérkezéséig. Az itt lévő csapatok egyelőre elégtelenek a rend fenntartására.

A török kormány készülődései.

A hadügyminiszter parancsot adott Kossovóban és Szalonikiben 10 redif-zászlóalj mozgósítására. Több fizan-zászlóalj is parancsot kapott,

hogy álljon készen arra, hogy Skutariba és Debrenten vonulhasson. Szükség esetén behívják a trapezunti és samsuni redif-csapatokat is. Hivatalos jelentések megerősítik azt a hírt, hogy az albánok, akik Tuzi városát elfoglalták, számos katonát agyonlőttek és most Skutari megtámadására készülnek. A hatóságok az összes megbízható mohamedánokat felfegyverezték. A támadás visszaverésére sürgősen szükséges az erősítések megérkezése.

Londoni megbízható forrásból híre jár, hogy a török kormány az albán zavargást előre látta s e célból széleskörű intézkedést tett. Így a többi között tizenöt zászlóalj ázsiai csapatot küldött Üszkübbe s azonkívül néhány nap alatt ötven redifzászlóaljat fog a fölkelés helyére küldeni. Továbbá hat zászlóalj ázsiai csapat utban van Skutariba, amelyet éppen úgy, mint Janinát is megerősítenek. A török kormány azt reméli, hogy az ázsiai csapatok fölhasználásával sikerül Albániában a rendet ismét helyreállítani. Konstantinápolyi jelentés szerint egy gyalogzászlóalj és egy gépfegyverosztály éjjel hajóval Skutariba indultak. *Biboda* dandárparancsnok, akit a skutari redifzászlóalj parancsnokává nevezte ki, elutazott állomáshelyére. Skutariából gépfegyvereket és ágyukat küldtek ki a Kasztrati-területre. Rómából jelentik, hogy *Riccioni Garibaldi* kijelentette, hogy nem szándékozik csapatot szervezni, hogy azzal betörjön Albániába. Az albánok forrongásáról érkező híreket tulzottnak tartja. Igaz ugyan, hogy az albánok nagy előkészületeket tettek és nem lehetetlen, hogy ezuttal komolyabb lesz a dolog. Eddig azonban semmi sem történt olyasmiról, ami tulmenne a tavasszal rendszerint szokásos forrongás keretén.

Montenegró és az albánok.

Az Albániában váratlanul kitört lázadás meglepte a Montenegróban élő albán emigránsokat. Először a klimenti törzs lázadt fel, amelynek nagy számu emigránsai Montenegróban kerestek menedéket. A lázadás más albán törzsekre is áttért. Montenegró szigorúan megőrzi semlegességét az albániai lázadással szemben. A montenegrói király, Skutariba küldte *Gregovicot*, kamarását, az ottani válihoz s megüzente neki, hogy Montenegró jó barátságban akar maradni Törökországgal. Ez is azt bizonyítja, hogy a montenegrói hatóságok nem támogatják az albán mozgalmat. A konstantinápolyi montenegrói ügyvivő értesítette Rifaat pasát, hogy Montenegró az ellen ser tesz kifogást, ha a török csapatok az albán lázadók üldözésében átlépnek a montenegrói határt.

KÜLFÖLD.

Az osztrák válság. Bécsből jelentik: Az új választások június 13-án, a pótválasztások június 20-án lesznek. A birodalmi törvénytár holnap szünetnap, hogy az 1867. évi állami alaptörvény 14. szakasza alapján az állami háztartásban való törvénytelen állapot megakadályozására kibocsátott császári rendelet kilenc havi költségvetési provizóriumot állapít meg, felhatalmazza a pénzügyminisztert az 1911-ben esedékes általános államadóssági részletek törlesztésére, továbbá a rendkívüli hadügyi és tengerészeti üggyi szükségletek fedezésére 76 millió kölcsön kibocsátására, amíg a kiadások nem fedezhetők valamelyes végleges hitelművel utján.

A megkritizált német kancellár. A londoni „Daily News” *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellár tegnapi beszédével foglalkozva, azt írja, hogy a beszéd csak igen kis mértékben biztató. Ami a fegyverkezés csökkentését illeti, *Bethmann-Hollweg* sem mondott többet erről, mint elődei. Boldogok volnánk — írja a lap — ha valami határozott dolgot tudnánk meg Németország magaviseletéről. A „Daily Chronicle” ezt írja: A beszéd úgy hatott, mint a hideg téli szél és sok politikus reményességét lehütötte. Taft elnök eszméje épp oly kevésbé reálizálható, mint az általános leszerelés — mondotta a birodalmi kancellár — és beszéde egyáltalán nem lepelt meg bennünket.

A „Westminster Gazette” írja: Az ez idő szerinti törekvések szempontjából a német birodalmi kancellár beszédjének nem az a fontosabbik része, amelyben általánosságban mozgó fordulatokkal az általános fegyverkezésekről és az általános döntőbírósról szól, hanem az, ami mondanivalója Németország és Anglia flottaépítéséről volt. A birodalmi kancellár reméli, hogy a flottaépítkezésekről való közlések kicserélése magával fogja hozni az angol közvélemény rég várt megnyugtatóját és éppen úgy mi is abban a reményben vagyunk, hogy a német nép a brit felfogás jogosultságát fel fogja ismerni. Ha ez lesz a vezéreszme és meg lesz a barátságos érzület, amely bizonyára mindkét kormány szándékában van, úgy ez a két ország viszonyának tetemes javulását fogja előidézni.

Felkelők harcra Mexikóban. Nogalesből jelentik, hogy odaérkezett hírek szerint hétfő óta Ures körül Mexikóban a kormánycsapatok és a felkelők közötti harcokban mindkét részlől mintegy ezer ember esett el.

Orosz kormányválság. Pétervárról jelentik: A politikai válság épp úgy végződhetik *Stolypin* lemondásával, mint a дума feloszlatásával. Sokat beszélnek politikai körökben erről az utóbbi eshetőségről, de minden attól függ, vajjon talál-e alkalmas formát a дума a bizalmatlansági szavazatra *Stolypin* iránt. Ha a határozat szintelen lesz, akkor a válság elsekkélyesedik. Képviselők körében általános az a vélemény, hogy előbb vagy utóbb, de *Stolypin* okvetlenül le fog mondani. Érdekes, hogy *Durnovo*, a birodalmi tanács reakciós pártjának vezére legközelebb kihallgatásra megy a csárhoz.

Francia fegyverkezés. Párisból jelentik: A szenátus ma tárgyalta azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza a kormányt két páncélos hadihajó építésére. A javaslatot a ház sürgősen mondotta ki. *Flaissières* tiltakozik a túlságos fegyverkezés ellen és úgy véli, itt volna az ideje annak, hogy a nemzetközi viszonyokban megnyugvás álljon be. *Delaussé* tengerészügyi miniszter válaszában a következőket mondotta:

— Mialatt mi a leszerelés hajnalhasadását várjuk, amely a német birodalmi kancellár legutóbbi beszéde után aligha válik már holnap valóra, kötelességünk, hogy nemzeti védekezésünk sürgős szükségleteiről gondoskodjunk. (Élénk helyeslés.) A miniszter kéri a javaslat elfogadását és kijelenti, hogy a két páncélos három év múlva készül el. Franciaországnak el kell kerülnie azt, hogy más hatalmak túlhaladják, amelyek hajóépítési programjukat csodálatraméltó kitarással és erőlyvel valóstítják meg. A miniszter kijelenti, hogy a legezészerűbben fogja felhasználni a neki megszavazott összeget. Remélem — mondotta végül a miniszter — hogy ily módon lassanként oly flottára teszünk szert, amely mindenütt becsülettel megállja helyét, ahova a haza becsülete és érdekei szólítják. (Élénk tetszés.)

A Ferrer-ügy folytatásokban. Madridi jelentés szerint a kamara ülésén a Ferrer-pörre vonatkozó interpelláció folytatódott tárgyalása folyamán *Canalejas* miniszterelnök kijelentette, hogy elismeri, hogy a katonai büntetőtörvénykönyv reformra szorul, de a Ferrer ellen hozott ítélet igazságos és végleges. A kormány erre a pörre nem térhet vissza. *Alvarez* bejelentette, hogy a republikánusok indítványozni fogják a pör revízióját és a katonai büntetőtörvény módosítását. *Pato* volt miniszterelnök kijelentette, hogy a konzervatív párt a teljes felelősséget vállalja a Maura-kabinet cselekvéséért. A tárgyalást erre holnapra halasztották.

Franciaország külpolitikája. Párisból jelentik: A kereskedelmi kamara bankettjén *Cruppi* külügyminiszter beszédet mondott, amelyben szükségesnek mondta a törekvések megkettőzését, ha azt akarják, hogy Franciaország megtartsa és erősítse pozícióját a világban. Arra kell törekednünk — ugymond — hogy Franciaország kiszélesítse érdekszféráit. Az országot gazdaságilag föl kell lendítenünk külkereskedelmének terjesztésével. Ez az eszme azonban, ha azt akarjuk, hogy gyümölcsöző legyen, nem lehet exkluzív jellegű. A szerződéseket politikáját kell tehát követnünk, valamint a jó egyetértés és a kölcsönösség politikáját.

Orosz—kínai feszültség. Pétervári jelentés szerint a „Novoje Vremja”-nak táviratozzák *Charbinból*, hogy keleti Mongolországban nagy kínai csapatok vonnak össze. Kínai ügynökök járják be a falvakat és önkénteseket toboroznak. *Vladivostokban* ijesztően terjed az idegenellenes mozgalom. A pétervári kormány sűrűn kapja a riasztó jelentéseket Kelet-Ázsiából. Az idézett lap

szerint a pekingi kormány csak azért ígerte meg az orosz követelések teljesítését, hogy időt nyerjen és felkészüljön a háborúra.

Gyilkossági vád egy miniszter ellen. Belgrádból táviratozzák, hogy *Popovic* nacionalista képviselő a szkupstinában 20 képviselő aláírásával el látott vádindítványt nyújtott be *Petrovic* volt belügyminiszter ellen, aki a *Novakovic* fivérek meggyilkolása ügyében lefolytatott törvényszéki vizsgálat adatai szerint 1907. szeptember 29-én a belgrádi rendőrprefektúrán személyesen parancsolta meg a két *Novakovic* lelövését. A vádindítványt házszabályszerűleg a szkupstina elé terjesztik határozathozatal céljából. Az alkotmány 137. cikké értelmében a vádindítvány elfogadásához kétharmad többség szükséges.

Ugron Zoltán megkerült.

— Szanatóriumba internálták. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 31.

Izgalmas éjszaka volt. A fővárosban széltében-hosszában *Ugron Zoltán*ról, az eltűnt országgyűlési képviselőről beszéltek. Barátai és a nyomozó rendőrök nagy sietséggel kergettek a nyomokat, nehogy késő legyen a beavatkozásuk és az eltűnt ember végrehajtsa sötét szándékát, amit bejelentett családjának, valamint gróf *Lázár István* és *Kállay Tamás* képviselőknek, akikől elbucuzott. A nyomozás sikerrel járt. Az eltűnt megtalálták az *Elite-szállóban*, ahol elaludt a revolvere mellett. Csalafintasággal nyitatták ki vele az ajtót. S attól kezdve, hogy kézhez kapták a barátai, nem is bocsátották el maguk mellől mindaddig, míg delután átszolgáltatták a családjának, a mely szanatóriumba vitte orvosi tanácsra. Ott kipihen magát s javult kedélyvel osztozhatik újra szeretetében mindazoknak, akiket egy boldon pillanatban itt akart hagyni.

Nyomoznak a képviselők.

A múlt éjszaka, míg husz detektív szanaszét járta a fővárost, *Ugron Zoltán* intimus barátai, jórészt erdélyi képviselők, a Magyar Világ kávéházban jöttek össze. Megbeszéltek, hogy csoportokra oszolva segítenek a rendőrségnek a nyomozásban. Bár *Podmaniczky* Endre és *Kállay* Tamás gummikerekű kocsin száguldottak be a város mulatóhelyeit. *Szinnyei-Merse* Félix, *Lónyay* Géza és *Mártonffy* Márton a kávéházakban kutatták az eltűntet. *Gótz Lázár* István és *Kállay* Ubul a szállodákat látogatták sorra. Mindegyik kocsi jutott néhány detektív és elindultak a reményeszegett körutra. De mielőtt észreváltak volna, megállapodtak, hogy félnégy órára találkozni fognak a Magyar Világ kávéházban.

Multak az órák, anélkül, hogy a fáradságos nyomozást siker koronázza volna. Elsőben *Kállay* Ubulék érkeztek a kávéházba, majd *Lónyayék* jöttek meg. Szótlan itták a frissítőt, várták a harmadik csoportot. Szomoruan, szótlannal s nem is számítottak már arra, hogy kedvező hírt kapjanak veszendőbe ment barátjukról.

Pedig valamivel éjjel után az Angol királynő portása értesítette *Szojka* Kálmán országgyűlési képviselőt, hogy *Ugron* hazatért lakására. *Szojka* azonnal kocsiába ült és az Angol királynőhöz hajtatót, de *Ugron* már nem találta ott. Felmentek a szobájába s ott egy asztalon megtalálták *Ugron* nagy börpénztárczáját, amelyből, mint látszott, pénzt vett magához. Ebből a jelből a keresők újabb reményt merítettek, mert most már legalább tudták, hogy itt van a fővárosban és még életben van. Érdekes, hogy éjjeli tizenkét óra tájban találkozott vele a villamoson egy képviselőtárs, aki még akkor nem tudta, hogy *Ugron* keresik. Szóba elegyedtek és beszélgetés közben a képviselő azt tapasztalta, hogy *Ugron* nagyon zavart és bortól mámoros.

Biztos nyomon.

Míg az első két kutató csoport sikertelenül tért vissza a harmadik pihenés nélkül járta körül a zugszállókat. A Belváros után a hatodik kerületet vették sorra. Éppen a tizenkilencedik szállodába, az Aranykéz-be léptek, amikor a nyomozást vezető *Zilahy* István rendőrtisztviselő azzal

tért vissza a kocsihoz várakozó képviselőkhöz, hogy Ugron Zoltán megfordult ott az új folyamán, de oly zsefolt volt a szálloda, hogy nem adhattak neki szobát. Gróf Lázár István megörült a híradásnak és mentek tovább a huszadik hotelbe, az Elite-be.

Grünfeld portás fogadta az urakat. Amikor meghallotta a személyleírást, felkiáltott:

— Jó helyen méltóztatnak járni. Az az ur itt van nálunk a második emeleten, a tizenötös számú szobában.

Megörültek a híradásnak, de hogy bizonyosak legyenek benne, felmentek valamennyien a második emeletre. Mind félrevonultak, csak a szobasszony, Pusztornyák Istvánné maradt az ajtó előtt. Bekopogott.

— Bocsanat, nagyságos ur... törülközőt hoztam.

Rékedt, boszus hang felelt a zárt ajtó mögül: — Menjen a pokolba! Hagyjon aludni. Nem kell semmise!

A képviselők összenéztek. Megismerték Ugron Zoltán hangját.

— Megvan! — suttogták s lementek a portáshoz, megbeszélni a teendőket.

Megvan Ugron Zoltán.

Leont elmondta nekik Grünfeld Samu portás, hogy Ugron Zoltán halálos fáradtan érkezett az Elite szállodába. Mint utóbb kiderült, egész délután Budán mázskált s elgyalogolt Margitligetig. Két órákor tért be a portáshoz. Melege volt, úgy hogy gallériját még a kapuban levetette. Olesó szobát kért, két koronáért. Felvezették a második emeletre a tizenötös szobába. Hozatott bort és borszéki savanyuvizet. Aztán bezárta az ajtót. Le se huzta a cipőjét, hanem azonmód feküdt az ágyba. Addigra azonban megfogyatkozott a bor is, a savanyuviz is.

A képviselők egyideig azon tanakodtak, hogy csalják ki Ugront, mert attól tartottak, ha megismeri barátait, szegyenében csakugyan öngyilkos lesz. Elhatározták, hogy előbb a főkapitányságra telefonálnak a ügyeletes kapitányért. Néhány percz múlva kocsi érkezett Bothár Béla kapitány. A két képviselő kérlelte a kapitányt, hogy óvatosan járjanak el, mert ha rákoptogtatnak, öngyilkos lesz.

Bothár Béla azt mondta, hogy ne késlekedjenek, ő majd elvégzi a dolgot.

— Várjon, — kérelték, — amíg elküldünk Tisza Istvánért. A kegyelmes ur az egyedüli ember, aki feltétlenül imponál Ugronnak.

Bothár hajthatatlan maradt. Erre gróf Lázár Istvánnak az az ötlete támadt, hogy a szomszéd tizenpégyes szobában egy cigánybandával elhuzatja Ugron Zoltán kedvenc nótáját: a Vékony deszka kerítést... Akkor már négy óra is elmúlt. A szobából hortyogás hallatszott ki.

Bothár Béla keményen bekopogott az ajtón.

— Ki az? — kérdezte Ugron.

— A portás! — volt a válasz.

— Nyissa ki az ajtót, kigyuladt a kémény.

Megfordult a kulcs. A kapitány és utána az egész társaság a sötét szobába tódult. Kállay Ubul a barátjához sietett:

— Gyere ki Zoltán!

Világosságot gyújtottak és megfogták Ugront, nehogy kárt tegyen magában. A borszagu szobában álmos szemmel nézett körül Ugron és éktelenül káromkodott:

— Hagyjatok békét! Engedjétek meghalni, semmi közöm az élethez!

Kállay Ubul magához vette az éjjeli szekrényen fekvő rozsdás, hatlövetű revolvert. Lecsendesítették a szitkozódó, mámoros embert, kocsihoz ültették s miután értesítést küldtek a Magyar Világkávéházba, az Angol királynő-szállodába hajtottak.

Reggel a szállóban.

Öt óra elmúlt már, amikor a gummikerekű kocsi tovarobogott az ébredező főváros utcáiban. Utközben egyszer ki akart ugrani a kocsiból, a szálló előtt pedig meg akart szökni. Barátjai közrefogták és felvezették a 315. számú szobába. Ugron nagyon apathikusan hallgatta barátai vigasztalását s egyre azt hajtogatta, hogy ha most meg is akadályozták szándéka végrehajtásában, előbb-utóbb öngyilkos lesz. Arra a kérdésre, hogy miért akart

öngyilkos lenni, kijelentette, hogy gróf Tisza Istvánhoz intézett levelében megírta elhatározásának az okait teljes leplezetlenül. Közben azt is elmondotta, hogy több vezető politikusnak is irt levelet.

A lelkére beszéltek, eszébe juttatták családját s fent a szobában meghatottan ölelgette barátait Ugron.

— Igazán érdemetlen vagyok a jószágokra. Hogy nálalom meg ezt nektek?

— No, csak hogy megjött az eszed — mondta neki gróf Lázár.

Aztán megmosakodtak, átöltöztek és nyolcz óra felé lejöttek a szobából. Ugron Zoltán kívánságára sürgönyöztek a családtagoknak. Azután gyalog átmentek a Hungáriába, ahol megreggeliztek. Ugron tejet ivott szódavizzel. Tíz órákor visszatértek az Angol királynő-be. De csak néhány percig voltak fenn. Két sürgöny érkezett Ugron címére. Az egyik táviratban Ugron Zoltán huga, Weér Györgyné, Ugron Margit tudatta Debreczenből, hogy este érkezik. A másik Székelykeresztúrról jött. Ebben Ugron Zoltánné jelentette, hogy délre az Angol királynőben lesz.

Gondnokság alatt?

Fél-tizenegy órákor délelőtt a képviselők közre vették Ugron Zoltánt és dr. Moravcsik Ernő egyetemi tanár, az ismert elmegyógyász rendelősobája felé hajtottak. A Ráday-utca 5. szám alatti rendelő-intézetben Ugron Zoltánt beható vizsgálatnak vetették alá.

Ugyanis Ugron viselkedése, zavaros beszéde egy idő óta azt a benyomást keltette azokban, akik gyakran érintkeztek vele, hogy a kártyaszendevélytől és a sok lumpolástól kikezdett idegü ember nem normális s a paralízis előjelei észlelhetők rajta. Ez indította Ugron barátait arra, hogy vizsgálatra bírják rá. Moravcsik tanár nagyfoku idegességet állapított meg, amely alapos szanatóriumi gyógykezelést igényel.

Hir szerint a család-gondnokság alá fogja helyeztetni Ugront, ami ha nem is történik meg, mandátumáról a munkapárt előreláthatólag le fogja mondani, mert a képviselőház folyosóján a munkapárt tekintélyesebb egyéniségei körében az a felfogás alakult ki, hogy Ugron a történetek után mandátumát nem tarthatja meg. Ugron családjára — a munkapártiak nézete szerint — előnyös lenne, ha a közéleti szerepléstől visszavonulna, hogy ne legyen alkalma szerencsétlen szenvedélyének kielégítésére. Hirtelen támadt életuntságának okát is zavaros viselkedésének tulajdonították.

El szanatóriumba.

Mikor Moravcsiktól vissza tértek, Kállay bement a Házba, csupán gróf Lázár maradt mellette. Moravcsik klorálhidratot rendelt Ugron Zoltánnak, hogy aludni tudjon. A receptet elkészítették, Ugron bevett az orvosságból s aztán mély álomba merült. Dél elmúlt, amikor felébredt s akkor enni kért. Gróf Lázár levest és húst hozatott fel neki. Szivart is kért, de nem kapott.

Délután két óra volt, amikor megérkezett Ugron Zoltánné, Kaáli Nagy Margit. Fiátfalvi birtokáról jött anyósával, Györffy Ágnes bárónővel és Ugron unokaöccsével, Pálffy Jenővel, aki Székelykeresztúron főszolgabíró. Megindító volt a találkozás. Férj és feleség sirva borultak egymásra.

— Mit akartál tenni, mit akartál tenni Zoltán!? — zokogta a szegény asszony, aki boldogan ölelte magához elveszítettnek hitt urát.

A család egész délután együtt volt. Megvárták Ugron nővérét, aki gyorsvonattal jött meg Debreczenből. A családi tanácskozáson megbeszéltek a további teendőket. Ugron Zoltán annyira kimerült volt, hogy hallgatott felesége kérelmére. Elhatározták, hogy néhány heti alapos kurára szanatóriumba vonul, azután hazamegy egy időre Székelykeresztúrra. Öt óra után összeesomagolták a bőröndöket és elhagyták az Angol királynő szállodát. Ugronné fennmarad a férjével Budapesten a szanatóriumban, a többi rokonság a holnap reggeli vonattal utazik bába, némiképen megnyugodva.

Ujabb koleraveszedelem.

— Gyanus megbetegedés Lábatlanban. —

Budapest, márczius 31.

Az esztergomi Lábatlan községben koleragyanus megbetegedés történt, ami fokozottabb aggodalomra szolgáltathat okot. A község ugyanis a Duna mellett fekszik, tehát ott, ahol az őszi koleraveszedelem lejátszódott. Az orvosok már akkor megmondották, hogy a veszedelem a tavaszon a Duna mellett kiújulhat és ennek akarta utját vágni az a hatósági intézkedés is, mely a télen az egyes dunamelléki községekben a Duna jegének vágását és használatát eltiltotta és rendeletben óvta a lakosságot a Dunavíz ivásától.

A hatósági óvintézkedések azonban úgy látszik nem jártak kellő eredménnyel, mert — amint a mostani eset mutatja — a megbetegedés most is a Dunavíz ivásától keletkezett. Helyénvaló volna tehát, ha a hatóságok szigorubb intézkedésekkel tiltanák el a lakosságot a Dunavíz használatától.

A koleragyanus megbetegedésről tudósítunk a következők:

Az esztergomi Lábatlan községben van a Lábatlani Egyesült Tégl- és Czettgyár telepe. Nyolczszáz munkást foglalkoztat a gyár, amely most vezetett be iparvágányt a telepre. Tíz vasúti munkás dolgozik a vágányok lefektetésén. Tegnap déljben az egyik munkás, Csurgai János, hirtelen rosszul lett. Megriadt társai értesítették az esetről Weisz Ármin járásorvos, aki Csurgait koleragyanusnak találta és a betegségről jelentést tett Seyler Emil vármegyei főorvosnak és az alispánnak. Pisuth Kálmán esztergomi főszolgabíró, dr. Seyler Emil megyei főorvos és dr. Huszár Gyula járásorvos nyomban kiutaztak Lábatlanba, ahol az orvosok megvizsgálták a beteget. Erősen koleragyanusnak találták. Négy nappal ezelőtt betegedett meg és saját állítása szerint Duna-víz ivott. A bizottság azonnal megtett minden szükséges óvintézkedést. Csurgait nyomban elkülönítették és a régi iskolaépületben fölláított ideiglenes járványkórházban helyezték el. A beteg ruháit dezinficiálták és megsemmisítették. Csurgai kilenc társát egy-fabódában helyezték el és csendőrök ügyelnek rá, hogy az épületet senki meg ne közelíthesse. A zár alá helyezett munkások mindaddig megfigyelés alatt maradnak, míg a bakteriologiai intézet a beküldött váladék megvizsgálása után meg nem állapítja, hogy tényleg koleráról van-e szó?

A belügyminiszter Lábatlan esztergomi községbe, ahonnan a koleragyanus megbetegedésről távirati jelentést kapott, azonnal a jelentés vétele után egy közegészségügyi felügyelőt küldött ki a szükséges intézkedések megtételének ellenőrzésére. A távirati jelentés szerint az ottani közegészségügyi és közigazgatási hatóságok azonnal, amint az esetről értesültek, minden szükséges óvintézkedést a legnagyobb szigorral foganatosították.

TÁVIRATOK.

Forrongás Belgiumban.

Brüsszel, márczius 31. (Saját tudósítónktól.) Az agitáció a klerikális népiskolai törvényjavaslat ellen veszedelmes mértéket öltött. A brabanti tartománygyűlésen és sok város közgyűlésén összeültközések voltak a liberálisok és klerikális tábor között. Hétfőn iss monstre népgyűlés lesz a jeveslat ellen s mivel a kormány véres zavarágásoktól fél, készenlétbe helyeztette a katonaságot.

A marokkói veszedelem.

London, márczius 31. Mint a „Daily Telegraph” Tangerből jelenti, Fezben és környékén a helyzet rendkívül komoly. A fővárosban élő összes európaiak a különböző konzulátusokon kerestek menedéket.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.

	márcz. 31.	márcz. 30.	márcz. 29.
Buza helyben	92 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{3}{4}$
májusra	93 $\frac{3}{4}$	94 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{3}{4}$
júliusra	93 $\frac{3}{4}$	94 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{1}{2}$
Tengeri májusra	54 $\frac{1}{2}$	54 $\frac{1}{2}$	54 $\frac{3}{4}$
júliusra	56	56 $\frac{1}{2}$	56 $\frac{3}{4}$

Chicago.

Buza májusra	86 $\frac{1}{4}$	86 $\frac{3}{4}$	86 $\frac{3}{4}$
júliusra	86 $\frac{3}{4}$	87 $\frac{3}{4}$	80 $\frac{3}{4}$
Tengeri márcziusra	45 $\frac{1}{2}$	45 $\frac{3}{4}$	45 $\frac{3}{4}$

Newyork, márczius 31. Gyapot Newyorkban helyben 14.40 (14.45). Gyapot áprilisra 14.18 (14.33). Gyapot májusra 14.29 (14.43). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 1/4 (14 1/2). Petroleum Stand white Philadelphában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancos at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.65 (8.80). Zsir Roche és Brothers 9.— (9.15).

Chicago, márczius 31. Zsir májusra 9.30 (9.42). Zsir júliusra 9.27 (9.40). Szalonna short clear 9.81 (9.18). Sertéshus májusra 17.22 (17.40).

Április elseje

vagy

(az elmés tréfák napja.)

Április elseje régi hagyomány szerint a tréfa és az ugratás napja. Április elsején levizsgázzák az emberiség humorból, ötletből, jókedvűből. Aki a dolgokat figyel, az örömmel tapasztalhatja, hogy az emberek egyre elmésőbbek lesznek és a tréfák ma már igen magas nívón mozognak. Az idén például az ötlet orgiákat ül és én szerencsés vagyok, hogy egy pár készülő, pompás tréfáról előre tájékozathatom a közönséget.

A papa meghalt.

Korán reggel levelet hoz a postás.

— Kedves öcsém — írja a szalontai nagynéni — apád súlyos beteg. Tegnap temettük.

Üdvözl Kati néni.

A házban óriási riadalom támad. A családöt megüti a guta, az asszony elájul, a gyerekek elkezdenek vonítani, a cseléd nekiesik az ezüstnek, a házmester feljön, hogy előre követelje a házbért. Sirás-rívás tölti be a lakást és amikor a zokogás eléri a tetőfokát, megszólal a kis Pista:

— Papa, ez április bolondja lesz...

Napfény következik a viharra. A család megnyugszik, mert mindenki biztos benne, hogy otromba tréfa az egész. A cseléd kofferjéből kihálászák az ezüstöt, őt magát el a kapitányságra. Délután megérkezik az özvegy anyja, mert az apa csakugyan meghalt. Muszáj nevetni.

A törvény nevében.

Mokány ur reggel kilenczkor még az ágyában lustálkodik. Felesége a teát készíti az ebédlőben. Egyszerre nyílik az ajtó és belép egy idegen, aki ezekkel a szavakkal köszönt az asszonynak:

— A rendőrségtől jöttem... Mokány urat keresem.

Az asszony kacagva megy be az urához:

— Valaki áprilist járat veled... Egy barátod van itt... azt mondja, a rendőrségről. És nagyokat nevet.

— A rendőrségről? — kérdi a férj.

— Mondom, hogy detektív — mulat az asszony... Jó áprilisi tréfa...

— Jó áprilisi tréfa — hagyja rá Mokány ur.

— Gyere és leplezd le a barátodat — nevet Mokányné.

— Megyek és megnézem — feleli Mokány és öltözködni kezd. — Körülbelül két év múlva visszatérek. Addig vigyázz a gyerekekre.

— Jó vicez — kacag az asszony. — Jó áprilisi tréfa...

— Igen — bólint Mokány ur — jó áprilisi tréfa és azonfelül váltót is hamisítottam.

A főnyeremény.

Takács bácsi nyugodtan szívja a pipáját. Takács néni az újságot böngészi. Alig böngészett egy kicsit, fölkiált:

— Apjuk, az isten szerelmére, megüttük a főnyereményt.

— Április bolondját járatod velem — feleli flegmatikusan Takács bácsi.

— De megüttük — lihegi elhalványodva az asszony és meghal.

Takács bácsi tovább szívja a pipáját.

— Mégis áprilisi tréfa — dörmögi — mert a sorsjegyet még a múlt hónapban eladtam.

Ennyit közöl mutatónak:

Ray.

UJDONSÁGOK.

Lejárt a moratorium.

* * *

Nem vagyok orvos, nem vagyok bakteriológus, a kolerabacillus szokásairól azonban tudok annyit, hogy a száraz hideget nem szereti. Ezt minden újságolvasó ember tudja és tudja mindazt, ami ebből a szimpla tényből következtetésképpen levonható. Ez az oka, hogy a kolera folyó mentén terjed. Ez az oka annak, hogy a kolera télre rendszerint megszűnik, de tavaszra ismét fölél. Embereken kívül a gonosz indultu komma bacillus ugyanis legszívesebben tanyázik a folyam medre mentén az átszapolt és átmedvesedett földrétegekben, ahol rothadó levelek és hulladékok között virágzó bacillus-társadalmat alkot. Téli hidegben befagy ez az egész bacillus-társadalom, a gonosz féreg azonban a fagyot és zuzmarát egészen jól bírja és tavasszal, amikor a napsugár oszlokjára fölenged a föld, újra szépen elszaporodik, vízbe kerül, emberkézre kerül, az ország már régen elfelejtette az őszi ijedelmet, amikor egy ember valahol utczán, munkahelyen, vagy otthon rosszul lesz, hány, hascsikarást kap, görcsök közt vergődik és félhivatalosan is kénytelenek elismerni, hogy itt vagy ott egy napszámos, vagy hajlégtény „koleragyanus tünetek között megbetegedett”.

Nekünk újságolvasóknak és újságíróknak tehát nem hozott meglepetést Nyergesújfalú tőzsomszédságában az előfordult koleragyanus eset. Annál kevésbé, mert tudós hozzáértők előre figyelmeztettek bennünket. Még tél volt, február eleje, amikor báró Müller Kálmán kijelentette, hogy:

„az őszi bevezető kolera után kiújulhat a járvány a múlt őszinél még nagyobb mértékben. Résen kell lenni úgy, mintha biztosan tudnánk a kolera bekövetkeztét.”

Dr. Gerlóczy Zsigmond, a járványkórház igazgatója ugyancsak fejezte ki azt a véleményét, hogy:

„valószínű, hogy a melegebb tavaszi időjárassal kiújul a kolera, mert félo, hogy egyes góczpontok nem aludtak ki egészen.”

Preis Hugó, a másik szaktekintély, még határozottabban megjósolta, hogy:

„a kolera jönni fog!”

A lábatlani gyanus eset ezeket a tudósokat fényesen igazolja. Hát a hatóságok, hát a hivatalosok? Nem vagyunk annyira laikusok és nem vagyunk olyan rosszhiszeműek, hogy ezért az esetért a hivatalos hatóságokat okoljuk. Elvégre még az is lehet, hogy ez a megbetegedés nem volt kolera és ha az is, a hatóságok nem dezinficiálhatták a Duna egész medrét, a füzes aljak minden iszapos pocolyját. De vajjon azt a moratoriumot, amit a járványos halál az országnak adott, kihasználták-e a hivatalosok, akik az őszi tehetetlenségükben és kapkodásukban tapasztalhatták azt, hogy az ország közegészségügyi érdekeivel szemben micsoda hallatlan és képtelen mulasztásokat követtek el. Az orosz-japáni háború előtt állítólag kiderült, hogy egész orosz ezredek csak papirosan voltak meg: szállítók és generálisok utközben és röptében elloptak mindent. Jól rendezett osztrák-magyar monarchiában ilyenmi nem fordulhat elő, a mi ezredeink a valószínűségben annyira meg vannak és annyira jól vannak felszerelve, hogy miattuk maradt papirosan az ország egészségügyi szervezete. Orvos és járványkórház, dezinficiálás és gyors közgazgatási beavatkozás, mind csak papirosan, ígértben van meg. Az őszi memento után vajjon hozzá látott-e a hivatalos apparátus, hogy a járványos halál adta moratoriumot a bűnök jóvátételére használja és tavaszra teljes fegyverzetben várják az új járványt?

Dehogy is! A hivatalosok az utolsó kolerás beteggel vígan elvetették a gondjukat. Ugyanakkor, amikor a már idézett szaktekintélyek beigérték a kolerát, egyes egyedül dr. Magyarevits Mladen, Budapest tisztí főorvosa volt mosolygó optimista:

„Nem valószínű, hogy a kolera tavasszal kiújul, semmi ok sincs, ami pesszimizmusra jogosítana.”

A lábatlani kolera, hogyha csakugyan kolera, Magyarevits dr.-nak a blaúnása. A kultúra nem tudja megakadályozni, hogy egy-egy országba a járványt behurcolják, s hogy kolerafészkek ne képződjenek. Kulturországban azonban nem történhetik meg a kolerafészkek olyan megsokszorozódása, mint amilyenre nálunk őszszel volt példa. És ha kulturországban annyi fegyverszínt van a járvány nyakoncsipésére, mint most nálunk volt, ki van zárva a lehetősége annak, hogy a ragály bátorralan próbálkozásokon felül megerősödhessenek.

Várjuk meg, hogy mi következik? Hogyha a kolera újabb erőfeszítése sikerrel jár s országos veszedelem lesz belőle, egyetlenegy ember nem maradhat meg a helyén, aki most az ország közegészségügyeit intézi és így intézi. Az is igaz, hogyha elmarad a járvány ez nem az ő érdemük, hanem az ő disznójuk lesz.

NAPIREND. Naptár: szombat, április 1. — Róm. kath.: Jügó pk. — Prot.: Hugó. — Görög-orosz: márczius 19. Krizs. Dár. — Zsidó: Nizan 3. — A nap kél reggel 5 óra 43 perczkor, nyugszik délután 6 óra 23 perczkor. — A hold kél reggel 6 óra 40 perczkor, nyugszik este 9 órakor.

A miniszterek nem fogadnak. A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődij, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődij nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—7-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—12-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—1-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok tavaszi tárlata, Nyitva 9—6-ig. Belépődij 1 korona. — A magyar grafikusok egyesülete és a magyar aquarell- és pastellfestők egyesületének kiállítása a Nemzeti Szalomban, Nyitva 9—5-ig. Belépődij 1 korona. — Női arcképek kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődij 60 fillér. — Rippl-Rónai József retrospektív kiállítása a Művészházban (Krisztof-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődij 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum grafikai osztálya. Nyitva 10—2-ig.

— Uj főrend. Mint értesülünk, a király ómoroviczai Heinrich Ferencz nagyiparost a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóságai tagját legközelebb főrendiházi taggá fogja kinevezni.

— A német trónörökös pár Bécsben. Jeleztük, hogy a német trónörökös pár április 9-én érkezik Bécsbe, ahol ő felsége vendégei lesznek. A trónörökös pár bécsi tartózkodásáról még a következőket jelentik: A vendégek a Hofburgban szállnak meg. Este hét órakor családi ebéd lesz, amelyet fényes est követ. Másnap délben Ferencz Ferdinánd trónörökös és neje ad villásreggelit a Belvederében a trónörökös pár tiszteletére. Este a schönbrunni kastélyban udvari ebéd lesz, amely után a német trónörökös pár tovább utazik Berlinbe.

— Kinevezések. A király báró Egger Lipót osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkár a közös pénzügyminisztériumban számfelveti osztálytanácsossá nevezte ki, továbbá dr. lovag Erényi Ullmann Jenőnek, ezen minisztérium titkárának az osztálytanácsosi címet és jellegét díjmentesen, lindenauai Trexler Tivadar-nak, a közös központi pénztár pénztárnokának az ellenőri címet és jellegét s Basler Ödönnek, a közös pénzügyminisztériumban alkalmazásban álló I. osztályu irodatisztnak a segédhivatali segédigazgatói címet és jellegét adományozta.

— A római szépművészeti kiállítás megnyitása. Rómából táviratozzák, hogy az olasz királyi pár ma a hatóságok fejei és nagyszámu meghívott vendég jelenlétében megnyitotta a szépművészeti kiállítás külföldi osztályait, és pedig a francia pavillont, Olaszország Hollandia, Skandinávia és Svájc kiállításait, valamint Zuloga spanyol festő kollekcióját. A király és a királyné hosszabb időt töltöttek a kiállításon és több mestermű fölétt adtak kifejezést csodálatuknak.

— **Dijnokok a király előtt.** A magyarországi dijnokok sorsa igazán a fehér rabszolgák sorsa. Ezek az iskolák végzett szegény emberek lehetetlen díjért robotolják keresztül az életüket. Azonban csordultig telt már a dijnokok sorspohara is, egy nyomtatott felhívást küldtek be hozzánk az Állami Dijnokok Országos Szövetsége. Felszólítja abban a kartársakat, hogy rendezzenek maguk között gyűjtést, hogy diadalra vihessék helyzetük javítását célzó mozgalmukat. Április 4-én a képviselőházban benyújtják kérvényüket és az általuk kidolgozott törvénytervezetet és később mennek különvonaton Bécsbe a királyhoz.

— **Ragaszkodunk** — így szól a felhívás — a királyi audienciához, nyomorunkon enyhíteni másként nem remélhetünk. Kell, hogy ismerje és tudja meg azt mindenki, hogy Magyarország dijnokai éheznek, nyomorognak és most családjaikkal 30—40 ezer ember a végpusztulás előtt áll. Meg kell menteni Magyarországot egy nagy nemzeti katasztrófától; kell hogy meneküljünk a siralmas nyomortól, az éhenhalástól.

— **Kinevezések a honvédelmi minisztériumban.** Hazai Samu honvédelmi miniszter Göbel János miniszteri segédtitkár miniszteri titkárrá, dr. Papának József miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, dr. Sárkány Oszkár miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá és dr. Kerese Tibor fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót valóságos miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki.

— **A kaszinói affér utójátéka.** Sárközy István csász. és kir. kamarás külföldre utazott, hogy elfelejtse jelenlétével a Nemzeti Kaszinóból történt kigilyóztatását. Ellenfele: gróf Zichy István vidéken járt, de pár nap előtt visszatért. Ma pedig levelet intézett a Nemzeti Kaszinó és a Lovaregylet igazgatóságához. Bejelentette, hogy kilép mindkét előkelő egyesületből. A kilépés oka egyrészt az a kilenéz szavazat, amelynek Zichy köszönheti, hogy ki nem golyózták a kaszinóból. Másrészt oka újabb aférféje, amibe Kenessey Istvánnal, a 10. számú huszárezred őrnagyával keveredett. Kenessey a kaszinói affér alkalmával súlyos tanuvallomásokat tett gróf Zichy ellen, aki erre provokálta az őrnagyot gróf Dégenfeld Imre és dr. Almásy László képviselő útján. Kenessey Kirchmayer alezredest és Sárval színdarabot nevezte meg segédjeül. A segédök ma este is tárgyaltak a Nemzeti Kaszinóban s a tárgyalások folytatását holnapra halasztották. — A másik utóhangja a Sárközy-afférnak, hogy a szép Tükrös-pusztá, amelyen valamikor Sárközyék éltek és gazdálkodtak, idegen kézre került: Petanovits József budapesti szállodás vette meg másfél millióért.

— **A kultuszminiszter a gyermekvédelemért.** Zichy János gróf kultuszminiszter a gyermekvédelem érdekében nagyfontosságú rendeletet adott ma ki. A kultuszminiszter a körrendelet valamennyi egyházi főhatóságának, a fiemei kormányzónak, valamennyi tanfelügyelőnek és tanfelügyelői kirendeltségnek és az iparoktatási főigazgatónak megküldötte. A körrendeletben a miniszter felkéri az illetékes hatóságokat, hogy hívják fel a tanítókat és óvóórákat hogy az állomáshelyükön lévő, vagy ahoz közel eső patronage-egyesületbe, amelynek működő tagsága semmi anyagi áldozattal nem jár. Lépjenek be és fejtsenek ki abban buzgó tevékenységet. A patronage tevékenység fontosságáról és a tennivalókról a kultuszminiszter körrendelet végén bő tájékoztatást nyújt a tanítóknak. A miniszter azoknak a tanítóknak és óvóóráknak, aki a patronage terén kiváló érdemeket szereznek, erkölcsi elismerést és anyagi jutalmazást helyez kilátásba. Gróf Zichy János bizton reméli, hogy a tanítók a gyermekvédelemnek és a fiatalokruak pártfogásba vételének ügyét lelkesen fel fogja vállalni. A kultuszminiszternek ezen rendeletét a választás- és közoktatási ügyi minisztérium hivatalos lapja holnapki számában fogja közölni.

— **Hadiflottánk utja.** Bécsi jelentés szerint az osztrák és magyar hajóosztály most indult el Szalonikiból és Kavallaba ment, ahonnan rövid tartózkodás után Szmirnába indul. Szmirnában tízenyolc napig marad s azután az „Admiral Spaun” hajó Kunsti ellentengernaggyal és törzskarával Konstantinápolyba megy, ahol tisztelni fog a szultánnal és átadja neki a király üdvözlését.

— **Házasság.** Neumann Anthur vasárnap, április 2-án, fél 12 órakor tartja esküvőjét Zemplényi Clairette-el a Dohány-utcai izr. templomban.

— **Nagy Valér altábornagy bucsuztatása.** Gróf Bissingen-Nippenburg Nándor ezredes, a 8. huszárezred volt parancsnoka, akit a lőtenyésztő-intézetek katonai felügyelőjévé neveztek ki, holnap délelőtt foglalja el hivatalát a földművelésügyi minisztériumban. A nyugalomba vonuló Nagy Valér altábornagytól ma délelőtt bucsuzott el a méneskari osztály tiszti és tisztviselői kara, amelynek nevében Fedlallah el Hadad ezredes, a bábólnai mőnes parancsnoka bucsuztatta a távozó altábornagyot, aki meghatóttan köszönte meg a szíves bucsut s biztosította a tiszti és a tisztviselői Kart, hogy mindig szeretettel fog visszagondolni az együtt eltöltött időre. Azután ezüst serleget nyújtottak át a bucsuzónak, amelyre a tisztikar valamennyi tagjának neve van vésvé.

— **Dr. Vaisz György felgyógyult.** Most alig két hete történt, hogy Bozváry Magda revolvermerényletet követett el dr. Vaisz György segédorvos helyettes ellen. A szerencsétlenségben szerencse volt még, hogy a golyó az orrüregbe hatolt és az orrcsont mögött megállott. Dr. Vaisz György előbb a XVII. számú helyőrségi kórház ápolója volt, majd családja Herzl professzor gondjaira bízta, aki minden nagyobb operáció nélkül távolította el a golyót. Dr. Vaisz teljesen meggyógyult és néhány nap előtt gyógyultan hagyta el a szanatóriumot és hazament Csengery-utca 69. szám alatti lakására. Kötéssel arczán jelentkezett a XVI. számú helyőrségi kórházban, ahol segédorvos helyettesi minőségben szolgált a második önkéntesi felévé. A kórházból elbocsátották és felmentették a szolgálat alól s miután szolgálatai ideje a közeli napokban járt volna le amugy is, április elsőjével elbocsátják a katonaság kötelékéből. Dr. Vaisz, aki érthetőleg nem szívesen emlékezik vissza a hisztérikus leány merényletére, hosszabb külföldi tanulmányuttra indul orvosi továbbképzés céljából. Arczán csak egy kis forradás jelzi az orr körül a gyilkos szándéku golyó nyomát, emlékül a budai szerelmi merényletnek.

— **Botrány egy egyetemi tanárnő miatt.** Az athéni egyetemen tegnap tartotta első előadását Panagiotou kisasszony, az egyetem első női magántanára. Az előadásán megjelent Venizelosz miniszterelnök, a kultuszminiszter és még sokan mások. Alig hogy a kisasszony megkezdte előadását, óriási botrány tört ki. A hallgatóság egy része ugyanis így kiáltott a tanárnő felé:

— **Menjen le az emelvényről!** Miért nem megy konyhába vagy mosókonyhába!... A hallgatóság többi higgadtabb része tiltakozott az előadás megzavarása ellen s csakhamar nagy verekedés támadt s a verekedők még a miniszterelnököt és a kultuszminisztert is megszorogatták. A hallgatóság körében sok asszony is volt, akiknek egy része elájult. Panagiotou kisasszony az egész botrány alatt teljesen nyugodt maradt s amikor a zajongókat eltávolították a teremből, nyugodtan folytatta előadását.

— **Menelik felgyógyult.** Milanóból jelentik nekünk: A Corriera della Seranak táviratozzák Adis Abebából, hogy Menelik negus annyira felgyógyult, hogy hordszéken a templomba vitette magát.

— **Egy közbeszólás és következményei.** Londonból jelentik nekünk: Kincsesotában a törvényhozás tegnap tárgyalta a javaslatot a nők választói jogáról. A suffragetteknak alapos reményük lehetett, hogy a javaslat keresztül megy, de váratlan incidens történt, amely ellenük hangolta a többséget. Duer szenátor a javaslat ellen szólalt fel, ekkor a karzatról egy nő lekiáltott:

— **Volnék csak ódalenn önök között, megvárgatnám a fülét!**

Duer szenátor így folytatta: És ilyen nőknek mi szavazati jogot adjunk?

Ő volt az utolsó szónok s utána következett a szavazás. Néhány szónyi többséggel a törvényhozás elvetette a javaslatot.

— **Eltűnt gőzhajó.** Antwerpenből jelentik nekünk: a Cap Spartel gőzös, amely Svanesából Palermóba volt uton, márczius eleje óta eltűnt. A hajón 17 főnyi legénység és sok utas volt. Félő, hogy a gőzös a nagy viharban szerencsétlenül járt.

— **Negy tűz Sátoraljaúj helyen.** Sátoraljaúj helyről jelentik: Délután 1 órakor a külváros egyik utcájában tűz támadt, amely csakhamar tovaterjedt. A tüzet lokalizálták ugyan azonban tíz ház és a melléképületek a tűz martalékává lettek. Sajnos, hogy a ház tulajdonosai többnyire szegény emberek, akik tűz ellen nem voltak biztosítva.

— **A német császári család Korfuban.** Korfuból jelentik: Vilmos német császár és Augusta Viktória császárné délután a Hohenzollern-yachtra szállottak, hogy azon fogadják a trónörökös és a trónörökösnet, akik délután egy negyed négy órakor érkeztek meg a Prinzregent Luitpold gőzessel. A felségek Lujza hercegnővel a hajó függő hidján üdvözölték a trónörökös-párt, mindkettőjüket megölelve és megcsókolva. Négy óra után a felségek az Achilleion-kastélyba mentek.

— **Bécs lakossága.** Bécsből jelentik nekünk: A népszámlálás végleges eredménye szerint Bécs lakosságának száma 2.030.830 és ebből 93.460 cseh nemzetiségű, holott az utolsó népszámlálás idején 1.674.000 lélekszám mellett 102.970 volt a csehek száma.

— **Egy különös végrendelet.** Sok éven át élt Budán az első kerületben az Attila-utczában Löwinger Náthán, fivére Löwinger Samunak, a hírhedt uszorásnak, aki nemrégén halt meg a váci fegyházban. Löwinger Náthán többszörös háztulajdonos volt és az ugynevezett Flóra kertésznek volt a tulajdonosa. Ezt a Flóra kertészetet, mely a legdrágább pálmákat és délszaki növényeket ápolt virágágyaiban, Löwinger potomáron vette meg Szelnár Frigyesztől, aki a fővárosnak egyik legelőkelőbb virágkereskedője volt. Ezt a Szelnárt Löwinger Náthán uszorája úgy behálózta, hogy egy napon kénytelen volt egész virágkészetét és ezeket erővirágágyait egy kisebb adósság fejében Löwinger Náthánra átruházni. Attól az időtől kezdődik Löwinger Náthánnak a tulajdonképeni uszoráskodása, melynek egyik különös érdekessége az volt, hogy gavalléroknak és megszorult embereknek ezeket erőpálmákat adott el váltóra, aki azután ezt az értékes virágfajt olcsón értékesítette. Rendszeren Löwinger maga ajánlott valakit, aki a pálmákat olcsón megvette és így a pálmák megint az ő virágházába kerültek vissza. Vagy négy héttel ezelőtt Löwinger Náthán meghalt és több mint háromszázezer korona értékű vagyont hagyott hátra. Miután nem volt sem gyermeke, sem felesége, csak oldalrokonai, halálóságán magához hívatta dr. Grósz Lipót budapesti ügyvédet, akit kinevezett teljes vagyona gondnokává. Ilyen értelemben írta alá a végrendeletet is, azzal, hogy ezeket a rokonokat, akikre a vagyonnak megfelelő részeit hagyta, csakis ötvenéves korukban illesse meg az örökség, ebben az esetben is csak akkor, hogy ha az illetők munkaképtelenek lesznek. A furesa, szinte hihetetlenül hangzó végrendelet konsternálta a rokonokat, csak dr. Grósz Lipót járt jól, aki ilyenformán előreláthatólag még igen sokáig a vagyon kezelője marad, ami természetesen jelentékeny jövedelmet jelent. Amint értesülünk, a rokonok most értekezletet hívnak egybe Budapestre, amelyen a végrendelet megtámadásáról fognak értekezni s nincs kizárva, hogy a dolognak még szenzációs folyamánnyai lesznek. A Löwinger hagyatékában különben igen sok váltót is találtak, amelyek most mind perlekre kerülnek. Valószínűnek látszik, hogy ezekből a perekből nem egy bünvádi feljelentés fog kikerülni. Jogász körökben, ahol az utóbbi időben sokat beszélnek erről a végrendeletéről, nagy érdeklődéssel várják a további fejleményeket.

— **Baleset a főpróbán.** A Magyar Színházban a „Parasztok” mai főpróbáján a második felvonás végén kellemetlen baleset történt. A felvonás körösmái duhajkodással, verekedéssel végződik. Az egyik legény, Kürthy József színész megcsuszott és a kezében levő szódásüveget Vágó Béla fejére ejtette. Vágót elborította a vér. A színház orvosa, dr. Salgó Ernő rögtön a színpadra sietett, a sebet kimosta és bekötötte, úgy, hogy a harmadik felvonásban már vígan játszhatott tovább Vágó Béla. A seb könnyű természetű, úgy, hogy néhány nap múlva teljesen begyógyul.

— **A hibás oltás áldozata.** Békéscsabáról jelentik: Girgi István esendőrőrsvezető tegnap Reménár Elek az Ehrlich-féle 606-os szerrel beoltotta, azonban egy óra leforgása alatt meghalt. Felboncolták és a vizsgálat megállapította, hogy az őrsvezető az oltás következtében elvérzett.

— **Egy újabb nagy alagút.** A Simplon-vasutnak fontos mellékága az ugynevezett *Lösch-vonal*. Ez a vonal egy nagy alagút furását tette szükségessé, melynek északi kapuját *Kanderstegnél* (berni fensík), déli kapuját *Koppensteinnél* (wallisi kaaton) jelölték ki. 1906 októberében kezdtek meg a 15.9 kilométer hosszú alagút furását a déli kapunál és mint egy kanderstegi távirat jelenti, ott mult éjjel áttörték a hegyeket. Az alagút furása ezzel *elkészült* és most már csak könnyebb munkálatok vannak hátra. Érdekes, hogy a furás végét csak pár hónap múlva várták, de erőmunkával sikerült a kitűzött határidő előtt elkészülni az alaguttal.

— **Elhunyt 48-as honvédszázados.** Szabély Antal 1848—49-iki honvédszázados, volt országgyűlési képviselő, földbirtokos márczius 29-én nyolczkankilencz éves korában Kalocsán meghalt. Szabély Antal, aki már a szabadságharc kitörése előtt mérnök volt, 1848-ban honvédek állott be. A szabadságharcot Damjanich hadtestében küzdötte végig és századosig emelkedett. A világsí fegyverletétel előtti nap éjjelén a táborból több tisztársával együtt elbujdosott. Hosszas bujdosás után Kalocsán telepedett le, ahol ő kezdeményezte a sárközi mocsarak lecsapolását és mint a kalocsai II. ármentesítő társulat igazgató-mérnöke csaknem husz évi munka után is hajtotta végre. Ezáltal mintegy 200.000 holdnyi mocsaras területből virágzó szántóföld lett. A hetvenes évek első felében függetlenségi párti képviselő volt. Évtizedeken át tevékeny részt vett Pest vármegye közéletében, melynek törvényhatósági bizottsági tagja volt. Kalocsán minden gazdasági mozgalomban egész az utóbbi évekig szintén élénk részt vett. Temetése nagy részvét mellett márczius 30-án ment végbe Kalocsán.

— **Árvízveszedelem Marostordában.** A hegyek között még csak most ébrednek a tavasz. Marosvásárhelyre *Köllő* marostordamegyei alispánhoz telefonértesítés érkezett, hogy a felsőrégeni járásban a Maros melletti községeket *árvízveszély fenyegeti*. Az alispán rögtön intézkedett, hogy Marosolaszfalunál a vizgátakat *robbantsák fel*, mert az ott meggyülemlett jégtorlaszok okozták a Maros melletti falvakban az árvizeket. A déli vonattal már az ottani huszárezred egyik tisztje robbantóanyagokkal Dédára utazott.

— **A jánosfalvai apostolok.** Bihar megyében, a belényesi járás egyik csöndes kis református magyar falujában, Jánosfalván, nagyot fordult a világ. Kibört a vallásháború. Bibliás emberek toppantak be a faluba, nem hangos énekszóval, hanem tényleg hivatásokkal, amelyekkel az éj misztikus homályában zárt ajtók mögött agitáltak. *Kádár János* jánosfalvai főbíró, *Kiss Mihály*, *Oláh István* esküdtek és *Tóth Lajos* főjelentést tettek a napokban *Wertheimstein* Henrik belényesi főszolgabírónál. Elmondták, hogy *Kádár István* köröstarjánai gazda és több társa beállították a faluba, éjszaka titkos gyűlékezéseket hívnak össze és a békés életű lakosokat, férfiakat, nőket, gyermekeket különböző istentelen beszédekkel a *vallásuk elhagyására lájították*. A presbiterium kérte a főszolgabíró, hogy az éjszakai illetéktelen és jogtalan maszlaghintést és gyújtó prédikációkat tiltsa. A főszolgabíró eleget is tett a kérelemnek, de *Angyal János* az egyik bujtogató apostol többi kartársa nevében is kijelentette, hogy fűtül a főszolgabíró rendeletére, neki engedély van és ez az engedély a kezében lévő *biblia*, amely erősebb minden főszolgabírói rendeletnél. Egy nappal később újabb feljelentést tett a presbiterium a panaszbán ezeket mondta: amit a magukat hívőknek nevező templom és vallás elleni izgatások tesznek, az már *nemcsak szegénytelen, de veszedelmes is*. A presbiterium esendői karhatalmat kért az igehirdetők eltávolítására. *Wertheimstein* főszolgabíró maga elé idézte az apostolokat és egyenként tíz napi fogházbüntetésre ítélte őket. Az igehirdetőket a büntetés után eltörlözték a falujokba.

— **Tragikus végű tolvajfogás.** Egy londoni rendőr tegnap lopás miatt be akart kísérni egy *Petloz* nevű tizenéves leányt. Utközben a leány futásnak eredt és folyóba ugrott. A rendőr utána ugrott és megragadta a leányt, de a leány magával rántotta őt a mélységbe. Több rendőr megkísérelte megmentésüket, de az ár elragadta őket s néhány órával később mind a kettőt holtan húzták ki a folyóból.

— **Három asszony.** A rendőrség ma délelőtt három nőt tartóztatott le. *Bartha Mária* harminceztendő napjának leányának viszonya volt az édes apjával. Ennek a viszonynak gyümölcse is lett. *Máriát* föl kellett hozni Pestre. *Nővérénél*, *Botka Adámnál* szállt meg a Külső Kerepesi-ut 30. számú házában levő kis munkaslakásban. A testvér, hogy nővére szegényét eltüntesse, összehozta *Szölke Gyuláné* szülésznel, aki jó pénzért tiltott operációt végzett rajta. Ezért került mind a három nő rendőrkéze. Letartóztatták őket.

— **A magyar leányok kufarai.** Bécsi távirat után jelentettük, hogy az egyik ottani pályaudvaron letartóztatott két leánykereskedőt, akik a dunántuli magyar leányok szállítását a gyalázat piacára. Nagyszabású embervásárt leplezett le a bécsi rendőrség. Nemcsak két ember bünről van szó, hanem egész szövetkezetéről, amely behálózta az ország tudomány részét. A vizsgálatot ebben az ügyben dr. *Horváth József* soproni határrendőrségi fogalmazó vezette, aki már egy hónap óta folytatja a kutatást. Járt *Fejér-, Győr-, Sopron-, Tolna- és Baranyamegyékben és Budapesten is*, ahol igénybe vette a fővárosi detektívok segítségét. Budapesten megtudta, hogy a dunántuli leánykereskedés két ember kezében van: *Fried Rudolf* Ignác salgótarjáni bukott boltos az egyik, a másik pedig *Smidek Regina* zánkányi asszony. Ezek egy egész sereg ügynököt foglalkoztattak, akiknek az volt a hivatásuk, hogy *fix áron* Bécsbe csalják a csinos falusi leányokat azzal az ígérettel, hogy ott kétszerannyi bérrrel léphetnek szolgálatba, mint Budapesten. A bécsi pályaudvarokon *Fried Rudolf*, vagy *Smidek Regina* várta a magyar cselédleányokat, akiket azután rossz helyre vezettek. Csak ritkán sikerült egyik-másik leánynak, hogy megszabaduljon a kezükből. Dr. *Horváth József* rendőrfogalmazó annyi adatot szerzett már össze a leánykereskedők ellen, hogy márczius 27-én táviratban kérte meg a bécsi rendőrséget, hogy tartóztassa le *Friedet* és *Smidek Reginát*. A bécsi rendőrség nemcsak hogy eleget tett e fölhívásnak, hanem még bizonyítékokat is szerzett a gyanúsítottak bűnösségére, mert tetten érte őket egyik bécsi pályaudvaron, amikor három magyar leányt akartak *gondjukba venni*. Megállapította dr. *Horváth*, hogy a mult év őszétől kezdve mostanig *száznál több* szerencsétlen magyar leány jutott az ő révükön a fertőbe. Egy részük bécsi rossz hírű házakban szülfődik, de legnagyobb részük a tengerentúlra került, ahonnan sohasem térhetnek vissza. A fogalmazó legközelebb Budapestre jön s jelentést tesz a határrendőrség főnökének, akinek utasítására azután összefogdoszák a Dunántul az ügynőket is, akiknek neve már ismeretes.

— **Hiodor barát az örültek házában.** Megemlékeztünk többször is Hiodor orosz szerzetesről, aki a szent szinódusnak sok bajt és kellemetlen-séget okozott, mert Hiodor barát, aki a reakció megalosodott híve, caricini híveit állandóan az alkotmány ellen, a kormány és a zsidók ellen izgatta. Utóbb már az egyházi felsőbbség ellen is lázított. A szent szinódus sokáig nem mert fellépni Hiodor ellen, mert a környezetében hatalmas jóakarói voltak e fanatikus papnak. Végre, mint egy távirat jelenti, a szent szinódus erélyes lépésre határozta el magát. Intézkedett, hogy Hiodor barátot egy elmeegógyintézetbe internálják. A sátróvi kormány elutazott Caricinbe, hogy e határozatot foganatosítsa.

— **Zavargás a gyóntatószék miatt.** Eperjesi jelentés szerint Jnye, sárosmegyei községben híre ment, hogy *Csupák Rezső* harminczöt éves római katolikus lelkész egy ottani menyecskével gyóntatás közben enyelgett. Az eset miatt a falubeliek két pártra oszlottak s napirenden voltak az összerútközések és véres verekedések. *Onderesik János* gazdát félholtra verték. A szorongatott pap megmentése és a rend helyreállítása érdekében táviratilag kértek esendőket Eperjesről. Egy főhadnagy parancsnoksága alatt tíz esendő szállt ki Jernyére, akik a rendet helyreállították és a zendülők közül tízenegy embert bilincsbe verve szállították Eperjesre. Hír szerint a kassai püspök a lelkészt felfüggeszti állásától.

— **Robbanás a hadihajón.** A kieli hajógyárban horgonyzó *York* páncélos ezirkálón ma délután fél 5 órakor szpiritusz átvétel közben robbanás történt. Egy főgépész és két gépész szörnyethalt, egy gépész, két fűtő és egy hajógyári munkás megsebesült. A kikötőben horgonyzó flotta a gyász jeléül félár-bőzra bocsátotta lobogóit.

— **Földgázforrás a kassai gyakorlótéren.** A kassai gyakorlótér közelében évekkal ezelőtt egy kut furása alkalmával robbanás történt, amelynek akkor nagyobb fontosságot nem tulajdonítottak. Most kitudt, hogy azt földgáz okozta. Több helyen van földgázomlás, mely meggyújtva, sárgás lánggal ég. Az esetről *Cséry Lajos* földtani intézeti igazgatónak és a pénzügyminiszternek jelentést tettek.

— **Elfogott utonálló.** A rendőrség ma letartóztatta *Sályborszky Mihály* huszonkilencz éves özvegyt, aki a Visegrádi-utczában tegnap este ösvégy *Ács Gézáné* házvezetőnőtől elrabolt egy hét koronát tartalmazó ridikült. A közönség azonban elfogta és átadta a rendőrségnek. *Sályborszky* azzal védekezik, hogy éhezett és azért akart lopni.

— **Négy tűz egy napon.** Hajduböszörményből jelentik: A városban ma egymás után négy helyen tűz támadt, melyet gyufával játszó gyerekek okoztak. A tüzet mindenütt hamarosan sikerült lokalizálni.

— **Leégett falu.** Pétervárról jelentik: A Sambor közelében levő *Dublany* helységben négyszáz parasztház leégett.

— **Fürtelmes anya.** *Fritsche Vilma* tizenhét éves ruggyantagyári munkásnő néhány héttel ezelőtt titokban egy fiugyermeknek adott életet. Félte apjától, a *Kerepesi-ut 17. szám* alatt lakó szabómestertől és a gyermeket megfojtotta, majd rongyokba takarva eldugta a fáskamrában. Tegnap aztán az elvetenült teremés a gyermek holttetével kiment a kőbányai sertéstelepre és odavetette a gyermektestet a disznóknak táplálékkul. Már a gyermek féltését leharapták a disznók, amikor ráakadtak. A megindított nyomozás számai a 17 esztendő leányhoz vezettek, akit ma letartóztatottak.

— **Halálozás.** *Murgáts Béla*, pénzügyigazgató-sági irodatiszt, életének 34-ik évében meghalt *Aelső-kubinban*.

Dévai és kricsfalusi Kricsfalussy Vilmos keresk. miniszteri tanácsos özvegye, szigeti *Szöllősy Róza* életének 58-ik évében elhunyt *Máramaroszigeten*.

Adamosi Ferencz nyugalmazott m. kir. sóbányahivatali mérnök, pénztári ellenőr meghalt *Kövesden*.

Dr. Járóssy Döme, minorita rendfőnök, a koronás érdemkereszt tulajdonosa, 67 éves korában *Rozsnyón* meghalt. Holttestét *Szomolnokra* szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

Markovics Vincze, görög keleti esperes, 82 éves korában *Nagylakon* meghalt.

Furkas Mihály földbirtokos *Kölcsén* meghalt.

A tegnapelőtt elhunyt *Perczel Dezsőné*, született *Bonyhádi Perczel Julia* beszentelése ma délután négy órakor ment végbe rendkívül nagyszámú gyászoló közönség jelenlétében. A ravatal a *József-utca 12. szám* alatti gyászház földszinti csarnokában állították föl; a ház bejáratát és a csarnokot fekete posztóval borították be, a csarnok közepén égő gyertyák és délszaki növény-dísz között állott a ravatal. A beszentelésen *magnások és politikusok*, a főrangú körök képviselői jelentek meg. A beszentelést *Kriszán Mihály* jászvárosi plébános végezte nagy segédlettel. A szertartás a kar gyászénekével kezdődött, ezután *Kriszán* plébános mondott megható imát. Az ima után beszentelte a koporsót, majd újból esendes imát mondott. A szertartást a kar éneke fejezte be. A beszentelés után a koporsót a díszes gyászkoosira tették s a koszorúkkal együtt kivitték a keleti pályaudvarra, ahonnan *Bonyhádra* szállították. A temetés *Bonyhádon* holnap délelőtt tizenegy órakor lesz a *Perczel-család* ottani sírboltjában. A király a következő táviratban fejezte ki részvétét *Perczel Dezsőnek*: O császári és apostoli királyi Felsége mely sajnálattal értesülvén *Excellenciád* nevének elhunytáról, *Excellenciád*nak benső részvétét méltóztatik kifejezni. Legfelsőbb parancsra: *Daruváry*.

Mezőszegedi és szegedi Szegedy György cs. és kir. kamarás, Vasvármegye törvényhatóságának vezető tényezője ma reggel 70-ik évében *acsádi kastélyában* meghalt. Halála az egész vármegyében mely részvétet keltett. Halálát neje, *szül. Gerliczy Irma* báróné csillagkeresztes hölgy és két leánya: *Szegedy Erzsébet*, férj. gróf *Széchenyi Jenőné* és *Szegedy Gina* csillagkeresztes palotahölgy gyászolják. Az elhunyt kamarást vasárnap délután fél 4 órakor temetik az *acsádi családi sírboltba*.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 21. Színházi és varié-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemsőbb, 10 fillér.

x Drótkerítés. A nagyközönségek tájékozva kell lennie, hogy mindennemű bevásárlását kinél eszközölje. Így van ez a drótkerítés szükségletek beszerzésénél is, hogy egyedül a cég megbízhatósága az irányadó. E tekintetben szolgálatot vélnék teljesíteni olvasóközönségünkkel szemben, ha felhívjuk figyelmét *Stadler Mihály* cégére, *VI., Váci-körút 43. szám*, hol a legjobb, a legtartósabb és legjutányosabb drótkerítés kapható. E szakmában a cég igazán versenytárs nélkül áll és a *Stadler-rendszer* minden körben közkedvelt. A „*Stadler-rendszer*” ugyanis 3 erősségi osztályt különböztet meg és azt is e szerint szabályozza. A végő a cégtől a felerősítés kellekeit külön felszámítás nélkül kapja meg. Annyi minden előnye van a *Stadler-féle* rendszernek, hogy külön felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy akinek drótkerítésre szüksége van, ne mellőzze *Stadler Mihály* cégét felkeresni.

x Tisztelt olvasóinknak figyelmét felhívjuk *László Sándor* régi jóhírű férfi-szabóműhelyére (*Budapest, Erzsébet-körút 1., I. em.*), aki 30 koronáért készített mérték után remek szabásban finom gyapjuszövetből divatos férfi-öltönyt, vagy félöltőt a legfinomabb kivitelben. Vidékre mintákat kívánatra bérmentve küld.

x Fővárosi Orfeum. Hosszas fáradozások után nagy anyagi áldozatokkal sikerült az igazgató-ságnak *Joseph Józsefet* a nagyhírű művészt a bécsi Theater an der Wien volt tagját, aki abból az időből, amikor a *Strausz János-féle* operettek czimszerepeit kreálta, a budapesti közönségnek még mindig kedves emlékezetében áll, rövid vendégszereplésre szerződtetnie. A művész mestere a chansonnok előadásának ezen a téren nincs is párja. A ma este bemutatásra kerülő új aprilisi műsor egyébként is a legkiválóbb attrakciókból áll. Egyik új szám jobb a másiknál. Ma este biztos a zsűfőlégi telt ház és előrelátható, hogy az egész aprilisi hónapban, csakugy, mint márcziusban volt, egyetlen hely sem marad a nézőtérén üresen. Vasárnap, április 2-án két előadás lesz az új műsorral. A délutáni, mint rendesen, fél 4 órakor kezdődik.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Sebességi rekord.** Párisból jelentik, hogy Vedrine aviatikus ma reggel 6 óra 18 perczkor Mittiersben felszállt és 8 óra 30 perczkor Issy les Moulineauxban leszállott. Az aviatikus tehát óránkénti 146 kilométer sebességgel haladt. Az aviatikus ma, vagy holnap reggel Pauba szándékozik repülni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

- Színházi csevegés. —

(Két főpróbába.)

A főpróbák rendes publikuma ma délelőtt megszólt. A Nemzetibe egy Shakespeare-repriz, a Magyarba egy magyar népies dráma főpróbája vonzotta az érdeklődőket. Jutott mind a két nézőtérre elé.

A „Vizkereszt” csupa derű és poézis — még a szerelmi jelenések is jóleső mosolyt fakasztanak, míg a „Parasztok” erős realizmusa megrázó hatású. Ez a realizmus ma, a szó teljes értelmében, földhöz vágta a szereplőket. Pap Miskát úgy földhöz teremtette *Thuróczy*, hogy csak úgy nyekkent. *Vágó Béla* fejéhez pedig egy palack repült, s bevverte a homlokát, úgy hogy le kellett magát „sminkelnie” és a következő felvonást lemaszkozva, bekötött fejjel játszotta.

Amikor ezt *Vajda* rendező bejelentette, a földszintről megszólalt egy női hang:

— Ennek a darabnak sikere lesz!

Ez célzás volt ama színházi babonára, amely szerint az a darab, amely sok nehézségek után jut bemutatásra, sokáig marad műsoron.

Ezt a „Parasztok”-ra vonatkoztatva, ma még nem tudnám megjósolni. Annyi bizonyos, hogy szerzőjének keserves drámát kellett végig élnie, míg darabja a fővárosi közönség elé kerül.

Barta Lajos kassai újságíró volt: „Szűk volt neki Macedonia”, fölkerekedett és Budapestre költözött a feleségével és három gyermekével. Poéta lelkű ember nem számol a hétköznapi élet követelményeivel. Csak már amikor itt volt, vette észre, hogy milyen nehéz a fővárosi élet. Néhány hónap előtt irt egy tárczát és beküldte az egyik napilaphoz. Beletekintettek a kéziratba és — nem tudták elolvasni.

Annyit mégis kibetűzhetek, hogy kvalitásos munka lehet. Mit tesz ilyenkor, tót ravaszszággal, a redaktor? Leadja a nyomdába: a szedők a leg-
lehetetlenebb iráson is el tudnak igazodni. De nehogy az ismeretlen szerzőt kompromittálják, nem a valódi nevét irták alá, hanem álnevűl *Gringoire*-t választották.

Fájdalmas családi csapások tették helyzetét még sulyosabbá. Hol vegyen pénzt! Készülő drámájának két felvonását a hóna alá csapta, s *Beóthy László*hoz vitte. A színgazgatók szíve mindig meglágyul, amikor a szegény szerzők jó darabot hoznak nekik. *Beóthy* elolvasta a „Parasztok” két felvonását és részvétől remegő hangon mondta *Bartának*, hogy hozza el a harmadikat is.

Az újdonságon mindössze annyit változtattak, hogy a hosszúra nyuló harmadik felvonást ketté osztották. Így lett a „Parasztok”-ból négyfelvonásos darab.

Az eféle érzékeny előzmények nem zavarták meg a Nemzeti Színház főpróbaközönségének jókedvét. Elvégre a Shakespeare küzdelmei olyan messze vannak tőlünk a tizenhetedik század ködtengerében, hogy igazán bajos lenne miattuk ma már könyveket hullatni.

Meg aztán akarva se lehetett volna buslakodni a színpadról szeretőradó vigáság hatása alatt. Talán a ma esti repriz közönsége is olyan pompásan fog mulatni, mint a *Vizváry Mariska Gyuszi* fia, aki egy földszinti páholyból végigkaczagta az előadást.

Nem tartozik reám erről az előadásról és a vadonatúj kiállításról referálni. Utóbbiról csak annyit

jegyzek meg, hogy a kiléncz kép diszletezése igazán szédületes gyorsasággal történt. Alig, hogy a függöny összeesapódott és a színpad mögötti zenekar egy pár taktust játszott, ismét tovább folyt a játék.

Talán — különben senkit sem akarok gyanúsítani — akadt olyan néző, aki nagyon is rövideknek találta ezeket a „köz”-öket. Tudnivaló ugyanis, hogy ilyenkor a nézőtér annyira besötétült, hogy a mozi terme ahhoz képest nyári verőfényben uszik. Sötétben pedig — szabad a csók.

Kevés, nagyon is kevés próbát tartottak ebből a mozgalmas, komplikált, nehéz darabból. Annál nagyobb elismerés illeti meg az összes tényezőket, hogy minden kifogástalanul „klappolt”. Mindössze egy kérés volt.

Aczel Ilonát az ügyelő nem figyelmeztette a végszavára, e miatt perczekig váratta a partnerét. Színpadra lépve e szavakkal kezdi mondókáját:

— Sietve jövök . . .

Persze élénk derűtség moraja futott végig a földszinten. Ma este már e kis zökkenő nélkül fog menni az előadás és az *Aczel* Ilona Olivíája teljes szépségében fog a közönséghez szólni.

A kosztümök is csupa újak. Csak éppen *Gabányi Árpád* mondhatja el, hogy némesak ő az egyetlen régi szereplő, hanem az ő Malvóliója ugyanazokat a cipőket tapossa, amikben harminczöt évvel ezelőtt *Kolozsvárt* először játszotta ezt a szerepet s rendezte a darabot.

(A legjobb adomák.)

Az Operaházban nagy eseményre készülnek: A „Tessza” premierejére. Nem tudom, mikorra tűzik ki, mert addig nem akarják a gyönyörű *Erlanger*-operát bemutatni, amíg annak minden taktusa nincs teljesen kidolgozva.

Szikla Adolf tanítja be a hatalmas partitúrát és az összes szereplők nagy kedvvel — nem, ez gyöngye kifejezés — szenvedélyvel látnak a munkához. *Szamosi* Elza játsza a czimszerepet, partnere *Környey* Béla lesz és *Szoyer* Ilonkának, mint *Aby*, nadrágszerep jut.

Eleinte keveselte a feladatot. A kitünő művésznek azok közé tartozik, akiknek sohasem elég nehéz, sohasem elég hosszú a szerep. Az ő erejének arra van szüksége, hogy a nehézségen diadalmaszkodjék. De, amint belemélyedt a tanulásba, mindennap új szépségeket fődözött föl a kottafejek és a betűsorok közt. S ma már hevül a lelkesedéstől.

— Régen nem énekeltem ilyen szép zenét — mondta elragadtatással — és a „Hegyek alján” *Nuri*-ja óta nem játszottam ilyen kedvemre való, hancuzozó, pajkos szerepet.

Ilyen gyönyörűséggel nyilatkozik *Szamosi* Elza is, *Környey* is a maguk szerepéről, sőt a kardalások is esküdöznek, hogy soha életükben nem „fujtak” olyan nagyszerű karokat, mint a „Tessza”-ban.

Nem csoda hát, hogy az új opera próbái a -legderültebb hangulatban folynak. Különösen *Környey* tartja szóval, tréfával, adomával a környezetét. Kértem *Szoyer* Ilonkát, hogy mondjon el egy párt ezekből az adomákból. A bájos „*Aby*” nagyot nevetett és a fejét rázva felelte:

— Nem tudja, hogy mindig azok a legjobb adomák, amiket elmondani nem lehet!

(A „Millió” sikere.)

Azon semmi csodálkozni való nincs, hogy mindenkinek tetszik, ha egy milliót adnak neki. A Víg-színház új darabjának nagy sikerét is nagyban előmozdítja ez a szuggesztív hatás.

— Megyek a Vig-ba, mondjuk,

— Mit adnak? — kérdezik.

— A milliót! — feleljük és olyan kéjesen csiklandoztatja képzeletünket ez a szó, mintha a mi zsebünkben lenne az a nagy summa, ami után öt felvonáson végighejsszólnak egy bársonykabátot.

Tapolczay játsza az egyik rendőrt és kitünően végzi ezt a tolvaj-vadász feladatát. Ezt nemcsak a kritika ismerte el s nemcsak a közönség tapsai bizonyítják esténként, hanem egy ezeknél is kompetensebb faktor, amint ezt rögtön elmondom.

Tapi a tegnapi előadás egyik felvonása alatt a színpadon közt várta a jelenését, amikor egy előkelő megjelenésű ur szólította meg:

— Gratulálok, kolléga ur! . . . Én dr. *Boda* Dezső főkapitány vagyok, mondhatom, jól csinálja a dolgát. Elküldöm az embereimet, hogy tanuljanak öntől.

(*Bernstein Henry* babonája.)

A Víg-színház legközelebbi újdonsága, mint már megirtuk, az „Aprés-moi” lesz, melyet Párisban a „király rikkancsai” (les camelots du roi) megbuktattak.

Az érzékeny szerző visszavette darabját a Theatre Francais-tól, kötetben adja ki s a jövő szezonban a *Tarride* színházában, a Renaissance-ban hozatja színre.

A mi Víg-színházunk élelmességére vall, hogy ezen előzmények után sietett megszerezni ezt a darabot. Jogosan kommunikézheti dr. *Komor* Gyula, hogy „az összes kül- és belföldi színpadok megelőzésével” a Víg-színházban fogják először előadni. Ha sikere lesz, innen fogja majd a világot bejárni.

És miért ne lenne sikere, ha meg vannak hozzá a belső kvalitásai? Elvégre, igazán nem várható, hogy a Lipótváros tüntessen *Bernstein* ellen!

— Jó, jó! — aggályoskodott egy szkeptikus — nem is ez itt a baj!

— Hanem? — firtatta *Faludi* Miklós.

— Hanem az, hogy *Bernstein* ennél a darabjánál megelégedett a babonájáról . . .

— A babonájáról? . . .

— Arról. *Henry Bernstein* ugyanis meg van arról győződve, hogy csak az olyan darabjának van sikere, amelynek czime hat betűből áll. Ilyen volt a „Rafale”, a „Griffe”, a „Voleur” és az „Israel”. . . Ezek mind tetszetek. Míg az „Aprés-moi” czima nem hat, hanem nyolcz betűs. S meg is bukott, Én nem merném előadni.

Faludi Miklós fölényesen mosolygott és legyintett a kezével.

— Sohse busulj. Az „Aprés-moi” Budapestem nem fog bukni . . . éppen a *Bernstein* babonája alapján.

— Hogyhogy?

— Hát csak úgy, mert a magyar czime „Utánam” és ez — hat betű.

(A beeresztés.)

Az egész vonalon megkezdődött a tavsszi nagytakarítás. A szinte nyáriás napsütésre kinyílnak az ablakok s a téli kályhakormot, a függönyökre lerakodott port el kell távolítani és a zsurozásban fényét vesztett parketteket újra kell vikszezni.

Könnyű ezt ott, ahol van megbízható, ügyes, jó cseléd. De hol található az ilyen fehér holló.

— Hol? kérdezi kétségbeesetten *Vizváry* Mariska is, aki egy faluról jött parasztleánnyal kinlódik, amíg jobbat nem hoz a czupringer.

Hihetetlen ennek a dézsatündérnek az együgyűsége. Naponként követ el olyan naivitást, amin nagyot lehetne kacagni, ha nem lenne olyan vérlázító.

Csak egy esetet mondok el. Tegnap azt mondja neki *Vizváry* Mariska:

— Most pedig be fog ereszténi.

A cseléd néz, néz és jó hosszú szünet után kérdezi:

— Kit?

Urnője toporzékolni szeretett volna, de túrtötötte magát és nyugodt hangon felelte:

— A pallót.

A leány megint nézett, nézett és újabb szünet után ismét kérdésre nyitotta a száját.

— Hova?

Vizváry Mariska erre csak azért nem ájult el, mert nemrégiben Tátrafüreden megacézolta az idegeit.

(*Ujfajta* zene.)

Kun László az ő szimfónikus zenekarával nemrégiben egy nagy zenekari művet tanult be. Magas helyről protegálták be. Olyan magas helyről, hogy lehetetlen volt visszautasítani, bár a nővéja éppen nem közelítette meg sem a *Debussy*, sem a *Strauss* *Richard* színvonalát, hogy csak a legnagyobb mestereket említem.

Kinlódott a karmester, kinlódtak a zenészek és vontatottan, unottan folytak a próbák.

Egy ilyen próbára betévedt Kun Laczi valamelyik jó barátja is. Derék, becsületes ember. Rendes adófizető honpolgár, csak a zenéhez nem ért. Ami semmit se vonna le az értékéből, ha nem akarna minden áron zeneértőnek látszani.

Miatta nem szakították félbe a próbát, ő pedig áhitatosan figyelt; tetszése jeléül fejével bólogatott és ujjaival az asztallapján dobolta a taktust. Amikor a próba végeztével, Kun László fáradtan lépett hozzá, a látogató fontoskodva jegyezte meg:

— Nagyon szép! Nagyon érdekes! Igazi impresszionista zene.

A kitünő karmester busan rázta a fejét és csüggedt hangon korigálta ki:

— Nem úgy pajtás, hanem — *presszionista* zene.

(Pallenberg Budapesten.)

A Royal-Orfeumban beigazolódik a közmon-
dás: „Borura derü”. Ma este banketten bucsuznak Mérei Adolfól, a tevékeny rendező-, titkár-, kuplíró-, fordító-, zermestertől, akit Márkus Dezső a Népeperához szerződtetett és holnap tárt karokkal fogadják Pallenberg Makszit, a bécsiek legújabb kedvencét, aki máris majdnem akkora népszerűséget élvez, mint Girardi.

Hihetetlen rövid idő alatt tett szert hírnévre ez a fiatal kómikus. Még kevés évvel ezeleőtt a Venedig in Wien-nek volt szerényen díjazott tagja. A „Cousin Pampoulette” című francia bohózatban tűnt föl először.

Onnan a Theater an der Wien-hoz csalták el, hogy Treumann — az elkényeztetett Treumann — mellett játszsza a Stein és Fall-féle „Der fidele Bauer” című operette-ben. Ennek eredeti bemutatója Mannheimban volt, ott azonban nem tetszett. Stein addig nem nyugodott, míg a darabot Bécsben nem hozatta színre. Más színész talán visszahőkölne attól, hogy egy bukott operetteben egy elismert művész árnyékában debütáljon. De Pallenberg így okoskodott:

— Was verlier ich dabei?

És igaza volt. Ő csak nyerhetett. Nyert is. Az történt, hogy gyönyörűen „lejátszotta” Treumann. Nagy siker volt. Nem operette-siker, nem Treumann-siker, hanem — Pallenberg-siker.

Már most, mit csinál ilyenkor az önértékes kómikus? „Srófol.” Havi gázsiját 800 koronáról mindenekeiözt 1600 koronára srófolta föl. Azután folytatta, s folytatta mindaddig, amíg a szerenese-csillaga fölfelé megy a színpad firmamentumán.

A jövő szezonra már ismét más színházba szegődött: a bécsi Bürgertheater-ben magyar darabban fog bemutatkozni. Ez a darab az „Obsitos”, Kálmán és Bakonyi operetteje, melynek a Víg-színházban volt tartós sikere. A német címe „Der gute Kamerad” lesz és Pallenberg estéknél 500 korona fellépti díjért játszik benne.

Budapesten holnap lép fel először; mindössze tíz estére szerződött — egy egész vagyonért. Ha pedig a vígszínházi német operettevendégszereplés létrejön, májusban ott is viszontláthatjuk.

Egy látesőves ur.

Ára 3 és 5 korona.

Vizkereszt.

Shakespeare-reprize a Nemzeti Színházban.

A Nemzeti Színház mostani regimo-je már néhány számottevő sikert ért el a klasszikai előadásokkal. A „Faust” kivételével, melynek szereposztása nem volt a legszerencsésőbb, valamennyi klasszikus darab felelevenítése többé-kevésbé kielégítette a nagyobb igényeket is, ha a legnagyobbaknak némiképpen mögötte is maradt. A nagy publikumnak tetszettek és telt házakat szereztek azokkal. És elvégre, ha ez a színház nem is par excellence kassza-sikerekre törekszik, mégis csak számot tesz.

Shakespeare némely darabjának felelevenítése és újból való rendezése bő anyagot nyújtott a rendezésnek. Nagyon feladat hárult a rendezőre most, amikor a „Vizkereszt”-et elevenítették fel. Hevesi Sándor rendező szeme előtt egyetlen cél lebegett: hogy a darab roppant tagoltságát és szaggatott voltát feledtesse, vagy legalább is annyira enyhítse, hogy az előadás vontatottsága ne fásaszsa ki s ne tegye idegessé a közönséget.

A színpadi technikának haladottsága jócskán megkönnyítette a rendezőnek ezt a feladatát. Ma már a tökéletesített technikai eszközök lehetővé teszik ezt s ha a rendezőnek némi leleménye is van, akkor célját el is érheti.

Hogy ez esetben a rendezőnek volt leleménye, azt minden kétséget kizáróan meg lehet állapítani. Talán több invenciója is volt, mint amennyit a nézőtérre észre lehetett venni, de hisz éppen abból áll a lelemény, hogy annak csak az eredményeit lássuk és tapasztaljuk és ne vegyük észre a nehéz munkát, mely mögötte van.

Minden körülmények közt Hevesi Sándor elérte azt, hogy a darab szaggatottságát alig éreztük. Az időbeli spáciumokat sikerült megrövidítenie. Néhány perc alatt elkészültek mindig a következő képpel s ezt az időközöt is zenével töltötték ki. Igaz, hogy a zene nem volt valami ideális; tompán hangzott, egyhangú volt és inkább zümmögésnek lehetett tartani, mint igazi muzsikának. Mindamellert ez is hozzájárult, némiképpen ahoz, hogy a közönség a tagoltságot ne érezze, vagy legalább tulságosan ne. Azt a hatást tette az előadás, mintha a darab egységesebb, szívszerűbb, tömörebb és kerekesebb volna és ez mindenesetre eredmény, főleg, ha elgondoljuk, hogy mily sok apró színékből és helyváltoztatásokból áll ez a darab.

A rendezőség úgy osztotta be, hogy két, valamivel hosszabb pauza legyen az egész darabban és olybá tűnjön föl, mintha három felvonásos volna. Ezek a „felvonásközök” is aránylag rövidiek. Az egyes színváltozások oly gyorsan mennek végbe, hogy alig bocsátják le a bársonyfüggönnyt s alig hangzanak föl a színpad mögött a zenealkardok, már újra szét is nyílik a függöny.

Ennek a gyors tempónak köszönhető, hogy a közönség a képváltozások közben nem válik idegessé, nem nyugtalanodik, nem feszeng, noha teljes sötétségben marad, mialatt a színpadon elkészülnek az új képek beállításával. Nem állítom, hogy ez a Csímborasszója a rendezésnek, de mindenesetre haladás és a közönség hálás is volt érte.

És fontos volt az is, hogy a szereposztásban nem követték el feltűnő hibát. Igaz, hogy a jó rendezéshez tartozik a jó szereposztás is, de mégis a játék sikere a közreműködők diszpozíciójától függ, főleg ilyen darabban, amelyben a brit költő-király minden játékos kedvét, poétikus hangulatát, pajzanságát és a szívárvány minden színében ágó derűjét fejezi ki.

S mégis, noha a szereposztás nem volt szerencsétlen, voltak hibák a játékban. Legszembetűnőbb az volt, hogy némely jelenetet egészen torzra tette az elbohózkodás. Itt disztigálni kell. Van olyan felfogás is, hogy Shakespeare korában még bohózatokban folyt a játék. Ez igaz is. De nem azt akarjuk látni a színpadon, amit a Shakespeare korabeli publikum látott, hanem azt, amivé Shakespeare idők során az emberiség felfogásában lett. Hisz Shakespeare korában korhű diszletek sem voltak; sőt semmi diszlet sem volt, csak egy feltűnő helyen álló tábláról olvasta a közönség, hol

játszik a jelenet, vagy felvonás. A művelt világ felfogása szerint a tiszta bohózkodás inkompatibilis a bohózkodással. Még a drasztikus jelenetekben is keressünk valami emelkedettebbet, finomabbat, klasszikusabbat Shakespeare műveiben.

Ezért volt ma művészi értéke Rózsahegyí játékának. Ő volt a bohózos figurák között az egyetlen, aki nem torzította el szerepét a bohózkodással, pedig ő volt kiteve leginkább a kísértésnek, mert ő játszta a bolond szerepét. Mégis annyi költészetet vitt bele játékába, amennyi éppen elég volt hangulatkeltésre. És ezért gyönyörködtette a közönséget, mely kitüntető tapsokkal jutalmazta a művészt. A drasztikum humorra vált Rózsahegyí játékában. E játékhoz a felfogáshoz közel állt Káirthy György játéka és felfogása, akinek szintén sikerült a Keszeg Andór szerepében a humor magaslatára emelkedni, noha külső megjelenésében karrikatúra-szerű volt. Szerencsére játéka egészen feledtette ezt; művészién dolgozott föl minden mozzanatot, és mégis kacagtatni tudott. Ellenben drasztikusan fogták föl s játszották meg szerepüket Horváth és Gabányi. Mindketten a szélső torzvonások bemutatására szorítottak úgy, hogy játékukban a humor nem tudott kialakulni, csak a kómikum. Kacagás kísérte ugyan játékukat, de az igazán művészi ábrázolással mégis, részben adások maradtak. Nem egész véletlenség, hogy a voltaképpeni epizód szereplőket említhetjük. A mai előadásban a tónust ők irányították s a játék jókora részét foglalták le. A főszereplőknek meglehetősen könnyű dolguk volt. Interpretálniuk kellett a „Vizkereszt”-ben foglalt derűs költészetet, Shakespeare poézisének legszebb virágait. Olivia szerepét Azél Ilona játszta s úgy megjelenése, mint játéka illuziót keltett. Az iképpárt Paulay Erzi és Náday Béla ábrázolták. Mindketten poétikusan fogták föl szerepüket s még a hasonlatossági csalódásba is bele tudták vinni a közönséget. Ligeti Juliska is pajzán jókedvvel játszotta.

A közönség igen nagy tetszéssel fogadta az előadást s az összes szereplőket sűrűn a lámpák elé szólította.

Timár Szaniszló.

(*) Opera. Labia Mária, a berlini Víg-opera művésznője, ma este Othello Desdemónájában bucsuzott el a budapesti közönségtől. Mi ebben az alkotásban sem találtunk semmit kimagaslót, mert az ő Desdemónája nem volt semmi egyéb, mint egy erős drámai hullámok közt mozgó alak, amelyikből hiányzott az a nagy poézis és liraiság, amely nélkül Desdemóna igaz művészzel nem alakítható. A hang sem simult Desdemona valódi nőiességéhez és csak erőben és drámai akcentusban volt méltó partnere Lunardi Othellójának. Az előadás egyébként Kerner István mesteri vezényleta alatt elég magas nivón állott s ezt a nivót még csak emelte Takáts Jágója, mely sötét karakterű színezésében igazi shakespearai alak volt. A nézőtér majdnem teljesen megtelt és nagy tetszésnyilvánítással halmozták el a távozó művésznőt.

(*) Messchaert János. A legnagyobb nyek egyikének tulajdonosa, a legszebb múlt elmúlt emléke; egy professzori tökéletességű és emellett érzéki melegségű előadó; rutinban azig pártját fogó és még mindig a rögtönzés illuzióját nyújtó Messchaert János illustris művésze. Mai hangversenyén, hosszú távolléte után, egy hálás és kegyeltes közönség ünnepelte, amely szeretettel, méltó szeretettel distingválta a virtuóz és a művész, a kúszóg és a halás közt és Brahms egy pár dalának még mindig megkapóan egyszerű, elegáns és színes előadásában ujal és szívhez szólót tudott felfedezni. A Waldesiensamkeitet meg kellett ismételnie és a Mainacht-ot és az Unüberwindlichkeit is figyelő esend és felzúgó taps honorálta. Schubert Lilanei-et és Kreuzgigál, Loewe Nöckjét és Hochzeitsliedjét nem fogjuk egykönnyen elfeledni; telive volt mindegyik egy nagyszabású és féltényes talentum minden reprezentatív értékével, amelyek még ma is többet jelentenek, mint egy hajdani dícsőség pompás romjait. A közönség több ráadását erőszakolt ki és alig tudott megválni a kitünő mestertől. k. m.

(*) Az Operaházban holnap, szombaton „Hoffmann meséi”-t adják, melyben a hármas nő főszerepet Sándor Erzsé, Hoffmann—Székelyhíd dr., a csodadoktort—Dálnoki dr., Miklóst—Ambrusné, az inást—Kertész Ödön, a többi szerepet Váradi Margit, Hegedüs, Várady Sándor, Mihályi, Ney B., Kárpát és Somogyi éneklék. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszegey Kálmán főrendező. — Vasárnap részben új szereplővel kerül színre Puccini „Tosca”-ja, amennyiben ez alkalommal először éneklé Mario szerepét Környei Béla, Tosca—Szamosi Elza, Scarpia—Takáts Mihály lesz. A többi szereplő Váradi Margit, Kornai, Hegedüs, Kertész Ödön, Ney B. és Kárpát. A dalmű után a „Havasi gypár”-t adják a fő női szerepben Nirschy Emilával.

(*) Tóth Imre kitüntetés. A Nemzeti Színház művészi és anyagi sikerei felsőbb helyen is elismeréssel találkoztak. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter abból az alkalomból, hogy Tóth Imre, a Nemzeti Színház igazgatója a mai napon tölti be nemzeti színházi tagságának harminczötödik évét, az igazgató örökös tagsági illetményét harminczöt éves buzgó tevékenysége, különösen pedig eredményes igazgatói működése méltánylásul évi ötezer koronáról tízezer koronára emelte fel.

(*) Harmath Hedvig jobban van. Súlyos állapota ma sokkal kedvezőbbé vált Harmath Hedvignek, a Várszínház kedvelt művésznőjének. Dr. Marton Mírsán Harmath Hedvig napokon keresztül lebegett azon a ponton, amelyen életbenmaradása kétséges volt. Erős természetű győzedelmeskedett a kórosan s az operáció sikerülése után ma volt az első nyugodt napja és éjszakája. A Herzsánatóriumban nyert értesülésünk szerint a ma tapasztalt előnyös változás azt engedni remélni, hogy M Harmath Hedvig a gyógyulás útján halad akadálytalanul a teljes jobbulás felé. A mai napon is sokan érdeklődtek személyesen, de látogatókat nem fogadhat még és azoknak meg kellene előznie az azzal, hogy virágcsokrait juttatták el a kedves beteg szobájába, akinek látogatás jól esett a megemlékezés.

(*) A tavaszi tárlat megnyitása a Mücsarnokban. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatát ma délután nyitotta meg nagy és előkelő közönség jelenlétében gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a városligeti Mücsarnokban. Az ünnepélyes vernissageon a kiállítási palota termeit zsúfolásig megtöltötte az előkelő közönség, amelynek soráiban ott voltak a köztudott és a társadalom előkelőségei mindannyian, a kiállító művészek, de legtöbben a fővárosnak gyönyörű asszonyai és leányai. Jelen voltak: Thuróczy Vilmos, a főszámszék elnöke és Karácsonyi Jenő belső titkos tanácsosok, Molnár Viktor, dr. Balogh Jenő és Ottlik Iván államtitkárok, Fülepp Kálmán főpolgármester, Bárczy István polgármester, Boda Dező főkapitány, Pulszky Garibaldi, dr. Szmracsányi Miklós, dr. Képesy Árpád, Zsedényi Béla és Horváth miniszteri tanácsosok, Zboray Miklós és Pap Zoltán országgyűlési képviselők, Györgyi Kálmán, az Iparművészeti Társulat igazgatója, Szinyei Merse Pál, a Képzőművészeti Iskola igazgatója, báró Dóczy Lajos, dr. Térey Gábor, a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója, Wodianer Hugó és Zsigmond Jenő udvari tanácsosok, Bocz Gyula főrend és Strobl Alajos, az állami mesteriskolák igazgatói, stb. A Társulat vezetői közül ott voltak: báró Forster Gyula főrend és Hauszmann Alajos alelnökök, Benkó Kálmán udvari tanácsos, igazgató, Jendrassik Jenő helyettes igazgató, Zala György, Lechner Ödön, Dudits Andor és zólyomi Wagner Géza dr. az igazgatóság tagjai és csaknem kivétel nélkül a választmány tagjai. A minisztert a vezetőség élén báró Forster Gyula alelnök üdvözölte és legelsőbbben köszönetet mondott neki azért, hogy a Társulat félszázados jubileuma alkalmából közölte az uralkodótól, hogy ennek emlékére egy nagyszabású művészeti ösztöndíjat alapított, majd felkérte a kiállítás megnyitására. A miniszter válaszában kijelentette, hogy míg a miniszteri székben ül, szívvel és lélekkel arra fog törekedni, hogy a magyar képzőművészet nagygyá fejlődjen és még hatalmasabb erőssége legyen nemzeti kulturánknak. A minisztert a festmények között Jendrassik Jenő, a szobrok között pedig Zala György kalauzolta és gróf Zichy közel két órai szemléje után a legnagyobb elismeréssel adózott a tárlatért egy a társu-

lat vezetőségének, valamint a kiállító művészeknek. A tárlat bezárólag május 14-ig marad nyitva.

(*) Hírek a Vigszínházról. A Vigszínház soraiban következő újdonsága az „Utánam...” (Aprés moi...), Bernstein Henri színműve lesz, amelynek bemutatóját érthető érdeklődéssel várják a külföldön is. A darab főszerepeit Varsányi Irén, Hegedüs Gyula és Tanay Frigyes játsszák.

(*) Blaha Lujza és a főváros. Budapest székesfőváros tanácsa harmincz ezer koronát szavazott meg Blaha Lujzának a népszínházi alaplól, részint nyugdíjkiegészítésül, részint a nagy művésznő nagybecsű emléktárgyainak vételáraképpen. A főváros az összeget már kijuttatta a művésznőnek, aki balatonfüredi nyaralójának anyagi terheit teljesen rendezte, úgy hogy kedvenc házából nem kell többé megválnia.

(*) Az Iparművészeti Társulat közgyűlése. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat április hó 2-án, vasárnap délelőtt tizenegy órakor, az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum elsőemeleti termében tartja XXVI. évi rendes közgyűlést. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány jelentése a Társulat 1910. évi működéséről. 3. Az 1910. évi számadások megvizsgálására a mult közgyűlés által kiküldött számvizsgálók jelentése és ennek kapcsán a felmentés megadása. 4. Az 1911. évi költségvetés megállapítása. 5. Az 1911. évi számadások megvizsgálására kiküldendő három tag és két póttag megválasztása. 6. Alelnök választása három évre. 7. A választmányból kilépő husz tag, továbbá egy lemondott és két elhalt tag helyett újaknak választása, amennyiben pedig az alelnöki tisztség a választmányi tagok sorából töltenék be, az ekkép megüresedő tagsági helynek választás után való betöltése.

(*) A székesfehérvári mükiallítás. A Nemzeti Szalon 47-dik vidéki kiállítása április 2-án, vasárnap zárul be. A kiállítás eddigi eredménye minden tekintetben kielégítő, mert nemesak Székesfehérvár intelligens társadalmá, hanem egész Fehér vármegye közönsége kivesszi részét a kulturmunkából. A tárlat sikerének előmozdításán erősen fáradozik a gróf Széchenyi Viktor főispán védnöksége, valamint Szücs Jenő alispán és Saára Gyula polgármester elnöksége mellett működő százaz végrehajtó-bizottság.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A balneológiai kongresszus. Ma délután öt órakor kezdődött meg a három napra tervezett XXI. magyar balneológiai kongresszus, amelyen a magyar orvosok kar kitünőségein kívül az osztrák balneológusok egyesületének küldöttsége is részt vett. Bókay Árpád elnök megnyitó beszédében fejtegette a diétetika kérdések fontosságát. Majd német nyelven üdvözölte a Centralverband der Balneologen Oesterreiche kiküldötseit. Az osztrák részéről dr. Klein közönte meg az üdvözlést magyar nyelven és németül folytatva beszédét, bejelentette, hogy a küldöttség nemesak a tárgyalásokban való részvétel miatt jött ide, hanem azért is, hogy átadja az osztrák egyesület díszoklevelét Bókay Árpád udvari tanácsosnak, akit az egyesület legutóbbi tiszteletbeli tagjává választott. Az éljenzéssel fogadott bejelentést és a kitüntetést Bókay meghatóttan köszönte meg. A kongresszus első előadását dr. Bosónyi Béla királyi tanácsos, a székesfővárosi Sáros gyógyfürdő igazgató-főorvosa, tartotta a magyar fürdők diétetikus konyhájának kérdéséről. Az előadásához Korányi Sándor szolt hozzá és annak a tapasztalatának adott kifejezést, hogy a szigorú diétát a magyar fürdőkben igen nehéz betartani. Ajánlotta, hogy három sémát állapítsanak meg. Dr. Kelen József felszólalásában arra a szükségre irányította, hogy személyzetet kellene teremteni a diétás konyha munkáinak elvégzésére. Utána dr. Tausz Béla (Karlsbad) tartott előadást a cziporkorba balneoterapétikus kezelésének indikációjáról és kontra-indikációjáról. Ezután dr. Farkas Márton (Lápótvárosi Vizgyógyintézet) olvasott fel: Van-e közvetlen pszichikai hatása a hidrotériának? címmel. Majd dr. Hollaender Hugó előadása következett a szunyogoknak a fertőző betegségek és különösen a malária terjesztése körüli jelentőségéről és szerepéről. A kongresszus az előadásokat nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatta. A legközelebbi ülés holnap délelőtt fél tíz órakor lesz az Orvosegyesület székházában (Szentkirályi-utca 21. sz.).

* A Numizmatikai Társulat közgyűlése. A Magyar Numizmatikai Társulat tegnap tartotta meg Cseprenghy-utca 4. szám alatti helyiségében az évi rendes közgyűlést, amelyen egyttal fennállásának tizedik évét ünnepelte. Kelenyi Hugó elnöki megnyitó beszéde után dr. Zimmermann Lajos titkár ismertette a társulatnak tíz éves működését. Először azon küzdelmeket vázolta, amelyeket a társulatnak a numizmatika iránt hazánkban tapasztalt közöny leküzdése végett folytatni kellett. Kunváry

Fülöp pénztáros közölte a mérlegszámlák alapján a társulattal, hogy 8800 korona értékű papírokba van befektetve a társulatnak alapítványi vagyona s tőle tudta meg a társulat, hogy a vallás- és közoktatásügyi kormány ez évben 1000 korona állámsegélyt juttatott a társulatnak. A felügyelő-bizottságnak jelentését Ott János olvasta fel, amely után a felmentvényt a választmányának megadták s a költségeloirányzatot megszavazták. A választások eredményeképpen a társulat tisztikara így alakult meg. Tiszteletbeli elnök dr. Szinák Imre, elnök dr. Réthy László, alelnök Kelenyi Hugó és Sziklay Jenő.

FŐVÁROS.

(*) A gázgyárak kibővítése. A főváros törvényhatósági bizottsága tudalevőleg elhatározta, hogy a létező gázgyárak termelőképességének fokozására a ferencvárosi I. számú gázgyárban új hűtő- és tisztító-berendezéseket létesít, továbbá, hogy a budai gázgyárral kapcsolatban egy 6000 köbméter napi teljesítő képességű vizgázgyárat épített és végül, hogy ugyancsak a budai gázgyárban egy 10--12.000 köbméter ürtartalmú gáztartót épített és hogy ehhez a gáztartóhoz tartozó nyomás-szabályozóra a központi gázgyár építési költségének terhére 1.060.000 koronát engedélyez. A közgyűlésnek e határozata folytán és a kibővítés sürgősségére való tekintettel kiírták az árlejtést ezekre a munkálatokra és dr. Heltai Ferenc gázgyári vezérigazgató most a tanácshoz intézett hosszabb előterjesztésében beszámol az árlejtés eredményéről és az ajánlatok ismertetése után azt javasolja, hogy a ferencvárosi gázgyár hűtő- és tisztító-berendezésének keresztülvételére nézve a Rök-Pintseh-cég ajánlatát fogadják el, amely a munkálatokat 205.279 koronáért hajlandó vállalni. A budai gázgyár területén létesítendő vizgázgyár berendezésére nézve ugyancsak e két cég ajánlatát javasolja elfogadni, amely 103.066 koronáért vállalja a munkálatokat. Ezzel a szállítással kapcsolatban kiírt nyomás-szabályozó berendezésére a vezérigazgató ugyancsak a Rök-cég ajánlatát tartja elfogadhatónak, amely 7424 koronáért szállítja a berendezést. A budai gázgyár területén létesítendő gáztartóra beérkezett ajánlatok közül a vezérigazgató a Lipták dr. és társai cég ajánlatát tartja elfogadhatónak, amely 194.009 korona 80 fillérért hajlandó a munkát szállítani. A vezérigazgató előterjesztésével legközelebb fog foglalkozni a tanács.

(*) A pénzügyi bizottsághól. A főváros pénzügyi bizottsága ma délelőtti ülésében tárgyalta a Dunagőzhajózási Társaság ismert partbérleti ügyét. A közigazgatási ügyosztály és a közgazdasági bizottság a bérletnek 1916-ig való meghosszabbítását javasolják a már ismeretes feltételek mellett. Jencs Vilmos e kérdés tárgyalásával kapcsolatban azt indítványozta, hogy a szerződésben kössék ki, hogy az élelmiszerzállító hajók a központi vásárcsarnok előtt kiköcsenek és hogy a társaság szaporítsa a helyi járatokat. Dr. Glückstahl Sándor azt kívánta, hogy a felmondási jogot a szerződésben úgy kontemplálják, hogy ennek érvényesítése semmiféle nehézségbe ne ütközzék. Szükséges ez azért is, hogy meg egyen legalább a retorzió lehetőségét az a bánásmóddal szemben, amelyben a magyar hajózási vállalatokat Ausztriában részesítik. A bizottság Fokusházy Lajos tanácsos felszólalása után az előterjesztést elfogadta, magáévá tette Jencsnek az élelmiszerzállító hajókra vonatkozó indítványát. A hajójáratokra vonatkozólag pedig felhívta a bizottság az ügyosztályt, hogy ennek a kívánságnak a tárgyalások során szerezzen érvényt. Dr. Rózsavölgyi Manó javaslatára kimondta az utóbbi bizottság, hogy a 128.000 koronát meghaladó beruházást illetőleg semmiféle megváltási kötelezettséget a főváros nem vállal. — A tavaszi vásár támogatására 4000 koronát szavazott meg a bizottság. Megszavazta a bizottság azokat a költségeket is, amelyek a Lágymányoson és a Zuglóban létesítendő nyílt élelmiszerpiacokkal kapcsolatban vannak. A napirend többi pontját változatlanul elfogadta a bizottság.

(*) Árkádok építkezése az Erzsébet-téren. A főváros középítési bizottsága ma tartott ülésében tárgyalta az Adria biztosító társulat építkezésének ügyét. Ez a társulat ugyanis az Erzsébet-tér és a Deák-tér sarkán levő, négy oldalról szabadon álló telek fölé árkádpalotát óhajtott építeni. Az árkádokat csak az Erzsébet-téri és a Deák-téri oldalakon képeznek ki és pedig 4.70 méternyi szélességben és 9 méter magasságban. A társaság e terv alapján a közmunkák tanácsához elvi építési engedélyért folyamodott, amelyet többrendbeli kikötés mellett meg is kapott. E kikötések között szerepel az is, hogy az árkádnak 4.70 méternyi szélességéhez a társulat 1.20 méternyi teleksávot saját területéből ingyen átengedni tartozik. A tervhez a főváros mérnöki hivatala is hozzájárult, míg a ma-

gánépítési ügyosztály a terv elvetését javasolta a bizottságnak. A kérdés a bizottságban rendkívül élénk, sőt helyenként hevesnek mondható vitát provokált, amelyben a bizottságnak majdnem valamennyi jelenlevő tagja részt vett. Hauszmann Alajos, Wellisch Alfréd, Devecsis Ferenc középítési igazgató, dr. Morzsányi Károly, dr. Eröss Sándor, Quittner Zsigmond a tervet szépen mondták és ahoz hozzájárultak. Dr. Harrer Ferenc, Retter Gyula, Kausser János, Steinhardt Antal és Neuschloss Kornél dr. az előbbiekkal szemben az ügyosztály javaslatát védte és azon a nézetet volták, hogy az árkádok építkezését már szabályozási szempontból sem szabad megengedni. A már említettek közül Szabó József szólott még, aki az építkezést megengedhetőnek tartotta abban az esetben, ha a folyamódó társaság a szomszédokkal megállapodásra jut a tekintetben, hogy ők is hasonló módon fognak építkezni. A bizottság végül tizenhárom szóval nyolc ellenében az árkádok építkezését mellőzt. E határozat ellen a kisebbség különvéleményt jelentett be. Azt a pótvajaslát, hogy az árkádok építkezése megengedése esetén a szomszédos két telekre is biztossítsák a hasonló építkezést, a bizottság elvetette, ami ellen Szabó József jelentett be különvéleményt.

TANÜGY.

= Uj egyetemi magántanár. A közoktatásügyi miniszter dr. Rihmer Béla közoktatási rendelő orvos, egyetemi magántanári képesítését jóváhagyta és ezen minőségben megerősítette.

= Czimadományozás. A király Krick Jenő levai állami elemi iskolai tanítóképző-intézeti tanárnak a tanítóképző-intézeti igazgatói címet adományozta.

= Betöly Zolt az érettségi vizsgákról. A Budapesti Tanári Kör ma este a Természettudományi Társaság nagytermében felolvasó-ülést tartott, amelyen Betöly Zolt egyetemi tanár igen érdekes és értékes szabad előadásban tárgyalta az érettségi vizsgák reformjának kérdését. A gyűlésen, amelyen Gaál Mózes elnökelt, nagy és előkelő tanárközönség jelent meg. Gaál elnök megnyitó beszédében melegen üdvözölte Betöly Zolt mindenekelőtt megköszönte a szíves fogadtatást és azután bejelentette, hogy az érettségi vizsgáknak szóbanforgó reformjáról mindössze néhány futólagos észrevételt akar tenni. A kérdés történelmi részét — ugymond az előadó — már az egyesület legutóbbi közgyűlése tárgyalta és ő csupán egy gondolattal szeretne hozzájárulni a reformhoz. Rámutatott azokra a bajokra, amelyek nemcsak az érettségi vizsgákat, hanem szellemi életünket is érintik. A középiskolai tananyag rendkívül nagy terjedelme nagyrészt az oka annak, hogy ennek a reformnak megvalósulni kell. Az előadó az egyetemi tanítás érdekében kívánja fenntartani a vizsgákat, mert a felsőbb oktatás érdekében szükséges, hogy a növendékek az alapismereteket és az általános műveltséget a középiskolában elsajátítsák. Az egyetemen nagy szükség van a tudomány alapfogalmaiban való biztosításra és a gondolkodó készség fejlettségére. A mai érettségi vizsgák teljesen megbízhatatlanok, mert nem az élet számára tanulnak a növendékek, hanem a vizsga számára. A feldolgozandó anyag az életben használhatatlan és azért a további tanulásra is teljesen használhatatlan. Az angol rendszert alkalmazhatni. Ezt körülbélül a következő irányban kell megvalósítani: Csak azok kerüljenek az érettségi vizsgára, akik a felsőbb egyetemi iskolákat hajthatják látogatni. A többi növendék csak végbizonysítványt kapna. Az érettségi vizsgát az egyetem és az Akadémia megbízottjaiból álló kétféle bizottság eszközölné; a két tag közül az egyik humanista, a másik pedig természettudományi tanár lenne. Ez a két megbízott a főigazgatóval együtt a nyolczadik év második felében bejelentés nélkül látogatná meg az iskolát és kizárólag az egyetem szempontjából vizsgálná meg a növendékeket, vajjon a tudomány alapfogalmaiban teljesen birják-e és érettek-e gondolkodásukban, ítéletükben. Az egyes tanszakokból a növendék nem vizsgázandó meg Természetes, hogy a könyvből való vizsgát teljesen megszüntessék és így az érettségi vizsga a növendékre nézve is könnyebb lenne, az egyetem szempontjából pedig megbízhatóbb. A növendék rettegetése és izgalmai megszüntének. Az érettségi vizsgáról szóló bizonysítványt csak végbizonysítványával együtt kapná meg. Az előadást hosszas és zajos tetszéssel fogadták és Gaál elnök rövid beszédében mondott köszönetet Betölynek a szép előadásért, amely fölött a vitát a legközelebbi gyűlésre halasztották.

= Felvétel a tanítóképzőbe. A budapesti II. ker. állami elemi tanító- és nevelőképző-intézet első osztályába az 1911—1912. iskolai évre 4 teljes ingyenes, 3 félidias, 3 teljes fizetéses bentlakó, 4 képző-pénzsegélyes, 2 ingyenebédés, 9 segély nélküli bejáró növendék vétetik fel. A harmadik osztályba 30 új bejáró növendék. A tanítványkülönbségi vizsgálatok június elején tartanak. A felvétel tárgyában írt kérvények a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz intézendők s az intézet igazgatóságához küldendőek be folyó év május hó 31-ig.

vendék vétetik fel. A harmadik osztályba 30 új bejáró növendék. A tanítványkülönbségi vizsgálatok június elején tartanak. A felvétel tárgyában írt kérvények a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz intézendők s az intézet igazgatóságához küldendőek be folyó év május hó 31-ig.

EGYESÜLETEK.

(—) Gróf Vay Gáborné felolvasása. Az Országos Nőképző Egyesület szociálpolitikai tanfolyamának előadás sorozatában ma délután a Nemzeti Múzeum dísztermében gróf Vay Gáborné, Zichy Mária grófnő tartott előadást, melynek tárgyául a gyermeket és annak védelmét választotta. Ezzel kapcsolatban ismertette a Gyermekvédő Liga irányát, célját, szellemét és munkakörét. Célja az, a tévhitet, mintha a Liga szelleme a vallásérkölesi alappal ellenkeznék. Bizonyos az, hogy a Liga pártolja, sőt kiváltképpen a törvénytelen gyermeket, mert igazságtalanság volna a törvénytelen gyermeket önhibáján kívül a nyomornak és a bűnnek áldozatává dobni. Az is igaz, hogy a Liga az éhező gyermektől nem azt kérdi, hogy hisz-e az Istenben, hanem azt, hogy mire van szüksége. A gyermekvédelmet a kultúra és a kör egyik legnagyobb szerű haladásának tartja. Megemlékezik mindazon intézményekről, amelyek részint a Gyermekvédő Liga kezdeményezésére, részint pedig teljesen az ő munkálkodásuk folytán és fenntartása alatt folytatják áldásos működésüket. Így keletkeztek a különböző szigorított nevelési- és javító-intézetek, fiúk és leányok részére az ország különböző részeiben. A gyermekvédelem felát nem utópia, hanem a jövő kultúrájának egyik legszebb hajtása. A felolvasást igen előkelő közönség hallgatta végig, melynek soraiban ott voltak többek között gróf Apponyi Albert is nevével, kit belépésekora a közönség tüntető és meleg ovációval fogadott.

(—) A Magyar Urinók Egyesülete Lakosné-Cavegyia Anna th. elnök vezetésével tegnap tartott választmányi ülésén nagy lelkesítéssel elhatározta, hogy fölkéri gróf Apponyi Albertet arra, hogy imént befejezett amerikai utjáról a magyar urinók előtt előadást tartson. Az egyesület nevében a fölkérő levelet a napokban küldöttéssel fogják átnyújtani. Az előadás a régi országháza nagytermében lenne. A belépődíjakból befolyó tiszta jövedelmet Apponyi Albert alapítványként tőkésítve és évről-évre gyarapítva, egy-egy Amerikából visszatérő és otthonra utalt magányos urinó részére, az Urinók Otthonában létesítendő alapítványi hely szervezésére fordítanak.

(—) A Budapesti Fogtechnikus Ipartestület csütörtök este tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlést szokatlanul nagy izgalom előzte meg, amennyiben Barna Izidor elnök ellen olyan vádak hangzottak fel, hogy kénytelen volt tisztességéről lemondani. A hangulat ezzel kapcsolatosan még a közgyűlésen is annyira lobbanékony volt, hogy nagyobb botrányoktól lehetett tartani. A jelenlevő iparhatósági biztosnak, Gara Józsefnek azonban sikerült meggyőző szavakkal olyan nyugalmat teremteni, hogy Gál Ignác alelnök elfoglalhatta az alelnöki széket és a közgyűlés teljes rendben folyt le. Az elnök megnyitóbeszéde után felolvasta a leköszönt elnök, Barna Izidor levelét, amelyben bejelenti lemondását és azt, hogy azzal a pár száz koronával, amelylyel elszámolni tartozik, mielőbb elszámol. Efelőtt nagyobb vita indult meg, míg végül Döhner Kamil jegyző megadta a felvilágosítást, hogy a szóban forgó összeg a nemrég megtartott ankét költségeire volt szükséges. A bejelentést ezek után tudomásul vették. Az évi jelentés és a zárószámadások előterjesztésénél Bauer Aladár kifogásolta az ipartestület tulkiadásait. A felszólalásra dr. Körmöczy reflektált, amely után a jelentéseket tudomásul vették, majd dr. Batizfalvy Zoltán szólalt meg föl s ezután a fölmentvényt megadták. Korlelnöknek megválasztották Littkey Ferencet, majd megejtették a választásokat. Az elnökválasztás rendkívül izgalmas mellett ment végbe. Az első választást a szavazatszedő-bizottság érvénytelennek jelentette ki, minthogy hatvanhárom szavaztak le és az urnában hatvanöt cédula volt. Erre nyomban megejtették az új választást, amelynek eredménye az volt, hogy az eddigi elnök 31 szavazatot, ellenjelöltje, Gál Ignác pedig 29 szavazatot kapott. Ennek alapján Littkey Ferenc korlelnök Barna Izidort jelentette ki megválasztott elnöknek. A választás ellen nyomban hárman föllebbezést jelentettek be, amit Gara József iparhatósági biztos tudomásul vett.

(—) Előadás a magyar törvényhozásról. A Galilei Kör által a mai Magyarországi közállapotainak ismertetésére rendezett előadásorozatnak legutóbbi előadását dr. Ágoston Péter tartotta meg „A magyar közigazgatás” címén. A legközelebbi előadását, mely az általános feltűnést kellett

eziklusnak immár hatodik előadása lesz, dr. Benedek János országgyűlési képviselő fogja megtartani. Előadásának tárgya „A magyar törvényhozás” lesz. Mint a ciklus többi előadása, úgy ez is az újjáruháza (Váci-utca 62—64.) közgyűlési termében lesz f. é. április hó 1-én, szombaton este félnyolcz órakor.

(—) A Magyarországi Betegpótlók és Ápolók Országos Egyesülete f. hó 28-án tartotta meg saját helyiségében (VII., Dohány-utca 74. sz. I. em. 16) rendes évi közgyűlését. Elnökké újból megválasztott dr. Rajnai Béla fővárosi műtőorvos; alelnökké Balogh Jánost, titkárrá Gyurovsky Juliát, I. pénztárossá Izai Terézt, II. pénztárossá Görög Ferencet, I. jegyzővé Kuhta Miklóst, II. jegyzővé Kiss Józsefnét választották meg.

(—) A Magyar Állami Altisztek és Szolgák Országos Nyugdíjpótló- és Segélyező Egyesülete f. é. márczius hó 26-án tartott rendes közgyűlésén idő hiányában visszararadt 12. pont letárgyalása végett f. é. április hó 9-én délután három órakor saját körhelyiségében folytatolagos közgyűlést tart.

KÖZIGAZGATÁS.

A visszaadott bucsulevél. Mint Tordáról jelentik, Torda-Aranyos vármegye tegnap rendkívüli közgyűlést tartott dr. Betegh Miklós főispán elnökével. A közgyűlésen gróf Bethlen Bálint, volt koalíciós főispán azzal a megokolással, hogy a vármegye öt még a múlt évben a közigazgatási bizottság tagjai közül kibuktatta, a gyűlés színe előtt visszaadta az alispánnak azt a jegyzőkönyvi határozatot, melylyel a vármegye annak idején tőle elbucsuztatt.

Ahol nincsen koldus. Biharmegyében most irják össze azoknak a szegény embereknek a névsorát, akik közsegélyre szorulnak. Minden járásban és minden községben akad bőven szegény ember és a kiosztásra szánt összeg előreláthatólag kevésnek fog bizonyulni a szétosztásnál. Eddig még egy község sem akadt a megyében, ahol szegény alarizsnára szoruló ember ne lett volna, most pedig egyszerre hét falu jelentkezett, hogy egyetlenegy közsegélyre szoruló szegénye sincsen. A hét boldog falu a következő: Éradony, Olcmány, Értarcsa, Érkeserű, Gálospetri, Érkenéz, Érselind.

A Duna-Tisza-csatorna ügye. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Horváth Szabolcs főispán elnöklete alatt most tartotta meg negyedéves tavaszi közgyűlését, amely Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternek a megye állásfoglalását nem honoráló választást tárgyalta a Duna-Tisza-csatorna ügyében. Dr. Gorove László nagybirtokos, volt országgy. képviselő felszólalván, kifejtette, hogy a nagyfentosságu kérdésben, mely nemrég három kereskedelmi kamarát és kilencz vármegyét bírt nyilatkozattételre, minden érdek és minden érv a budapest-szolnoki vizivonal mellett szól. Több, mint mulasztás, helyrehozhatatlan súlyos líba lenne, monda a többek közt, mást tervvel öök időkre megféntani a felkarolásra váró nagy közgazdasági érdekeket és ezt az ország fejlődésének érdekében semmiképpen nem engedhetjük. Fokozottan áll előttünk a Szolnokra irányuló forgalom várható nagysága, annak természetes bővülése a Szolnok feletti Tisza hajózhatóvá tételével, mely ma már csak néhány évi munkálat, de különben előfeltételei megvannak, valamint kapcsolatos történnék a Szolnok feletti egyéb vizek felhasználása is. Mindenkor nagy országgyűléseket, az Alföld felső részét, a Felföld Tiszától jobbra eső részét, az északkeleti vidéket mind magában egyesítő természetes forpalom, mely Szolnokra vonul, ma is imponáló, ezáltal még imponálóbb lesz. Ezen röp-pant fejlettségű és víze való árukban gazdag forgalom természetes utját mesterségesen Csongvád-ig leszorítani és a Pesttől való távolságot jelen-tékenyen meghosszabbítani. — hiszen maga a két csatorna közötti különbözet 34 kilométer, ennnyivel hosszabb Csongrádtól Pestig. — káros, felületes és helyrehozhatatlanul sújtó terv. Ezenfelül Csongrád a délidékeknek sem forgalmi központja. Különben a délidékek forgalmának emelésére több vizit, közte a Ferencz, Ferencz József- és a Béga-csatorna szolgál és amennyiben a déli részek forgalma észak felé még megkönyvítést követel, annak a szolnoki csatorna is elözet tesz. Financzí-ális szempontból pedig a szolnoki csatorna egy fillérrel sem kerül többbe, mint a csongvádi. Ennél-fogva a döntést elhamarkodni nem szabad. A közgyűlés élénk helyesléssel elhatározta, hogy a Duna-Tisza-csatorna tárgyában a kereskedelmi miniszterhez intézett leiratát megismétli.

TÖRVÉNYSZÉK!

Braikoffot felmentették.

A rabló mérnök az esküdtzék előtt. — Budapest, márczius 31.

A nagy nyomor s idegtépő szenvedések áldozata Braikoff Gusztáv genfi mérnök, ki a múlt év decemberében, hogy valamiképpen enyhítsen családjára nyomorúságán, majdnem rablógyilkosságot követett el, ma állott a budapesti esküdtbíróóság előtt rablógyilkosság kísérletének büntetvével vádolva. A szerencsétlen mérnök, ki valaha jobb napokat látott, a mai tárgyaláson csak szárnalmas ronsza volt az életközlemben legvégsőig menő férfinak. Siránkozva védekezett, mint aki érzi bűnös voltát, de szájalomraméltó helyzetével akarja kikönyörögni bírái kegyelmét.

Az esküdtzék ugylátszik fel tudta fogni az a rettenetes helyzetet, mely a jobb sorsra érdemes embert a bűn útjára terelte s felmentette a vád alól. A közönség szimpátiája is a vádlott mellett volt: Az ítélethirdetés után a hallgatóság zajos tetszésnyilvánításának adott kifejezést.

Az elnök féltzikor nyitotta meg a tárgyalást s az esküdtzék megalakítása után tolmács segítségével a vádlottat hallgatta ki.

(Braikoff beszél.)

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Nem.

— Ott volt Ön a múlt év december 1-én, délután az üzletben?

— Igen, ott voltam.

— Ott volt Wiesner Józsa is?

— Az első alkalommal nem volt ott, de a másik alkalommal már ott találtam.

A vádlott ezután az elnök kérdéseire elmondta, hogy öngyilkos akart lenni s ezért először kiment a Városligetbe, majd megmondolva a dolgot, Zuglóba ment, abban a reményben, hogy itt sötét tervét zavartalanul hajthatja végre. Itt meg is kísérlette az öngyilkosságot, de a fegyver csütörtököt mondott. Miután terve nem sikerült villamos haza jött. A keleti pályaudvarnál bement egy pálinkás-üzletbe, hol megivott egy deczi rumot s innen ment Silbermann üzleté elé, hol egy darabig fel alá sétált, majd belépet az üzletbe, azt mondta az ott tartózkodó tulajdonosnak, hogy egy ur, ékszer akar venni s ő provizó ellenében hajlandó ide hozni. A tulajdonos azt válaszolta, hogy hozza el azt az urat. A vádlott a továbbiak folyamán a következőket mondotta: Az üzletből elmentem az Erzsébet-térre. Ott eszembe jutott, hogy mekkora nyomorúság nehezedik rám s elhatároztam, hogy bemegyek az üzletbe, ott homlokomnak szegezem a revolvert, hogy az öngyilkossági kísérlettel magamra tereljem a közfigyelmet. Előbb azonban betértem egy pálinka-mérőbe, ott megittam egy deczi rumot. Mikor visszamentem az üzletbe, nem a tulajdonost, hanem Wiesner Józst találtam ott, aki mikor meglátta kezemben a revolvert, megijedt s kifutott az üzletből. Anyira zavart voltam az italtól, hogy nem tudtam, mi történik velem.

(Ellentétes vallomások.)

— A rendőrségen azt mondta, hogy három héttel az eset előtt elhatározta, hogy vagy öngyilkos lesz, vagy valami rablást követ el, hogy családját eltarthassa.

— A rendőrségen azt mondtam, hogy öngyilkosságot akartam elkövetni, de rablásról ott sem beszéltem. Nem volt nekem más szándékom, mint hogy közfelütnést keltek az öngyilkossági kísérlettel s a közönség, valamint romániai rokonaim figyelmét nyomorúságomra rátereljem.

— Miből vette a revolvert?

— A nagyobbik leányomtól kértem a pénzt, hogy adósságot akarok fizetni.

— Mit mondott neki, hogy mikor fogja visszafizetni?

— Más nap.

— Miből akarta visszafizetni?

— Én nem gondoltam másra, csak arra, hogy megszabaduljak az élettől.

Az elnök fölolvass egy táviratot, melyet a vádlott maga adott föl a tulajdonos címére. A távirat így szól: „Holnap vegyen föl négyszáz koronát a magyar-francia banknál.“ Ezzel a távirattal hált a vádlott ismerőseinek, hogy kölesönt kérien tőlük.

— Mikor ezzel a távirattal kölesönt akart magának szerezni, miből akarta azt visszafizetni?

— Az örökösödési pöröm befejezése után.

— De ön azt ígérte, hogy december elsején fog fizetni. Honnét akart erre az időre pénzt szerezni?

— Szerezhettem volna ismerőseimtől.

— Mikor a rendőrség elé állították, beismerete, hogy rablást akart elkövetni?

— Erre nem emlékszem.

— A detektiveknek pedig azt mondtotta, hogy a pénztárcáját s a notiz-könyvét azért hagyta otthon, hogy azok árulói ne legyenek, ha dulakodás vagy menekülés közben esetleg elvesztendő azokat.

— Erről nem tudok semmit.

— Ön az esetet a rendőrségen teljesen úgy mondta el, mint Wiesner Józsa. Nevezetesen azt mondta, hogy mikor az üzletbe lépett, azt mondta Wiesner Józsnak, hogy magával hozta azt az ékszer, melyet el akar adni. Ezzel a zsebébe nyult, hogy megmutassa neki az ékszer, de ékszer helyett a revolvert vette ki, melyet a kisasszony mellének szegezett.

— Nem emlékszem erre.

— Ha csak föltűnést akart kelteni az öngyilkossági kísérlettel, mért nem nyilt utcán próbálkozott meg vele.

— Erre nem gondoltam.

— A vizsgálóbíró előtt igazat mondott?

— Igen.

(Nem akartam ölni!)

— Nos, hát ott azt vallotta, hogy nem volt szándéka, hogy a leányt megölje. Csak rá akart ijesztetni s ijedségét arra akarta fölhasználni, hogy összenyalaboljon egy csomó ékszer s elmeneküljön vele.

— Lehetséges, hogy ezt mondtam.

— Mi hát az igaz?

— El akartam valamit vinni az üzletből, de nem erőszakkal, csak ijesztéssel.

— Igaz az, hogy a kisasszonyt a bolt hátulso részébe hívtá, hogy megmutassa neki a csomagot, melyben az ékszer elhozta?

— Igaz.

— És ekkor rácsentette a revolvert?

— Az nem való. Csak ráfogtam.

Az elnök erre felolvastatta Braikoffnak a rendőrség előtt tett vallomását, miközben kinos inezidens játszódott le. Dr. Weisz Ödön védő, hogy a vádlott válaszaiban jobban figyelhessen, Braikoff közelébe ült, miközben az elnök kérdést intézett Braikoffhoz, a rá néző vádlottnak állítólag a szemével intett. Az elnök figyelmeztette a védőt, hogy a jövőben tartózkodjék attól, hogy utasításokkal lássa el a vádlottat. A védő ez ellen hevesen tiltakozott, mire a bíróság határozathozatalra vonult vissza és a védőt száz korona rendbírósággal sújtotta. A védő ez ellen a határozat ellen felfolyamodást jelentett be.

A bíróság ezután a telefon útján berendelt Eperjesi Károly rendőrkapitányt, és Krecsányi Kálmán detektívönköket hallgatta ki tanuként arra nézve, hogy a vádlott milyen körülmények között tette meg a rendőrségen beismerő vallomását. Mindkét tanu azt állította, hogy Braikoff teljes beismerésben volt.

(Hogy történt a merénylet?)

Következett Wiesner Józsa elárúsító tanukénti kihallgatása. Ez a tanu volt az, aki ellen Braikoff fegyvert emelt. A tanu elmondta, hogy december 1-én Braikoff háromszor is benn járt az üzletben. Azzal állított be hozzám az üzletbe: Kisasszony, elhoztam azt a csomagot, s azzal nad rázsebemben kotorászni kezdett s pár pillanatnyi keresés után kirántotta a revolvert s azt mellemnek szegezte. Arra tértem magamhoz, mikor a fegyvert elesettentette. Ezután segélyért kiáltozva, kirohantam az üzletből. Braikoff utánam szaladt s megfogta kezemet: Kisasszony, ne kiáltson, én csak tréfáltam.

Silbermann Bernát ékszerészüzlettulajdonos elmondotta, hogy Braikoff december 1-én délután egy óra tájban azzal állított be hozzá, hogy egy ur ékszer akart becserelni nála és újakat vásárolni. Kérte, hogy őt részesítse ezért majd illő provizóban, de úgy, hogy a vevő hátrányt ne szenvedjen. A tanu megnyugtatta Braikoffot, hogy bizza csak rá a dolgot, majd ő honorálni fogja. A kisasszony ekkor nem volt benn az üzletben, mert ebédelni volt. Az esetről magáról közvetlen tudomása nincs, mert akkor nem volt benn.

Guttmann Béla utazó a merénylet idejében jött ki a szomszédos Birkholz-féle üzletből s mikor Braikoff benn volt az üzletben, ő az üzlet kirakataát nézegette. Részletesen elmondta a merénylet után történeteket. Arra már nem emlékezik, hogy a revolver esettetését hallotta volna, — mint azt a vizsgálóbíró előtt mondotta.

Ezután Sánta Gyula rendőrrre került a sor. Elmondotta, hogy a merénylet után nyomban a Harminczad-utca felől lármát hallott s egy fiatal ember szolt neki, hogy merénylet történt. Nyomban odasietett a Silbermann-féle üzletbe, de a sarkon

már átadta neki Guttmann Béla Braikoffot, aki rendkívül nyugodtan viselkedett és szó nélkül ment vele vissza az üzletbe. Mikor az üzletben megtudta Wiesner Józsa előadásából, hogy mi történt, Guttmann Béla tolmácsolásával értésére adta Braikoffnak, hogy a törvény nevében letartóztatja. Braikoffot azután bevezették a főkapitányságra.

A tanu kihallgatása után az elnök délután két órakor a tárgyalás folytatását délután fél öt órára halasztotta el, amikor a többi tanu kihallgatására kerül a sor.

(A délutáni tárgyalás.)

A délután fél öt órakor kezdődő folytatálagos tárgyaláson a bíróság Spét Mór czipészt, Horvát Bertalan asztalosmestert és Mayer Sándor ügyvédet hallgatta ki, mindnyájan arról tettek tanúságot, hogy Braikoffék igen nagy nyomorban éltek.

Braikoff Gusztávnó tanukénti kihallgatása következett ezután. A szerencsétlen, megtört asszony kijelentette, hogy férje ügyében vallomást kíván tenni. Részletesen elmondta huszonöt éves házasságuk történetét. Kétszáz ezer korona hozományt ment férjhez Braikoff Gusztávhöz, akinek szülei ellentették ezt a házasságot. A hozomány azonban csakhamar elszűnt, mert Braikoff akkort egy találmányon dolgozott, ami nagyon sok pénzt emésztett fel. Elmondta az asszony, hogy Orsován ismerkedtek meg és Braikoff előbb a Vaskapu szabályozásnál kapott, mint vízépítő mérnök alkalmazást, később aztán Turnseverinbe költöztek és ott egy hidépítési vállalatnál kapott mérnöki állást. Házasságuk ideje alatt tizenöt gyermekük volt, akik közül hat él. Elmondta az asszony még, hogy amidőn Budapestre jöttek nagy nyomorba jutottak, mert férje nem bírta a magyar nyelvet és így állást sem tudott kapni. Kénytelenek voltak ezért gyermekeiket kiadni a Ligának és hajmerező dolgokat beszélt el az asszony a gyermekek szenvedéseiről, amiket a nevelőszülőknél szenvedtek el, akikre a Liga bízta őket.

Braikoffné kihallgatása közben hirtelen rosszul lett, úgy hogy dr. Minnich és dr. Németh törvényszéki orvosok utasítására kivezették a teremből és csak hosszabb megszokítás után lehetett a tárgyalást folytatni.

Braikoff két leányát, Eleonorát és Elzát szolítottotta be most az elnök, de ezek kijelentették, hogy atyuk ügyében nem kívánnak vallomást tenni.

(Az orvosi szakvélemény.)

Dr. Minnich Károly törvényszéki orvos terjesztette elő ezután szakvéleményét a bűnjelül lefoglalt revolver löképeségéről. Szakvéleményében kijelentette, hogy a revolver az emberi élet kioltására alkalmas eszköz, amint arról, holttesteken végzett próbálásokból meggyőződött. Utána dr. Németh Ödön törvényszéki elmeorvos terjesztette elő Braikoff elmeállapotának megvizsgálásáról szóló szakvéleményét. Ez a vizsgálat december 27-ét február végéig, tehát közel két hónapig tartott. Braikoffot rendkívüli intelligens, tapasztalt, széles látókörű embernek találta, ki sem most, sem a tett elkövetésének idején nem szenved és nem szenvedett elmezavarban, azonban krónikus alkoholizmusa és az örökség iránt folytatott közdelem folytán keletkezett elkeseredése miatt beszámíthatósági képessége csökkent.

Mikor Braikoff jobban lett folytatta az elnök kihallgatását. A bizonyítási eljárás ezel végét is ért.

(Az ítélet.)

A perbeszédok után az esküdtek a bíróság által feltett és hozzájuk intézett következő két kérdésre: Bűnös-e a vádlott Braikoff Gusztáv a szándékos emberölés kísérletének büntetendő, és bűnös-e a rablás kísérletének büntetendőben, — nemmel feleltek. Ezen felmentő verdikt alapján a bíróság is felmentő ítéletet hozott és a vádlottat nyomban szabadlábra helyezte. Az ítéletet, amely nyomban jogerős lett, a nagyszámu hallgatóközönség nagy tetszéssel fogadta.

§ Éretlen tréfa. Hazai Samu honvédelmi miniszter losonci mandátuma ellen közönséges levélbe zárt petíciót küldött be valaki a múlt hét elején a Kuriához. A zavaros írást Kohn Mór és még tizenkét hasonló nevű társa írta alá s az aláírások egy és ugyanattól a kéztől származtak. A Kuria választási tanácsa, anélkül, hogy érdemleges tárgyalásba bocsátkozott volna, egyszerűen levél-tárba helyezte a beadványt, amelyet a budapesti főpostán adtak fel.

§ Ankét az igazságügyminisztériumban. Az igazságügyminisztériumban május hó folyamán szaktanácskozmány lesz, amely a esdön kívüli kényszerigeység ügyét fogja megvitatni és rendszerbe

foglalni. Székely Ferenc igazságügyminiszter a magyar jogászvilág kitinóségeit hívta meg erre az ankétára, amelyen előadóként a kérdés legalaposabb ismerője, dr. Schreyer Jakab udvari tanácsos, a Magyar Kereskedelmi Csarnok főtitkára fog szerepelni.

§ Egy házbojkott epilógusa. A Váci-ut és a Visegrádi-utca sarkán levő Hétházban, amely az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztáré, tavaly botrányos állapotok voltak. A lakók megtagadták a házbér fizetését, míg végre karhatalommal kellett az összes lakókat kilakoltatni. A kitétt emberek tavaly május 15-én, vasárnap gyűlést tartottak. Varga Pál Kovács és Engländer Pülöp szabó voltak a gyűlés vezérei s a hatóság emberei ellen izgatták a kedélyeket. A budapesti kir. ügyészség izgatás miatt pörbe fogta a két embert, a büntető-törvényszék azonban nem tette magáévá az ügyészség indítványát s Vargát csupán hatóság ellen való kihágás címén husz korona pénzbüntetésre és mivel a rendőrséget Boda kutyáinak nevezte, a hatóság megsértéséért ugyancsak husz korona pénzbüntetésre ítélte. Engländerre pedig hatóság ellen való kihágás miatt husz korona pénzbüntetés szabott. A tábla első büntetőtanácsa ma Devich László elnöklésével Eördögh András bíró előadása után a törvényszék ítéletét megsemmisítette s a bizonyítást arra rendelte el, hogy a gyűlés megtartása előtt volt-e valami hatósági intézkedés a kilakoltatás elrendelése dolgában. Amennyiben történt már intézkedés, akkor a vádlottak izgattak s a törvényszék dolga lesz ezt megállapítani.

§ Gróf Wolff-Metternich esete. Berlinből jelentik, hogy gróf Wolff-Metternich Guisbert ügyében, amely hónapok óta húzódik, a napokban fog dönteni a törvényszék. Az ifjú gróf felesége, Claire Vallentin bécsi operettszínésznő időközben elszereződött a berlini Kleines Theaterhez s ő tartja el férjét, mert a grófi család nem támogatja. Wolff-Metternich Guisbert vizsgálati fogságban van és törvényszéki elmeorvosok figyelik meg. Felmerült ugyanis az a gyanu, hogy a fiatal gróf nem beszámítható. Ha a vizsgálat ezt megerősíti, akkor a gróftól családja kérésére megfelelő elmeorvosgyógyintézetben fogják elhelyezni.

SPORT.

A Rákosi díj.

— Alagi tavaszi versenyek. —

— Első nap. —

A hosszú téli pihenő után Alag nyitja meg a monarchia galopp-sportjának szezonját egy hatnapos meetinggel, mely minden évben a legsikerültebb az Urlovasok Szövetsége által rendezett versenyek közt, mert a meeting keretében két oly konkurrenzia kerül dűlőre, melyek mindegyike már hónapokkal ezelőtt foglalkoztatta a sportsmannköröket. Különösen áll ez az idei szezonra, midőn látjuk, hogy az alagi pályán nemcsak a megszokott alagi anyag fogja a versenyeket egymás közt elintézni, hanem oly istállótulajdonosok is, kiknek lovai nagy pályákon szoktak szerepelni, részt vesznek még a kisebb díjazású versenyekben is.

Áttérve az első nap programjának részletezésére, természetesen a nap főszámát: a Rákosi díjat kell elsősorban tollhegyre vennünk s a lehetőséghez és legjobb tudásunkhoz képest rámutatni az egyes telivérek esélyeire. Valószínű indulók ezek: Fabelhaft (Sente), Paff (Fries), Dsidás (H. Huxtable), Jungfer (Mc Cormick), Téméraire (Slinn), Villám Bandi (Kollár), Elk (Rastenberger), Floridsdorf (Walkington), Ferronière (Dillon), Majd ha fagy (Csompora).

Egészen a hét közepéig úgy állt a helyzet, hogy a téli favoritok, Pagony és Ferronière, továbbá a jó ugrónak bizonyult Téméraire közt kell keresnünk a nyerőt, de ekkor oly esemény adta elő magát, amely minden kombinációt halomra döntött. Mr. Lincoln ugyanis nem volt megelégedve Pagony munkájával s ezért egy alapos próba után elhatározta, hogy Paff-ot indítja, ami egyszerre fejtezőre állított mindent, mert ismerve a Falb-kanca ugrótalentumát, amelylyel már nem egy akadályversenyben vitte győzelemre ownere színeit, eminens esélyt ad neki. Most már csak az a kérdés, hogy a sővényeken nem akad-e egy ellenfele, amely teljesen fiten, kevesebb klasszissal is, győzedelmeskedjen felette.

Ezek közül első sorban Ferronière említhető fel, mert az öt éves már mult évben is elég figyelemreméltó szerepet játszott, csak a helytelen taktika volt az oka, hogy közelebb nem végzett a nyerőhöz. Idén kedvező sulyával s azon körülménynél fogva, hogy — biztos értesülésünk szerint — teljesen egészséges és jól is ugrik, egyike a legjogosultabb pályázóknak.

Nem szabad azonban napirendre térnünk Majd ha fagy felett sem. Az bizonyos, hogy a Raeburn-mén mult évi teljesítményei alapján nyomába sem jöhet Paff-nak, de az is tudott dolog, hogy a Rákosi díjban nem mindig a klasszis érvényesül, hanem — mint már számos példa igazolja — a fitness nagy szerepet játszik a versenyben s az adott esetben ez el nem vitatható a Geist-lótól, mert kétségkívül a legjobban előkészített lova lesz a start pillanatában a mezőnynek.

Fabelhaft képviseli a klasszist Paff mellett, de istállója még máig is begombolkozva viselkedik és így nem vagyunk tisztában azzal, hogy tényleg starthoz áll-e a Falb-kanca vagy sem. Esélyt, ha egészséges, feltétlenül kell neki adnunk.

Téméraire egyike azon lovaknak, melyek megérdemlik azt, hogy az esélyes lovak közt számítsuk, mert mult évben sikeres versenyekben eléggé elfogadható formát mutatott, sőt két évvel ezelőttről van neki két gátfutása is, amelyek olybá tüntetik fel, mint a sővényeken otthonos telivért.

Floridsdorf-ról kevés hír hallatszik, azonban annyit megállapíthatunk, hogy istállója komolyan pályázik a díjra; amire élénk világitást vet, hogy drága lovaszt szerződtetett rája és a hat éves otthon már jó ideje hasznos munkát végzett.

Megemlíthetjük még Jungfer-t és Villám Bandit, melyek jó küloldali esélyvel startolnak.

Összegezve az elmondottakat, véleményünk az, hogy

Majd ha fagy

lesz a Rákosi-díj nyerője, a helyeket pedig Ferronière és Floridsdorf foglalják le.

Az Anatole akadályverseny a szokásos előmérkőzése a Nagy alaginak. Avar-nak játszva kell elbánni ellenfeleivel, ha méltó akar maradni eddigi favorit-pozíciójára.

A többi futamokban tipjeink szolgálhatnak utmutatásul.

Jelöltjeink:

- I. Gaspard—Rivoli—Blerio.
- II. Ladoga—Róma—Bac.
- III. Majd ha fagy—Ferronière—Floridsdorf.
- IV. Szemere-ist.—Avar.
- V. Orsata—Palkó—Rose of Sorrenti.
- VI. Tihamér—Dávid-ist.—Wood-ist.

() A berlini Jung-boys első szereplése. Holnap, szombaton délután 4 órakor mutatkozik be a svájci veretlen bajnoksapat az Üllői-uti pályán, ahol ellenfele az MTK és FTC-ből kombinált csapat lesz. A mérkőzésnek érdekes revanche jellege van, miután ugy a magyaroknál, mint a svájcieknél hét-hét játékos szerepelt a válogatott mérkőzésen, ahol tudvalevőleg mi vereséget szenvedtünk. A magyar csapat összeállítása nagyon erős. A mérkőzést Izsó László vezeti.

A magyar csapat:

Domonkos	
Rumbold	Révész
Biró	Károly
Tauszig	Kürtschner
Kertész II.	Korödi
Schlosser	Borbás

A berni csapat:

Wijss	Kaiser	Freeley	Meister	Minder
Walter II.	Walter I.	Lehmann		
Stucki	Adamina			
Maurer				

() Vasárnapi hajnoki mérkőzések. A BAK—TTC találkozik hajnoki mérkőzés keretében vasárnap délután 2 órakor az Üllői-uti pályán. Az érdekesnek ígérkező mérkőzésen, amely az FTC—J. B. Bern-mérkőzés előtt lesz, a BAK. be akarja bizonyítani a Bécsben elért eredményeinek reális voltát. Az érdeklődés központjában áll a MAC—Törökvs vasárnapi matche, melynek eredménye elé nagy várakozással tekint a sportközönség. A teljesen nyílt kimeneteli mérkőzés élvezetesnek ígérkezik, mert bizonyos, hogy a MAC. gyors csatársora kemény munkát fog adni a Törökvs szívós védelmének, mely a legutóbbi TTC. matchen is megmutatta, hogy

elsőrangut tud produkálni. A mérkőzés a Hölgy utcai pályán délután 4 órakor kezdődik Sugár (NSC.) bíraskodása mellett.

Nyiltér.

Előzetben közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A legjobb proféta is tanácstalan,

ha az áprilisi időt csak órákra is meg kell jósolnia. Mivel tehát senki sem tudhatja, milyen lesz az időjárás a legközelebbi órában, kétszeresen óvatossá kell lenni s a hirtelen változással szemben lehetőleg védekezni. Ezt úgy érhetjük el legjobban, ha Fáy valódi sodeni ásványpasztilláját használjuk, rendszeresen, utasítás szerint, akkor nem kell tartanunk az időjárás szeszélyeitől. Fáy valódi sodeniét 1 korona 25 fillérért minden idevágó üzletben megkaphatjuk, az utána-tóktól azonban óvakodnunk kell.

Főképviselet Magyarországra és Ausztriára: W. Th. Guntzert cs. és kir. udv. szállító, Wien IV/1., Grosse Neugasse 17.

KÖZGAZDASÁG.

Tengerhajózásunk és a gyáripár.

Budapest, március 31.

Tengerhajózásunk erőteljes reformjának kérdése egyre sürgősebben követel magának helyet a közgazdasági aktualitások között. Mint ismeretes, Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek nagyszabású tervei vannak ez irányban, amelyeknek megvalósítására azonban csak igen kevés idő áll rendelkezésére. Már ez okból is különös figyelmet érdemel tehát a hazai közgazdasági világ minden olyan akciója, mely e kérdést igyekszik közelebb vinni a megvalósulás felé, így a Gyáripárosok Országos Szövetségének tegnap báró Hatvany József elnöke alatt tartott nagy választmányi ülése is, amelynek legfontosabb tárgya az ipar hajózási érdekeinek megvitatása volt, tekintettel a tengeri hajózási vállalatok szerződéseinek küszöbön álló megújítására. A nagyfontosságú tanácskozáson a kereskedelmi minisztériumot Hoszpótzky Alajos min. tanácsos, báró Wimmersperg Frigyes min. osztálytanácsos és Kapus Béla államvasúti felügyelő képviselték, azonkívül meghívta a Szövetség a tengeri és folyamhajózási vállalatok képviselőit is. Az ülésről a következő tudósításunk számol be:

Báró Hatvany József elnök az ülést megnyitván, felkérte az előadókat, hogy terjeszszék elő előadásait.

Dr. Hirsch Albert rámutatott annak a fontosságára, hogy amidőn az állam a folyó esztendőben forja nyolcz-tiz esztendőre időtartamra szabályozni tengerhajózási politikánkat, akkor szükséges, hogy ebben a dologban az ipar is állást foglaljon. Statisztikai adatokkal igazolja, hogy az utóbbi tíz év alatt nyugat felé irányuló tengeri kivitelünk némiképpen csökkent, ellenben a keletre irányuló tengeri forgalom fejlődött. Ezidőszent a keleti járatokat az osztrák Lloyd látja el, tehát a legfontosabb kérdés, amely felmerül, hogy vajjon ezt a forgalmunkat továbbra is a Lloydra bizzuk-e, vagy pedig külön magyar járatokat létesítsünk. Szóval örömmel üdvözlölné, ha a magyar kiviteli forgalmat a keletre önálló magyar társaság látná el. A nyugati járatokat illetően az iparnak legfontosabb óhajta, hogy minél több járat álljon rendelkezésére és hogy a kormány befolyást nyerjen a tarifák megállapításába. Erre vonatkozólag indítványt terjeszt elő. Indítványozza továbbá, hogy Argentínával gyakoribb és gyorsabb összeköttetés létesíttessék. A szerződésben továbbá lehetővé kellene tenni, hogy a kormány a konjunkturák figyelembevételével a szerződés tartama alatt is bizonyos változtatásokat eszközölhessen és e célból szak-közegként egy hajózási tanács szervezését tartja kívánatosnak. Fontosnak tartja az Adria hajóparkjának felújítását is.

Mautner Gyula előadó szintén abból indul ki, hogy kivitelünk iránya az elmúlt tíz esztendő alatt megváltozott és keleti kivitelünk mind nagyobb jelentőséget nyert. A statisztikai adatok nyomán e hajós társaság számára ugynevezett basis-járatot keresve elsősorban a Fiume-Alexandria brit-indiai vonalat tartja alkalmasnak. Elsősorban tehát egy ily menetrendszerű hajójárat létesítését javasolja és pedig úgy a fumei, mint a dunai kikötőkből kiindulól.

Pirnitzer Gyula felszólalása után dr. Hoffmann Frigyes a Magyar Keleti Tengerhajózási R-T. forgalmi adatait ismerteti és rámutat a for-

galom további fejlesztésének szükségére. *Pollacsék* Jenő az Atlantica hajóstársaság vezérigazgatója sajnálkozását fejezi ki, hogy dr. Hirsch Albert előadásában nem követelte szintén egy önálló keleti járat létesítését. Statisztikai adatokkal igazolja, hogy a Lloydnak a járata Magyarországból közel 100.000 tonna áruforgalmat bonyolít le a rízforgalom nélkül úgy, hogy a forgalom magában véve oly jelentéktelen, hogy teljesen igazolja azt a kívánságot, hogy ez a járat egy magyar társaságra bízassék, amely kellő tekintettel lehet a magyar ipar exportérdékeire.

Garay Károly felszólalása után dr. *Kovács* József az Adria igazgatója hangoztatja, hogy a Lloyd-társaság a keleti járatokat ingyen látja el. Arra kéri a Szövetséget, hogy a maga részéről is sürgesse meg a hajóstársaságok szerződésének mielőbb való megújítását. Dr. *Kovács* József, az Adria igazgatója hangoztatja, hogy a Lloyd-társaság a keleti járatokat ingyen látja el.

Hospotzky Alajos min. tanácsos örömmel állapítja meg, hogy a kereskedelmi minisztérium tervei meglehetősen megegyeznek az ülésen ellangzott kívánságokkal. Kétségek nélkül jelentősége van annak, hogy a nyugati forgalom 5-7 százalékkal csökkent, a keleti forgalom pedig ugyanannyival növekedett. De épp ez a körülmény óvatosságra is int, mert a nyugati forgalom kétségek nélkül mindig igen nagy tényező. A második főpanasz, hogy Fiume felszerelése nem felel meg az igényeknek. Az Adria fejlesztése is szükséges, mert hajói sem berendezés, sem gyorsaság tekintetében nem képesek a versenyt felvenni. Ezt a társaság is tudja és ezen okvetlenül segíteni kell. Nem szabad elfeledkezni a Dalmát forgalom fejlesztéséről sem, amelyet ugyancsak a mi hajózásiunk fedezett fel. A Galatzig való folyamhajózás és az ott folytatódó tengerhajózási forgalom között is szorosabb kapcsolatot kell teremteni és arra kell törekedni, hogy a Galatzból kiinduló járatok is megfelelően tovább fejlesszenek.

Bátó Halvány József elnök összefoglalva a vita anyagát megállapítja, hogy szükséges lett volna még annak a megállapítása is, hogy a tervezett fejlesztés, az új járatok létesítése mennyibe kerül és hogy méltányosan kivánhatjuk-e az áldozatokat. A magyar ipar mindenesetre csak akkor mondhatja le a Lloyd járatairól, ha teljes garanciát kap arra nézve, hogy az újonnan létesítendő magyar vállalatok is megkapja ugyanazokat a szolgáltatásokat. Egybehangzóan nyilvánult meg az az óhaj, hogy a járatok szaporítására szükség van, ugyancsak a hajók gyorsaságát illetően fölmerült óhajátásokat is figyelembe kell venni. A fumei kérdést illetően azt hiszi, hogy ezt nem lehet egyedül technikai eszközökkel megoldani, mert nemcsak a kikötő hiányosságában van a hiba, hanem az emberek minőségében is. Ma az a helyzet, hogy a fumei rendőrség ma ugyanaz, ami volt a régi világban a bakonyi erdő, hogy vajjon az állam által nyújtott áldozatok fejében nem követelhetünk-e többet a hajóstársaságoktól. Az Argentínába irányuló hajójárat gyakorivá tételét szintén szükségesnek tartja az érdekeltség, de emellett az odesszai forgalom is általában a Galatzon át irányuló keleti forgalom fejlesztése elsőrendű fontosságú iparunk szempontjából.

A magas színvonalú vita anyagát a szövetség iródája egy memorandumba foglalja és felterjeszti a kereskedelmi miniszterhez.

Harez a fővárosi kölesnért. Ma kellett volna határozni a fővárosi pénzügyi bizottságának a hatvanmillió kölcsönre beérkezett ajánlatok ügyében, azonban az ülést váratlanul hétfőig elnapolták, még mielőtt érdemlegesen tárgyalták volna a benyújtott javaslatok valamelyikét. Ez a halasztás lehetővé teszi azt, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. ajánlata mellett újabb bejelentett ajánlatok is tárgyalhatók legyenek és azokra vonatkozólag is megjelölhetők legyenek a szükséges összehasonlító számítások. Amint ismeretes, a kerületi főnökök értekezletén tegnap a polgármester csak a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. ajánlatát mutatta be, mert a Hitelbank csoportja elállt ajánlatának előterjesztésétől. A mai pénzügyi bizottsági ülés napirendjének első pontja ez az ajánlat lett volna. A bizottság azonban az elnöklő dr. *Bódy* Tivadar tanácsos javaslatára ezt a pontot levette a mai ülés napirendjéről és elhatározta, hogy a kölesön ügyében hétfőn délelőtt 11 órakor

külön ülést tart, amelyen a többi pénzintézetek ajánlatával is foglalkozni fog. E tárggyal kapcsolatban *Biró* Henrik kifogásolta, hogy ilyen nagyfontosságú kölcsönügyben a pénzügyi bizottság kénytelen az ajánlat egyszerű hallása után határozni. Kivánatosnak tartja, hogy az adatokat legalább 24 órával az ülést megelőzőleg becsássák a bizottság tagjainak rendelkezésére. Dr. *Feleki* Béla azt indítványozta, hogy a pénzügyi bizottságot az ülés előtt egy nappal értekezletre hívják össze és ott ismertessék meg vele a beérkezett ajánlatokat. Az elnök rámutatott arra, hogy az adatoknak ilyen módon való közlése sokszor fizikai lehetetlenség, mert az ajánlatok oly időben érkeznek be, hogy az indítvány keresztülvitele teljes lehetetlenség. *Feleki* kívánságát különben a polgármester elé fogja terjeszteni. A határozat elolvasása természetesen élénk beszélgetés tárgya volt már az ülés alatt is. Az a hír terjedt el a városházán, hogy azért halasztották el a kölesön tárgyalását, mert a Credit Lyonnais tett ajánlatot, amely szerint négy százalékos kötvény átvételére hajlandó. Az árfolyamot nem tudta senki, nem is tudhatta, mert a francia bank máig egyáltalán nem tett ajánlatot. A valóság az, hogy néhány perccel a pénzügyi bizottság ülése előtt megjelent *Lukács* József, a Hitelbank igazgatója s arra kérte a polgármestert, hogy a bankesport ajánlatát terjeszse elő. A bankesport kilenczvenöt és felez árfolyamot ajánlott az ötödélszázalékos kötvényért, de nem kívánja aranyértékben, hanem koronaértékben. A tárgyalást azért halasztották el, hogy pontosan kiszámítsák a különbséget a koronaérték és aranyérték között.

Drágul a cukor. Az osztrák cukorkartell ügye még nem került tető alá, hanem a cukorkartellat a finomítók azért mégis fölemelték. Az egyesült osztrák cukorfinomítók bizottságának tegnapi ülésén ugyanis azt a határozatot hozták, hogy elárúsítás és az ideai áprilisi megadóztatás végett szabadddá tezi a kontingens öt százalékat. Az áratok ezért száz kilogrammonként egy korona huszonöt fillérrel felemelik, de a finomítók tartoznak a megadóztatott áruk minden métermázsájáért három korona ötven fillért félretenni arra az alapra, amelyet az idevonatkozó szerződési határozat értelmében a nyerscukorgyáraknak tudnának be arra az esetre, ha az egyesült osztrák finomítók és nyerscukorgyárak között létrejön a tárgyalásban levő közös egyezmény. Az egyezés létrejöttéért folytatott tárgyalások még nem jártak a kellő eredménnyel, mert több gyártól nem érkezett be a szerződés megkötéséhez való hozzájárulás és azonkívül egyes gyárak olyan túlköveteléseket támasztanak, amelyeket nem lehet teljesíteni. Így aztán kétséges, hogy egyáltalán létrejön-e a meg egyezés. Az árak az elsőrangú finom cukornál száz kilogrammonként alap 76 korona, chropini szállítási alap 76 korona 25 fillér, czakowitzi szállítási alap 76 korona 75 fillér, bérmentve és 77 korona 50 fillér, Bécs bérmentve. A kockacukor és a porcukor árai ládában és nettó súlyban ugyanazok, mint az eddigiek. Ipari körökben a jelenlegi még tisztázatlan helyzet ellenére is remélik, hogy meg lesz a finomítók és a nyerscukorgyárak kartellje.

A Déli Vasút pénzügyi helyzetének rendezése. Amagyar értékpapírok Franciaországban való elhelyezésének egyik állandó akadályja a Déli Vasút pénzügyeinak rendezetlensége volt, ami miatt a vasút prioritásának francia birtokosai meghúzódtak legutóbb a magyar kölesönnek Párisban való elhelyezését is. Nem lehet közönyös tehát ránk nézve sem, hogy a Déli Vasút szanálságának ügye, úgy látszik, végre komoly fordulathoz jutott. A Déli Vasút igazgatósága hosszas előtanulmány és többszörös tárgyalás után a Déli Vasút pénzügyi helyzetének javítására irányuló tervnek alapvető munkáját elvégezte. Ennek a tervnek alap gondolata az olasz járadék tőkésítése s a 3 százalékos prioritások tőkésítése lesz állítása. Az olasz annuitásokat 3 százalékos kötvény kölesönre változtatnák át s az olasz kormány által fizetendő annuitásokat átengednék az e célra

alakult pénzintézetnek, amely a neki átengedett olasz járadék alapján elsőbbségi kölcsönt bocsájtaná ki. Ez a kölcsön 750 millió frankra rugna s 3 százalékos kötvény alakjában 85 százalékos árfolyamon kerülne kibocsájtásra. A kötvények értékesítését egy nemzetközi bankcsoport vállalná magára, amelynek tagjai lennének a Rothschild-ház, az osztrák Bodenkredit Anstalt, a Creditanstalt, az Angol-Osztrák Bank, a berlini Deutsche Bank, a párisi Rothschild-ház és a párisi Credit Lyonnais.

Ehhez a tervhez a „Fremdenblatt“ a következő megjegyzéseket fűzi: Az olasz annuitás megszüntetése egyúttal megszüntetését jelentené a Déli Vasút esetleges államosítására irányuló akció legfontosabb akadályának. Meg kell várnunk, hogy az olasz kormányval való tárgyalás milyen formában fog megtörténni. A szanálási akció sikerének nagyon lényeges előfeltétele azonban az is, hogy az osztrák kormány minden irányban olyan előzékenységgel jár el ebben a kérdésben, amely feltétlenül szükséges, hogy a Déli Vasút jövőjét esetleges bizonytalanságoktól megvédjék. Szó van itt a tarifa-kérdésről, a forgalom felosztásáról a Déli Vasút és az osztrák államvasut között, végül a díjtételek kérdésében tanusítandó előzékenységről, amely e nagy pénzügyi tranzakciónál jelentékeny súllyal esik a mérlegbe. Arra az esetre, hogy az olasz annuitást tőkésítsék, különféle módokat hoznak javaslatba. E módok közül csak egy függ az olasz kormány hozzájárulásától és belátható időn belül ismeretese fog válni, hogy a Déli Vasút igazgatósága melyik módozatot fogja választani. Fel lehet tenni, hogy az olasz annuitás alapján nyugvó ezimétek esetleg 85 százalékkal tőkésítenek, az új obligók pedig mintegy 90 százalékkal, úgy hogy e kötevezvényeknél körülbelül 310-312 franknyi árfolyam lesz elérhető.

Nagy állami betét a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál. Mint értesülünk, a pénzügyminiszter e hó 23-án tízmillió korona, hosszabb ideig fel nem mondható állami betétet helyez el a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál, a mi által a kormány nagyfokú bizalmát akarja tanusítani ezzel a nagy óvatossággal és szoliditással vezetett pénzintézettel szemben.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

Ottóczyer koronát nyert: 67676.
Harmáczter koronát nyertek: 10367 88484.
Tízter koronát nyertek: 18543 60941 107320.
Ötözer koronát nyertek: 22020 81457 97731.
Kétezer koronát nyertek: 27340 27519 33110 39233
44360 46447 53464 54988 56569 57261 63548 65252
66534 72940 74852 74883 80835 83606 93451 93543
95426 97928 99131 101372 102438.
Ezer koronát nyertek: 5998 10043 12812 12848
14463 17689 22920 23810 28547 29324 30784 37078
38485 38568 46109 47345 48387 51385 51983 56604
57735 65372 73329 74904 75994 75975 80352 89031
95119 96535 96842 97550 99898 101185 106798.
Ötszáz koronát nyertek: 1261 2971 8553 4149 5216
7665 8012 10983 11883 11883 12970 15954 19471 19982
21596 24070 23926 27403 28450 28908 29771 31057 34283
35162 35163 35248 36656 28004 39179 40202 40714 43455
43654 45654 45379 46578 47053 49099 52016 53216
55498 59910 60136 60533 61697 65129 65292 65938
69685 70336 75979 76145 76463 78142 78343 79658
80224 82331 84268 86030 88088 88268 91698 93784
98314 98661 99992 105118 105827 106552. A többi kihuzott sorsjegyek kétszáz koronát nyertek.

A mai húzásán a 10.000 koronás főnyereményt, a 60941 számú sorsjeggyel a Gárdike-bankház Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szerencsés vevő nyerték meg.

Török szerencsése örök! Az osztálysorsjáték mai húzásán a 10.000 koronás főnyereményt a 107320, az 5000 koronás főnyereményt a 22020 számú sorsjeggyel ismét a *Török A. és Tsa Bankház v. t. (Stercuter 3.)* szerencsés vevői nyerték.

A 27. sorsjáték ma folytatott 6. oszt. főhúzásá alkalmával a Dörge Frigyes Bank (Kossuth Lajos-utca 4.) szerencsés vevői ismét megnyerték a 30.000 koronás főnyereményt a 88484 számú sorsjegyre. Azonkívül a húzás második, 30.000 koronás főnyereménye, ugyancsak a Dörge-bankban vásárolt 10367 számú egész sorsjegyre esett.

Kiss szerencsése Nagy! A magy. kir. szab. osztálysorsjáték mai húzásán az 50.000 koronás nyereményt a 67676 számú sorsjeggyel Kiss Károly és Társa bank-részvénytársaság, (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.) szerencsés vevői nyerték, mert Kiss szerencsése Nagy!

Abbazia cládása. Ismeretes, hogy Abbazia gyógyfürdőt megvette egy pénzesoport. Most ez a csoport megvette a fürdő 51.297 négyzetméter nagyságú kurparkját is 2.300.000 koronáért.

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomor-bajosoknak és székezorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Első üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

A Mayer-gépgyár névváltoztatása. A Mayer-féle gépgyár részvénytársaság Szombathelyen a f. hó 27-én tartott évi rendes közgyűlésén elhatározta, hogy a vállalat nevét: Magyar motor- és gépgyár részvénytársaság-ra változtatja.

Uj textilgyár Nagyváradon. Egy kisebbfajta textilgyár van alakulóban Nagyváradon. A gyár céljaira a Füzesföld-laktanyának egy részét 16000 kor. költségen átalakítja ideiglenes helyiségül a vállalkozó részére, aki itt köteles 50 szövőszöket felállítani és új gyárát 3 éven belül felépíteni.

Külkereskedelmi forgalmunk 1911. év február havában. A magyar kir. központi statisztikai hivatal ma tette közzé a magyar szent korona országainak folyó évi február havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat. Ez adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 247.4 millió koronával szemben ez évi január-február havában 254.3 millió koronát ért el s ebből 192.8 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk értéke a múlt évi 199.9 millió koronával szemben a folyó év első hónapjában 219.8 millió koronát tett, mely összeghez Ausztria 157 millió koronával járult. Az 1911. év két első hónapjában árumérlegünk összesen 43.5 millió korona, Ausztriával szemben pedig 35.9 millió korona *behozatali többletet tüntet fel.* Behozatalunkban legnagyobb értékűszeggel a textilipar készvártmányai szerepelnek. Ezen áruk behozatali értéke a folyó év két első hónapjában 74.1 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebbel, mint 70.4 millió koronával részesedik. Pamutszövetekből behozatalunk egymagában 29.6 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 23 millió koronát. Konfekcionált árukból való behozatalunk értéke 13.1 millió korona volt; ezen tarifaosztályban 2.2 millió koronával a női ruhák, 3.7 millió koronával a férfernyűk, 2.8 millió koronával a kalapok és 2.4 millió koronával a férfiruhák szerepelnek. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr- és bőrárúkból: 16.2 millió korona (ebből 13.9 millió Ausztriából), vas- és vasárúkból: 12.5 millió korona (ebből 10.3 millió korona Ausztriából), gépek- és készülékekből: 6.7 millió korona (ebből 4 millió korona Ausztriából). Legfontosabb kiviteli cikkekünk ezuttal is a gabonaműek és a liszt. Az utóbbiból január-február havi kivitelünk 23.4 millió koronát tett, amiből 21.4 millió korona értékű Ausztriába szállított. Buzakivitelünk értéke 13.8 millió korona volt (az előző év január-február havában 4.8 millió). Összes kivitelünk gabona-, liszt-, és egyéb termékekből 65.3 millió koronát tett, 15.5 millió koronával haladván meg a múlt évi január-február havi kivitel értékét. A vágó- és igazítók kivitele az előző év két első havának eredményéhez képest esökkent s az előző évi 36.1 millió koronával szemben csak 27.8 millió korona értéket képviselt. Homok- és kristálycukorból való kivitelünk az előző évhez képest 2.6 millió koronával emelkedett és 7.8 millió koronát tett. A fennemiek kivitele 9 millió korona (1910-ben 9.6 millió korona) értéket képviselt.

Városi téglagyár Miskolcon. Megemlékeztünk már arról, hogy Miskolc város részvénytársasági alapon ugyan, de a város főérdekeltségével téglagyárat alapít. Az aláírási felhívásra 180,000 korona értékű részvényt jegyeztek, mihez a város 120,000 korona értékű részvényjegyzéssel és 60,000 korona értékű természetbeni adománnyal fog hozzájárulni.

A Tavaszi Vásár megnyitása. Holnap reggel 8 órakor nyitják meg a Tavaszi Vásárt, amelynek területén ma a kora reggeli órák óta lázas sietéssel dolgoztak az áruk elrendezésén és kicsinosításán. A vásár külső képe is sokkal esinosabb és praktikusabb az ész- és eddigiekénél és az őriási csarnok egy nagy áruház benyomását teszi. Az ünnepélyes megnyitás délelőtti 10 órakor lesz, a kormány, a főváros hatóságainak és a közgazdasági egyesületek vezetőférfiainak jelenlétében. A vidékről igen nagy számban érkeztek ma már vásárló kereskedők, akiknek elszállásolásáról a vásári iroda gondoskodott. Mint minden évben, az idén is már a megnyitás előtti napon voltak üzletkötések s a jelekből ítélve, a holnapi nap már élénk forgalmu lesz. A vásáron ötszázalékos cözeg vesz részt.

Kinevezések az „Adria“-nál. Az „Adria“ mai igazgatósági ülésében *Rolland Sándor* műszaki főfelügyelőt és *Klein D.* Antal hajózási főfelügyelőt helyettes igazgatókká, *Kemény Ödön* titkárt főtitkárrá, *dr. Privitzky Endrét* és *Sugár Ödönt* pedig titkárokká nevezték ki.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetési képtelenségeket közli: *Breit Ignác* kereskedő Lugos; — *Vámos Bertalan* kereskedő-cégg Budapest; — *Barna József* kereskedő Jász-Árokszállás; — *Hájas Bertalan* kereskedő Miskolc; — *Jagama Gábor* bej. kereskedő Szombathely; — *Özv. Török Ferenc* és fiai Erdők; — *Steiner Armin* és társa kereskedő-cégg, Nagyikinda; — *Rechnitzer és Schlesinger*, kereskedő-cégg, Szekesfehérvár.

Az Egyesült Fővárosi részvényei. Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárnak múlt évben kibocsátott ideiglenes részvényjegyei folyó évi április hó 1-től kezdve a takarékpénztár központi osztályának értékpapírpénztárnál végleges részvényzímletek ellenében kicserélhetők.

Az OMKE közgyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap délelőtti 10 órakor tartja az évi rendes közgyűlését a Pester Lloyd-Társulat dísztermében (V., Mária Valéria-utca 12. szám.) Az ország minden részéből érkeznek az OMKE tagjai, hogy részt vegyenek a közgyűlésen. Az OMKE bosnyák szakosztálya szombaton délután 4 órakor tart ülést.

Az „Adria“ zárszámadása. Az „Adria“ m. kir. tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága ma állapította meg az 1910. üzletév zárszámadását. Az évi mérleg 1,347,663.71 K összegű leírások után 897,949.69 K tiszta nyereséggel záródik, ugy, hogy a múlt évről új számlára áthozott 44,362.41 K hozzászámítása után összesen 942,312.10 K áll majd a közgyűlés rendelkezésére, vagyis 247,109.40 koronával több, mint az előző évben. Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy ezen összegből a tartalékalap gyarapítására fordítsák 73,250.— K, az esedékes részvényszelvény pedig 16 koronával (a múlt évben 12 K) váltassék be. A közgyűlést f. évi április hó 30-án fogják megtartani.

Gyapjújelenítés. A legutóbbi hetek forgalma piacunkon alig volt 700 zsák, mely mennyiséget kevés kivétellel katonaposztó-gyárak vásárolták. Daczára annak, hogy a külföldi piacok irányzata kedvezőbbre fordult ezen, csekély és nyomott februári árak mellett létrejött forgalom, megfelelt az itteni hangulatnak, mert köztudomásu, hogy a katonaposztó-gyárak, akik gyapjutermeikünk legnagyobb fogyasztói, a rendelések teljes hiánya folytán vásárlásokat nem igen eszközölhetnek.

Egybehívott közgyűlések.

Április 4. Wiener Bankverein (r. k.) d. e. 11 óra.
Április 6. Angol Osztrák Bank (r. k.)

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt elvélve — inkább csak a Duna-Tisza közén, meg a tengerparton fordult elő kevés eső. Az idő különben jobbra fordult és a hőmérsékletben lényeges változás nem történt; a maximum 26 C. fok volt Zombolyán és a minimum —1 C. fok Árvaváralján.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozással, helyenkint — főleg északon és nyugaton — zivataros esők várhatók. (Sürgönyprognózis: Enyhe, elvélve csapadék, zivatarok.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet
					max.	min.	
A. Szatmár	65.6	5.7	S	2	0	10	1
Ungvár	63.4	6.4	NE	1	0	10	3
Készenár	65.2	3.4	—	—	—	—	—
Losonc	59.1	0.0	W	2	2	5	1
Ogyalla	59.6	11.5	—	1	4	6	4
Budapest	61.7	1.6	SE	1	1	6	1
Hörény	61.0	2.8	—	1	0	7	2
Kosztály	62.8	3.6	SE	1	0	11	2
Pécs	61.8	2.9	NE	2	2	11	2
Zágráb	62.6	5.8	E	1	0	11	2
Fiume	62.2	9.7	NW	1	0	11	2
Szeged	61.9	1.4	SE	1	0	12	2
Temesvár	63.2	2.3	E	1	4	14	3
Nagyvárad	63.5	0.4	SE	1	2	12	1
Kolozsvár	66.4	2.1	—	1	—	8	2
Nagyszombat	65.4	2.4	SE	1	0	10	0
Szatmár	—	4.0	S.W.	0	3	11	1
Eger	—	1.6	N	1	2	8	0
Árvaváralja	—	3.6	E	1	2	4	5
Selmeczbánya	—	1.5	N	1	0	2	3
Komárom	—	1.2	NN	1	0	8	2
Magyar-Óvár	—	1.0	N	1	0	6	1
Sopron	—	3.0	W	1	0	5	4
Eszék	—	3.0	NN	1	4	13	3
Cikvenica	—	2.7	NE	3	8	10	1
Debrecen	—	1.0	W	2	2	11	0
Kecskemét	—	1.4	N	2	0	11	1
Oroszlána	—	1.1	N	1	0	13	1
Arad	—	1.6	N	2	2	10	0
Zombolya	—	2.5	NE	1	0	15	2
Vasvár	—	4.6	N	1	4	12	4

Felölös szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, márczius 31.

A készáru piacra ma csendes volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, mivel pedig másrészt az árubirtokosok sem erőltették a dolgot, csak kisszerű forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze alig 10.000 q kelt el változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 12.02 és fél korona volt 78 kilós tiszaidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.10 korona 75 kilós boszniai búzáért. Egyéb gabonaműek közül a rozs 2 és fél fillérrel drágább, a többi tartott. Forgalomba került 2500 q rozs 8.— 8.17 és fél koronás áron és 1300 q zab 8.65 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán kezdetben jó vételkedv mutatkozott, mire mérsékeltlen még tovább javultak az árfolyamok, amelyek azonban később nyereségi realizálásokra meglehetősen visszashorultak. Az áprilisi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 11.74 koronán indult, nyomban 11.76-ig tovább emelkedett, aztán 11.63-ig gyöngült és zárlatkor 11.65 koronán maradt. Az októberi buza 10.87 koronás kezdő árfolyama 10.89-ig javult, aztán 10.80-ig ment vissza és zárlatkor 10.81 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva. Végeredményképen ma az áprilisi buza 7 fillérrel, a májusi buza 7 fillérrel, az októberi buza 4 fillérrel, az áprilisi rozs 3 fillérrel, az áprilisi zab 1 fillérrel, a májusi tengeri 2 fillérrel gyöngült.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.80—24.10
"	76	23.35—23.60	80	23.90—24.20
"	77	23.50—23.80	81	—
"	78	23.70—23.95	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.65—23.90
"	76	23.20—23.40	80	23.70—24.—
"	77	23.35—23.60	81	—
"	78	23.55—23.75	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.70—24.—
"	76	23.30—23.45	80	23.60—24.10
"	77	23.35—23.70	81	—
"	78	23.60—23.90	82	—
Bánsági	75	—	79	23.65—24.05
"	76	23.20—23.40	80	—
"	77	23.30—23.55	81	—
"	78	23.60—23.80	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.30—23.55	80	—
"	77	23.45—23.75	81	—
"	78	23.70—23.90	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	16.55—16.65
" középminőségű uj	—	—	—	16.40—16.50
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17.—
" II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.80—18.30
" II-rendű	—	—	—	17.40—17.70
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
" uj	—	—	—	11.60—11.75

Kötetett:
Buza. Tiszavidéki: 150 q 78 k 24.05 K, 100 q 78 k 24.— K.
Fejérmegyei: 100 q 78.5 k 24.— K, 300 q 78 k 24.— K, 300 q 77.5 k 23.85 K.
Pestvidéki: 100 q 78 k 24.10 K, 150 q 77.5 k 23.80 K, 100 q 77.3 k 23.90 K.
Kalocsei: 1500 q 76 k 23.70 K.
Felsőmagyarországi: 2200 q 77 k 23.90 K, 2075 q 76.4 k 23.70 K.
Bácskai: 600 q 74.3 k 23.10 K.
Boszniai: 3500 q 75 k 22.20 K.
Rozs: 1500 mm. 16.— K kpf, 200 mm. 16.35 K, 100 mm. 16.35 K, 100 mm. 16.35 K, 500 mm. 16.20 K, 100 mm. 16.20 K kpf. pp.
Zab: 1000 mm. 17.30 K, 100 mm 17.30 K, 200 mm. 17.30 K kpf.
Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacra kötötett:
Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza áprilisra 11.74—73—76—63—67—65—
Buza májusra 11.53—52—55—44—48
Buza októberre 10.87—80—80—82—81—
Rozs áprilisra 8.39—37—34
Tengeri májusra 5.67—68—66—69—64
Tengeri júliusra 5.84—86—81—
Zab áprilisra 8.72—73—62—67—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buza áprilisra, Buza májusra, Rozs április, etc.

Budapesti gabonaforgalom. 1911. márczius 29 től 1911. márczius 30-ig.

Table showing grain trade statistics: Értékelt, Elszállított, méter mázsá. Items include Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Ertéktőzsde.

A szilárd irány a mai előtőzsdén sem változott, mert külföldről kedvező jelentés érkezett. A bécsi piacon még mindig hozmozgalmal van és az itteni spekulánsok a kedvezőtlen politikai hírekre nem reagálnak.

A zárlat tartózkodó, mert hír szerint nagy benyújtás volt az Osztrák-Magyar Banknál.

As előtőzsdén költetett: Magyar hitel 848-846.75, Osztrák és magyar államvasut 758, Jelzálogbank 496.75-495, Közüti vasut 753-754, Városi villamos 402.50-401, Magyar bank 726.50-724, Pesti magyar kereskedelmi bank 3980-3990, Gazdasági gépgyár 427-442, Nicholson-gépgyár 238-241, Ganz-féle vasúti 4205-4250, Magyar vasúti forgalmi 470-472, Magyar gázizzófény 878-881, Beocsini cement 844-841.

A déli tőzsdén költetett: Osztrák hitelrészvény 674, Magyar hitel 847.25-849.50, Osztrák és magyar államvasut 758.25, Déli vasut 117-118.50, Jelzálogbank 496.25-497, Leszámitolóbank 572.50-573, Rimamurányi 693-694.50, Közüti vasut 762.50-764.50, Városi villamos 402-402.50, Magyar bank 724.50-723, Általános közszénbánya 683-684, Salgótarjáni 460, Vasúti forgalmi 473, Magyar gázizzófény 878, Ganz-féle 2310-2350, Magyar villamosági 458, Nasicai tanníngyár 630.

Az utőtőzsdé irányja változatlan árfolyamok mellett nyugodt maradtak. A forgalom csekély maradt. Költetett: Magyar hitel 850, Leszámitoló 573.50, Rima 693.25 Déli vasut 118, Magyar bank 723, Közüti 763.50.

Bécsi gabonátőzsdé.

Bécs, márczius 31. (Saját tudósítónktól.) Az itteni piac enunczipálta magát a budapesti terménytőzsdé irányításáról és az emelkedett amerikai árjegyzések is hatástalanok maradtak.

Jegyzetett búza: Tiszavidéki 12.45-12.85, bánáti 12.20-12.55, mosoni és győri 11.75-12.05, déli vasuti 11.65-12.05, márcsheldi 11.40-11.70.

Rész: Felsőmagyarországi 8.70-8.90, pestmegyei 8.80-9, déli vasut 8.65-8.85, ausztriai 8.50-8.85.

Arpa: Morvaországi 10.15-10.60, márcsheldi 8.70-9.50, bécsvidéki 8.80-9.60, tótfelvidéki 9-10, válogatott 7.75-9.50, mosoni 8.50-9.50, déli vasuti 8.70-9.25, északmagyarországi 8.80-9.50, maláta 8.40-8.75, takarmány 7.55-7.90.

Magyar tengeri 6.20-6.40, Cinqüantín 8-8.60, Magyar zab 9.10-9.60, válogatott 9.50-9.90, romániai 8.95-9.45.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, márczius 31. A mai előtőzsdén is tovább tartott a hausse-mozgalmal Skodaértékekben, amelyek 8 koronával 659-ig emelkedtek. Élénk forga-

lom fejlődött ki déli vasúti elsőbbségekben és az árfolyam 274.50-272 között hullámzott. Az irányzat határozottan szilárd volt, az érdeklődés főleg Skoda-értékek felé fordult, de alpesi részvények is javultak, korlátértékek közül pedig első-ausztriai leszámitoló társaság és egyesült villamosági értékek voltak favorizálva.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 674, Magyar hitel 847, Laenderbank 538.25, Union 626, Államvasut 758.25, Déli vasut 117.25, Alpési 842, Rimamurányi 694.50, Skoda 659, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 272, Alsó-ausztriai leszámitoló-társaság 785.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 674, Magyar hitel 848, Anglo 332.50, Bankverein 557, Osztrák földhitelintézet 1336, Laenderbank 538, Union 625.50, Magyar jelzáloghitel 495, Államvasut 757.50, Déli vasut 117.25, Buschtiehradi B. 1067, Dunagőzhajózási 1143, Alpési 841, Prágai vasúti 2747, Rimamurányi 691, Orosz járadék 103.45, Török sorsjegy 255, Skoda 673, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 272.

Bécs, márcz. 31. (Magyar értékek zárata), 4 százalékos arany-járadék 111.25, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 848.25, Magyar leszámitoló és váltó részvény 573.—, Rimamurányi 692.75, Magyar ezukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.50, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 92.65 Magy. nyerem.köles. sorsjegy 222.50, Kassa-Oderbergi Vasutárs. —, Magyar jelzálogbank 493.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, márcz. 31. (Osztrák értékek zárata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.95, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.50, 1860-as sorsjegy 162.—, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 333.20, Bécsi Bankverein 556.25, Osztrák-magyar bank 1923.—, Déli vasut 116.65, Dunagőzhajózási r.t. 1138, Dohány részv. 339.50, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.46, Osztr. Lloyd 593.—, 4.2 szaz. ezüst jár. 92.95 96.70, Osztr.koronajáradék 92.95, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 67.25, Union-Band 624.—, Osztrák Landerbank 537.40, Osztrák-magyar államvasut 756.25, Elbevolgyi vasut —, Alpési részvény 838.—, 20 frankos 19.0.—, Londoni váltóár 240.02, Lipótkohó 626.50 Török sorsjegy 255.25

Main table titled 'Budapesti értéktőzsde' containing financial data for various categories: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Közlekedési vállalatok, Pénznemek és váltók. Columns include item names, prices, and exchange rates.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, március 31. (Értéktözsde.) A tözsde kedvetlen hangulatban indult, de a esőkkenések csekély kínálat következtében többnyire szűk határok között mozgottak. Gyöngék voltak a Kanada-részvények, a tegnapi newyorki tözsdén történt nagy értékesítések következtében, ugyszintén bányaértékek, különösen német luxemburgiak, az Iron Monger kedvezőtlen jelentésének hatása alatt, míg felső-sziléziai vasipari részvények a társaság kedvező zárata következtében szilárdak voltak. Bankok közül, melyek egyenetlenek voltak, a Deutsche Bank részvényei erősebb kínálat tárgyai voltak. Gőzhajórészvények tartott irányzatot követtek. Támaszul szolgált a piacnak a villamosági értékek iránt mutatkozott tartós kereslet és ezen értékek szilárd irányzata. Magasabban jegyezték továbbá a déli vasut részvényeit a szanalás kiállításainak javulására. A további folyamatban az árfolyamok tartottak maradtak. A szabad forgalomban az irányzat megszilárdult és különösen Phönix-részvények iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés. A készárupiacz ipari értékek egyenetlen, de meglehetősen szilárd irányzatot követtek. Pénz néhány napra ultimón tul 6-5 és fél százalék, miután előbb 6 és fél százalék volt. Magánkamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, március 31. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 93.50 osztrák hitelrészvény 212.30 Déli vasut 20.40 orosz bankjegyek 216.2, 4 százalékos új orosz kölcsön 94.10, Discontó Commandit 193.20, Dinamitruszt 188.90, Harpeni 186.80 Unifikált török járadék 93.80, 4.2 százalékos ezüst jár 92.70, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.60, Magya koronajárdék 91.40, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 850.50, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 193.90, Gelsenkirchoni 268.90, Laurakohó 265.90

Frankfurt, márc.31. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjárdék —, 4 száz.-os osztr. ar.jár. 93.60 Magy. ar.jár. 93.50 Osztr. hitelint. részv. 212.25, Osztrák-magyar államvasut 160.—, Északnyugati vasut —, Bustiho radi vasut —, Londoni váltóár 204.12, Bécsi Bank verein 141.10, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.50, 4.2 százalékos ezüstjárdék 96.90, Osztrák koronajárdék 92.80, Magyar koronajárdék 91.45, Osztrák-magyar bank 138.—, Déli vasut

részvény 20.50, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.50, Párisi váltóár 801.75, Union bank részv. 155.—, Hamburg, márc. 31. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.40, 1860. sorsjegy 171.50, Déli vasut 20.50, 4 százalékos aranyjárdék 93.—, Osztrák hitelrészvény 212.50, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.25, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.30, London, márc. 31. Angol consol 81.75.

Páris, márc. 31. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 96.4. Osztr. aranyjárdék 101.15, Magyar arany járadék 96.70, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 510.— 3/4 százalékos Olasz járadék 103. 5. Déli vasuti elsőbbségi kötv. 94.—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. román kölcs. 97.70. 4 százalékos amori. románjár. 190. 98.—, 5 százalékos orosz járadék 105.65, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.35, 4 százalékos spanyol jár. 98.92, 4 százalékos unifikált török jár. 92.60. Török sorsjegy 219.—, Török dohányrészvény 366.—, Osztrák földhitelintézet 143.—, Osztrák Länderbank —, Magyarjelzálogbank —, Banque de Paris 17.99, Banque Ottomane 71.1—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 124.—, Meridionalvasut 693.—, Hartman gépgyár 775.—, Rio Tinto 16.16, Sucrierie d'Egypte 79.—, Tula 487.—, Urikányi kőszén 184.—, Chartered 42.50, De Beers 466.—, East Rand 1 2.—, Jagersfontein 209.—, Trans. Land Comp. 57.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.43, Váltó német piacokra (rövid) 123.68, Váltó Bécsre (rövid) 105.31, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó rövid 2/3, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 253.—, Magánkamatláb 2.25.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállításra, Április-juniusra, Április-szeptemberre, Julius-szeptemberre, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lembergi, Trieszti exportszesz (finom).

Kőbányai sertéspiacz.

Március 31. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (párnkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 172-174 fillér. Fialat közép (párnkint 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 174-176 fillér. Közép (párnkint 240-280 klg.) 180-182 fillérig.

Sertéselészám: 1911. évi március hó 29. napján volt készlet 18377 drb., — 1911. március 30-án felhajtattott 943 drb., — 1911. március 30-án elszállítottatott 150 drb., — 1911. március 31. napjára maradt készletben 19170 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: üzletelen.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székessővárosi állatvásár és közbizomány igazgatóságától.) Március 31-én. Előző napi eladatlan maradvány 117 drb sertés, 16 drb süldő. Mai felhajtás 588 drb sertés, 5 drb süldő, összesen 705 drb sertés, 21 drb süldő. Eladatott 626 drb sertés, 11 drb süldő. Mai maradvány 79 drb sertés, 10 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 166-170 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 160-176 fillér. Fialat közép 220-230 klg.-ig életsúlylevonással 180-188 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 180-192 fillér. Hussertés könnyű 140-300 klg.-ig életsúlylevonással 168-178 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 148-146 fillér. A vásár irányzata lanya. — Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavasár.

Március 31. Felhajtattott: 815 drb ló borju, 19 drb leölt borju, 98 drb élő bárány, 173 drb leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 100-108 fillérig, kivételesen 110-116 fillér, középminőségű élő borjúkért 84-96 fillérig, leölt borjúkért 106-120 fillér (levonás nélkül.) Élő bárányokért 18-22 korona párnkint. Az irányzat lanya volt, az árak változatlanok maradtak.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (márc. 31., márc. 30.) and locations (Inn, Duna, Bács, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Morva, Vág, Rába, Győr, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Krasznó, Laboroz, Ung). Rows list various locations and their corresponding water levels in meters.

Table with 2 columns: Pénz, Ára. Lists various items and their prices.

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY. Irta: J. LIES.

12 Egyszerre ugy rémlett előtte, mintha távoli lépések csörtető zaját hozná erre a szél. Szíve megdobbant, mert észébe jutott, hogy hátha őt keresik. — Ha egy félórával előbb jöttek volna, — dörmögte magában s aztán elmosolyodott. Nemsokára a kutyák hangos üvöltésétől lett hangos az egész környék. Nikolaj egészen készen várta az érkezőket. Kutyáit elcsitította s körülnézett. Lenn a hegyoldalon két siető fegyveres sötét körvonala tünt fel. — Hé, valaki! — kiáltottak a jövevények amint közelebb értek a pástor kunyhóhoz. — Kik vagytok? — kiáltott feléjük Nikolaj. — A csendőrségi járőr, — hangzott a válasz. Nikolaj felugrott fekhelyéről s feléjük sietett. — No, mi baj van már megint. A csendőrök nem feleltek, csak mikor egészen közel értek Nikolajhoz. — Láttad-e, hogy mikor keletkezett a tűz odalent, — kérdezték. — Bizony nem, — felelte Nikolaj nyugodtan. — Arra ébredtem, hogy lent félre verik a harangokat. — Itthon voltál egész nap? — Igen. — Aztán, mondd csak, mikor tünt el az a két birka, amit bejelentettél a csendőrségnek. — Ugy hajnal felé tegnap. — Különös, különös, — csóválta fejét fontoskodva az egyik csendőr. — Te bizonyosan tudod, hogy ki vitte el. No, ne félj

semmit, nekünk megmondhatod. Tudod, ez egészen más, mint odabenn. Ott nem lehet ilyet megmondani, ha nincs bizonyíték rá, De nekünk... az más. — Az igazat megvallva, nem tudom, ha tudtam volna, még reggelre visszahoztam volna őket. Ugy sejtem, hogy valami új emberek járhatnak erre. — Biz' az meglehet, — mondották a csendőrök. — Valószínűleg azok csinálták a mai éjszakát is. Jól tennéd, Nikolaj, ha holnap reggel egy kicsit átnéznél a Jensen-fjordra, hát ha azok manipuláltak valamit? Nikolaj beleegyezőleg bólintott s aztán bucsut véve a csendőröktől tovább nézte a lassacsán kivaló tüzet. — Ezek jó helyen kereskednek, — dörmögte magában titkos örömmel. — De mi lesz holnap, ha rájönnek, hogy hiányzik az asszony. Megvárta, amíg a csendőrök kikauyartok a helmersdorfi országuatra s aztán besont a kunyhóba. — Hé, Szergej! most már siess ám, ahogy csak bírja a lábaid. A fiu csakhamar előkerült s óvatosan körülnézve épp ellenkező irányban indult meg, mint amerről a csendőrök jöttek az imént. Nikolaj pedig, mint aki jól végezte dolgát, leheveredett a kunyhó szegényes ágvára, s mélyen aludt késő reggelig. Arra ébredt fel, hogy kutyái erősen szűkölnék s a bezárt nyáj béget. Miután teendőit elvégezte a ház körül, sietve indult meg Helmersdorf felé, hogy érdeklődjék az események folyása iránt. Mindjárt az országuton találkozott egy ismerőssel, ki a szomszédos hegységeken őrzött nyáját s ez elmondta neki, hogy az éjjel megölték az erdészt a helmersdorfi erdő mellett. Nikolaj kissé megrezzent, mert bizonyos volt benne, a hozzájuk tartozók bántak el vele, de hamar összeszedte magát, s olyan

arcot vágott a hirhez, mint aki kettőig sem tud számítani. — Lehetetlen, — mondotta álmétkodva. — Aztán vajjon ki tette? — Hát bizony azt még nem tudják, de sejtik, hogy vagy a gyujtogatók, vagy valamelyik haragos a bánt el vele. — Hát gyujtogattak? — kérdezte Nikolaj, mintha mit sem tudna az egész dologról. — Hát persze, — felelte a másik, meggyőződéssel. — Oszl valami igen nagy dolog lehet, mert a városbéliek csak úgy sutogva beszélnek az ügyről. Azt rebosgetik mindenfelé, hogy az asszony, a bíróné, eltűnt a környékről. Bizonyosan erőszakkal vitték, mert a csendőrök reggel megtalálták az egyik cseledet összekötözve a lépesóházban. — Az ördögbe is, ennek fele sem tréfa, — szólott Nikolaj fejét rázogotva. — Bizony nem, de azt hiszik, hogy a zsványok hamar kézrekerülnek, mert a tanács ezer korona jutalmat tűzött ki a kézrekerítőnek. — No, akkor én magam is utánna nézek, — mondotta Nikolaj komolyan, — mert ezer korona az szép pénz. Ezzel elbucusztak egymástól. Nikolaj lassan ballagott a városka felé a másik pedig a hegyek közé. Egy darabig azon tőprengett, hogy vajjon miért gyilkolhatták meg az erdészt, de mivel ennek sehogyan sem tudott nyátjára jutni, beletörődött abba, hogy ez is parancs. Alig lépett be Helmersdorf legkülső házai közé már is észrevette, hogy a máskor csöndes, nyugodt faluban élénk izgatottság uralkodik. Jóformán minden házaeska előtt állt négy-öt ember, kik mind a mult éjszaka eseményeiről beszélgettek. Nikolaj tiszteletudóan üdvözölte őket, s kímélt, nyugodt lépésekkel haladt a városháza felé, mely a templom melletti téren állott.

(Folyt. köv.)

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogeni
Óvás: a Dr. Hommel nevet
hangsúlyozni kell!

Kivonat a hivatalos lapból

Március 30.

Kinevezések. A belügyminiszter a rimaszombati állami gyermekmenhelyhez dr. Heinrich Belát eddigléle tiszteletdíjjal megbízott igazolóorvost a VIII. fizetési osztályba igazgató-orvossá;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Forgács József Károly számvizsgálót a VIII. fizetési osztály 8-ik fokozatába való sorolás mellett az egyetemi nyomdához gondnokká, Paulik József művezetősegédet pedig a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába való sorolás mellett ugyanoda főművezetővé, Mares Géza debreczeni orsz. tanítói árvaházi segédfelügyelőt ugyanezen intézetbe árvaházi II. árvaházi Kálmán kecskeméti orsz. tanítói árvaházi I. árvaházi;

a pénzügyminiszter Nagy János adóhivatali ellenőrt a marosillyei adóhivatalnál a IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett adóhivatali főtisztet a szabókat, Papp Gyula adóhivatali tisztet a marosillyei adóhivatalnál eddigi állomáshelyén és a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett adóhivatali ellenőrré a marosillyei, végül Vallus József balassagyarmati adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a marosillyei adóhivatalhoz, Molnár János adóhivatali tisztet a marosvásárhelyi adóhivatalnál a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett adóhivatali ellenőrré a dícsőszentmártoni adóhivatalhoz; továbbá a földadókataszter kiigazítási munkálathoz Schmidt József uradalmi erdőmester zágrábi és Zöldy Ödön károlyvárosi lakost ideiglenes minőségű kataszteri biztosokká a zágrábi kataszteri helyszínelési felügyelőséghez, ezenkívül Buzás Márton bányfyhunyadi adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a tenkei adóhivatalhoz, Csmez Sándor bolcsi lakost a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszté a nyitrai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Gallov Gyula nezsideri adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a magyarvári adóhivatalhoz és Ugor Ferenc nagykanizsai lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a nezsideri adóhivatalhoz, Szokna Frigyes alsókubini adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté az alsókubini adóhivatalhoz, Medzihradsky János alsókubini lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká az alsókubini adóhivatalhoz; Salamon Emil békéscsabai adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a zólyomi adóhivatalhoz; Dányi József trencsényi lakos, végzett joghallgatót a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá a trencsényi pénzügyigazgatóságához; Veres Károly tordai lakost ideiglenes minőségű segélydíjas gyakornokká a tiszafüredi adóhivatalhoz; az igazságügyminiszter dr. Jókay Sándor fiúmei törvényszéki joggyakorlókat a fiúmei törvényszékhez jegyzővé;

a miniszterelnök Csmez Gyulát, a fiúmei tengerészeti hatóság mellé rendelt számvevőségnek alkalmazott fizetéstelen irodasegédit a fiúmei és magyarhorvát tengerparti kormányzóságához irodasegédit, Franco Manót, az ezen kormányzóságnál alkalmazott napidíjasat pedig ugyanoda fizetéstelen irodasegédit; a kassai javító-nevelőintézet igazgatója a vezetése alatt álló intézethez Kristófi József szabómestert Argalács Ödön géplakost és Fühlinger Ferenc kárpitost egyelőre ideiglenes munkavezető-felügyelőkké nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter dr. Grandpierre Jenő magyarországi járásbírói jegyzőt a szászrégeni járásbíróihoz, dr. Rozán Gyula székelykeresztúri járásbírói jegyzőt a marosvásárhelyi törvényszékhez és Felméri Gyula erzsébetvárosi törvényszéki jegyzőt a székelykeresztúri járásbíróihoz;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Fábrián Erzsébet rozáliai állami óvónőt a felenyedi, özv. Molnár Károlyné, szül. Altenburger Johanna felenyedi állami óvónőt pedig a rozáliai állami óvodához eddigi minőségükben áthelyezte.

Pályázatok. A nagyváradi posta- és táviratigazgatóságához gyulai posta- és táviratigazgatónál betöltendő postaszállítói állásra április hó 28-ig; a budapesti posta- és táviratigazgatóságához a Letkészen (Hont vármegye) betöltendő postai ügynöki állásra április hó 28-ig; a bécsi katonai műszaki bizottsághoz rajzoló állásra május hó 20-ig; az ipolyvári pénzügyigazgatóságához négy pénzügyi vigyázói állásra nyolc hét alatt; az aszódi javítóintézet igazgatóságához családsegédi állásra április hó 12-ig; a kassai javítóintézet igazgatóságához családsegédi állásra április hó 15-ig; a brassói törvényszék elnökéhez két irnoki állásra április hó 28-ig nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MATYÁS

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1911. április 1-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vizkereszt.

vagy, amit akarok.
Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Shakespeare. Fordította Lévy I.

Személyek:

Orsino	Garamszeghy
Sebestián	Náday B.
António	Mihályi
Böffen Tóbiás	Horváth
K. szeg. Andor	Kürthy
Maivonó	Gibányi
Fabian	Kovács
A bohóc	Rozsahegy
Olivia	Aczél I.
Viola	Paulay
Maria	D. Ligeti J.

Kezdeté 1/8 óraker.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hoffmann meséi.

Fantaszitkus dalmű 3 felvonásban, elő és utójátékkal. Zenejét szerezte: Offenbach Jakab. Szövegét írta: Barbier Gyula. Fordította: Dr. Váradi Antal. Fáy J. Béla és Radó Antal.

Személyek:

Olympia	Sindor E.
Giulietta	
Antónia	
Coppolius	
Daperlutto	Dalrofi
Miraclo	
Corchillo	
Pitichinaccio	Kertész
Ferenc	
Hoffmann	Székelhydy
Miklós	Ambras E.

Kezdeté 7 óraker.

WIGSZÍNHÁZ.

A zseni.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Nagy Endre

Kezdeté 1/8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyre.

Fényes Annus felleptével

A kis lord.

Eletkép 3 felvonásban. Írta: Burnett Hodson. Fordította Hajó Sándor

Személyek:

Dorincourt	Feheslyén
Friol Cedrik	Fényes A.
Hawisham	Réthi
H. bgins	Kürthy
Hobbs	Boross
D. ck	H. szar
Tomas	Gerő
Mr. Errol	Bathori
Miuna	Csatai J.
Miry	Gerő I.

Kezdeté 3 óraker.

Este rendez helyre.

Elősz:

Paraszitok.

Dráma 5 felvonásban. Írta: Barla Lajos.

Személyek:

Szujkó	Vágó
Boliné	Gerő I.
Maris	Nagy T.
Bereznay	Gerő
Az öreg Le eményi	Boross
Sandor	Papp
Julis	Tóth I.
Kovács	Kürthy
Kivácsné	P. Tárnok G.
Haptakné	T. Forrai R.

Kezdeté 1/8 óraker.

Fővárosi Városi Színház

Elősz:

Sámson és Delila.

Tragikomédia 4 felvonásban. Írta: Sven Laage.

Kezdeté 1/8 óraker.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratáva kiténtve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi lelelő

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása | Szájpadlásoknál műfogak,
Tartós fogtömések, | aranylúdk, koronák,
Fogszűrés (altatásban is.) | Jól használható fogorok
éllésztése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Videóképek félnap alatt megkapják műfogókat.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 óraker.

Szenzációs vendégszereplések!

Meltzer Adolf a világhírű lengyel tenorista.

Meltzer Anna primadonna.

Két nagy-szerű dráma! Tochter Jerusalems

Operette von Aurbach, Musik von Wolfstall.

A feleségem zászlóánya.

Bobozat írta: Littmann Pepl. Rollers Dancig Girl, Wallford

8. még sok új attrakció!

Az emeleti téllertben 40 szép nő fellépte. Csupa új szám. - Mésas attrakciók. - Kezdeté 8 óraker.

Vasár- és ünnepnapokon délután 6 óraker, mérsékelt helyre. Kezdeté délután 1 óraker. - Jegyek kaphatók az orfeum pénztáránál és a Hun-aria fordóban.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2

Minden este 8 óraker

az utolérhetetlen áprilisi műsor. ::

Max Pallenberg

első budapesti vendégjáték! Továbbá a szenzációs új attrakció!

Moran & Wiser The Tups Odys

A két grófnő.

Laszky Béla operettje, Kornai Berta vendégfőléptével és a többi 12 előadásra szám.

Minden vasárnap és ünnepnap délután 3 óraker nagy családi előadás. A két grófnő Kornai Berta léptével és a teljes varieté-műsor mérsékelt helyre.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz.

Waldmann Imre igazg.

Ma szombaton, április 1-én

az új műsor bemutatása.

Josef Josephi

a berlini Metropole-színház tagja, mint vendég, a chansonok mestere.

Továbbá:

Great Roland

a jelenkor legjobb illuzionistája.

BROTHERS WYNNE

a flegmatikus tiverek.

A varieté színpadok legjobb száma

DANHOFFERS

Vasárnap az Alpeseben cz. jelenetükben.

HOWYNS

a vidám pékek.

és még 10 különlegesség.

Vasárnap, április 2-án két előadás.

Kezdetük 1/4 és 8 óraker.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig, a nappali pénztárnál, elővételi díj nélkül.

A magy. kir. Opera művészei,
A magy. kir. Zene-Akadémia,
A Nemzeti Zenede, az ország leg-
előkelőbb zene-iskolák Tanárai

szívesen elismerték, hogy hegedűt

Reményi Mihály

olyan készit, mely bármely régi 1000-
törtés hegedűvel a versenyt sikeresen kiállja.

Reményi hangfokozó gerendája

által bármely rossz hangú hegedű sokkal jobb,
erősebb és nemesebb hangot kap. Sikert ké-
rezzék minden egyes hangszernél. A jegyzéket
kérjen Reményi műhegedű-készítési
osztályától

Budapest, Király-u. 58.

A világ legjobb quintiliszta hurjai csak Reményinél.

TOST és MOLNAR

kereskedelmi-, tisztító- és tájkeresztelő

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Eivállal ablak és erkélydíszítéseket,
Kertek, parkok tervezését, alakítását,
fenntartását. Alkalmi és állandó díszíté-
téseket. Téli kertek berendezését, min-
den e szakba vágó munkát. :: :: ::

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.

Külső telepi Gyarmat-utca 25.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1911. április 1-én.

(KIRALY SZINHÁZ)

Fedák Sári vendégfelléptével

A babuska.
Vaudeville 3 felvonásban. Írták: Flers és Gaillet, fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzelte: Fall Leó.

Előadások
Prumierné Hutmáth L.
Ivette Várdy
Delaturello Rátkai
Tiboriusz Király
Buffon Némó h. I.
Kozabilla Fedák S.
Talmi színgazgató Latahá
Pébéanos Balázs
Poche k. a. Sári R.

Kezdeté 1/2 8 órakor

URANIA SZINHÁZ.

Az Országos Színművészeti Akadémia előadása

Sophokles tragikus művészetéről.
Előadja: Sebestyén Károly.

Utána:
A trachisi nők
Tragédia 1 felvonásban. Írták: Sophokles, ford. Csiky Gergely.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Rendes helyárrakkal naponta

Az erkölcsstelen város.

Szociális dráma 3 felvonásban, írta Fernnde Regnier.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.
Minden este 8 órakor
legelsőrangú színházi- és varieté-előadás
utólérhetetlen áprilisi műsor.

Max Pallenberg

első budapesti vendégjátéka.
Morán & Wisner, a boomerang-kalapdöbök. The Tups, Odys és a többi 12 kiváló attrakció.
A két grófnő Laszky pompás operettje Koral Bertta vendégfelléptével. A ház barátja Chaumie bohózata. Új kapók, új szöveg, csupa új szám.
Minden vasárnap és ünnepnap délután 3/4 órakor mérsékelt helyaru családi előadás: operett és a teljes varieté-műsor

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ujdonság! 11 órakor! Ujdonság!

Móritz bácsi szerelmes

9 órakor!

Fegyvergyakorlat

Bohózatok írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt.
Steinhardt, Hunyadi, Szóke Szakáll és új külföldi számok.
Vasárnap délután előadás. — Éjféltől reggel 5 óráig cabarett belépő díj nélkül.
Jegyek: d. e. 10-11 g. d. u. 3-6 g. a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-tele nagytársaságban Andrassy-ut 19. és a Hungaria fürdőben.

Művirágok, disztollak!

Eredeti párisi ujdonságok

ROSENBERG MÓR művirág, korszerű és disztollgyártással egybekötött

nagykereskedésében
Budapest, IV., Városház-u. 16.
TELEFON 136-96. SZÁM.

Hutter és Schrantz

Részvénytársaság.

Az osztrák-magyar monarchia legrégibb szakmabeli cége. — Alapították 1824-ben. Ajánlja első minőségű, többszörösen csavart, kész állapotban tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében példátlan gyártmány! — Nem tevesztendő össze a megszokott () lyukú, végig sodrott és végig hálmozott szálakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!

!! 26 fillertől feljebb !!

Es nagyobb vételnél még magas engedmény! Kapható minden jobb vaskereskedésben — Sűrű (6 cm. tűskötésű) horganyozott tűskötésű méterje 5 fillér.

Egyszerű üzleti feltételek: — Kérésre csokorba kötött vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen csinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben legolcsóbb árak mellett. — Legmagasabb kifizetések. — Ezekre menő elismerőlevelek. — Árjegyzékek és minták bérmentve és díjtalanul.

Magyarországi telep: Budapest, Váci-körút 61/27. Levélcím: Hutter és Schrantz r.-l.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 8 órakor.

Ma: Székelynadrág a szerkesztőségben.

Bohóság, írta: Satyr. Végre 11 órakor:

„Im Massenquartier“.

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Hirschfeld Lajos. Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9-11 g. és d. u. 3-6 g. — Könti különlegességi tözsdé, Andrassy-ut 20. és Sopronyi nagytársaságban, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az 1-8 emeleti Casino de Parisban a világlegelső ének- és táncszámok fellépte.

Royal Cabaret

A Royal-Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körút 31.)

Éjtel 12 órakor ének- és táncelőadás!

44 női szépség felléptével. Ezek között: Odys, Viola, Valencia, Éna Dan, Renée, Rejane, Amanda, Marion, Zecé, Heddy, Flott, 4 Rocking Girls, Selma, Bressendorfi, Agi Norma, Louise, Fipon, Elise, Sareno, Severa, Charlotte, Wolter, Toto, Raiffat, Bey, Grete, Caplies, La, Marcelle, Várdi Adél, Szép Erzsé, Maria, Stojilowa, Eleki kettős, Wlari Corintha, Antol, Jolie, Arany Sári, Lulu, Kacsal, Annie Neumann, Stella Black, Schwarz stb. stb. Belépő-díj 1 óráig 1 korona — azontúl szabad bemenet. — Csángyzenés, keringőverseny reggel 5 óráig. Kukó Vencze és zenekara.

Meghívó.

A Rákospalotai Önszegélyző egyesület mint szövetséget 1911. évi április hó 9-én délelőtt 11 órakor tartja saját helyiségében Rákospalota Fő-ut 39. sz. alatt

XVI. évi rendes közgyűlését

melyre a t. cz. szövetségi tagokat tisztelettel meghívja, az igazgatóság. Napirend: 1) Mielőtt előterjesztése az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a felmentvény megadójá feletti határozathozatal! 2) 5 igazgatósági tagnak 3 évre való megválasztása, 3) A sorsolás útján kilepelt választmányi tagok megválasztása, 4) A felügyelő-bizottság megválasztása és azok tiszteletdíjának megállapítása, 5. A XIV. évtársulat felszámoló bizottságának megválasztása, 6. Netáni indítványok.

Jegyzet: Kivonat a 19. § ből. Egyes tagok által teendő indítványok 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnak írásban bejelentendők. Mielég-számla. Vagyon: Pénztár 4764 K 02 fill. Költségek 4840 K. Evtársulatok hátralekai 7003 K. Adások 14227 K 82 fill. Jóljallólag biztosított ingatlan vételár hátralekai 1720 K. Ut-kapások 200 K. Felszerelés 800 K. Felsz. relesnél leírás 100 K. Marad 700. Előre fizetett kamatok 398 K 77 fill. Összesen 77853 K 61 fill. Teher: Az évtársulatok beirattási díja 405 K 50 fill. Heti befizetési 5635 K. Az évtársulatok vagyona 1099 K 43 fill. Evtársulatok felszámolás alatt 11975 K 35. Vízleltszámlított váltók 6100 K. Összesen 76218 K 28.

Nyereségátvitel 1909. évről: 77 K 04 fill. 1910. évi nyereség: 1558 K 29 fill. Össz. 1635 K 33 fill. Veszteség- és gyűreség számla. Veszteség, visszlészámit. kamatok: 1860 K 68 fill. Üzletrezt nani kamatok: 935 K 01 fill. Üzlet költségek: 466 K 55 fill. Napibiztosít díjak: 260 K Adó: 40 K 52 fill. Felszerelésnél leírás: 100 K Összesen: 3662 K 70 fill. Nyereségátvitel 1909. évről 77 K 04 fill. 1910. évi nyereség: 1558 K 29 fill. Összesen 1635 K 33 fill. Összesen: 5293 K 09 fill. Nyereség: Kamatok: 2972 K 82 fill. Díjak: 500 K 70 fill. Készenléti illetékek: 1824 K 37 fill. Összesen: 5293 K 09 fill.

Kelt Rákospalota, 1910. december 31-én. Rachler Aurél s. k. főkönyvelő. Schwarz Jakab s. k. pénztárnok. Az igazgatóság: Schwarz Jakab s. k. elnök. Vezérigazgató: Dr. Székely Dezső s. k. alelnök. Dr. Berger Lajos s. k. igazgató. Csizmadia Mihály s. k. igazgató. Köhn L. Lajos s. k. igazgató. Ezen mérleg a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és ezt teljesen rendben találtuk. Stein David s. k. felügyelő-bizottsági elnök. Steiner Ölon s. k. felügyelő-bizottsági tag. Müller Ádám s. k. felügyelő-bizottsági tag. A felszámoló 1907. évtársulat vagyommérleg: XIII. évtársulat. Az évtársulat beirattási díja: 145 K 50 fill. az évtársulat heti befizetési: 24.442 K. Az évtársulat vagyona: 2910 K 50 fill. Az évtársulat hátralekai: 4202 K. Az évtársulat 1910. évi nyeresége: 935 K. Összesen: 30.484 K. Követel. 98 üzletrezt a 224 K 2192 K 9 üzletrezt a 220 K 1980 K 13 üzletrezt a 216 K 2805 K. 18 üzletrezt a 208 K 3744 K. Összesen: 30484 K.

Kelt Rákospalota, 1909. évi december 31-én. Rachler Aurél s. k. főkönyvelő. Schwarz Jakab s. k. pénztárnok. Ezen vagyon mérleg a közgyűlés által kiküldött bizottság által megvizsgáltatván mindenben megegyezéket találtatott. Hauber Károly s. k. Melferber János s. k. Gruber Lajos s. k. Csillag Lajos s. k. Szabó Imre s. k.

A tagok létszáma 1910. december 31-én. XIII. évtársulat. Az év elején volt 72 tag 173 üzletreztel, az év folyamán kilepelt 14 tag 35 üzletreztel, maradt az év végén 58 tag 138 üzletreztel, XIV. évtársulat. Az év elején volt 75 tag 167 üzletreztel, az év folyamán kilepelt 17 tag 49 üzletreztel, maradt az év végén 58 tag 118 üzletreztel, XV. évtársulat. Az év elején volt 63 tag 135 üzletreztel, az év folyamán kilepelt 8 tag 18 üzletreztel, maradt az év végén 55 tag 117 üzletreztel, XVI. évtársulat. Az év folyamán belépett 60 tag 166 üzletreztel. Az év folyamán kilepelt 13 tag 28 üzletreztel, maradt az év végén 47 tag 138 üzletreztel. Összesen az év elején volt 210 tag 475 üzletreztel. Az év folyamán belépett 60 tag 166 üzletreztel. Az év folyamán kilepelt 62 tag 130 üzletreztel. Maradt az év végén 218 tag 611 üzletreztel.

középnyert, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor EHRENTREU és FUCHS
testvérekéni
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Wildbad Sanatorium
gyógyhely

TOBELBAD

STAJERORSZÁG

Természeti — étrendi gyógy-
módok, hő-források

VEZETŐ ORVOS:

Dr. v. DÜRING
a kielii egyetem volt tanára

4 orvos. :: Egész éven át nyitva.
Prospektus ingyen.

Junius elejéig mérsékelt szoba árak.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla barang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári arakon havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszokat és csészéket oriaszi forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban eredeti gyári árrban szállítunk vidékre is barnova

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár- és alkatrészt nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

OLCSÓ KÖNYVTÁR

Alapította Gyulai Pál Szerkeszti HEINRICH GUSZTÁV

Egy-egy szám ára 20 fillér.	1597 szám	Minden füzet külön kapható.
-----------------------------	---------------------	-----------------------------

ÚJ!

1572—1576. Magyar tárczák. Írta Berczik Árpád.
1577—1580. A természetfölötti elem Shakespeare színműveiben. Írta Berzeviczy Albert.
1581—1587. Arany János magyar irodalomtörténete. Közzétési és bevezetéssel ellátta Pap K.
1588—1590. Árpád vezér, Mátyás király. Két történelmi tanulmány. Írta Csánky Dezső.
1591—1592. A kard. Victor Hugó költeménye. Fordította s bevezette Vértessy Jenő.
1593—1594. Amor és Psyche. Apuleius meséje. Latinból fordította és bevezetéssel ellátta Csengeri János.
1295—1597. Apa és fiú. Szindarab öt felvonásban. Írta Tor Heideberg. Svédből fordította Szász Zsomborné.

A gyűjtemény teljes jegyzékét a kiadó kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

Kiadja a
FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) r.-l.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 24 és minden könyvkereskedésben.

Szőlőoltványok
szőlővesszők és finom érmelléki borok beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA
szőlőtelepét Bihardioszegen.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küld a cég. Ezen árjegyzéknek egyetlen házból sem szabadna hiányozni, mert sok mindenkit érdeklő dolgot tartalmaz. Tehát senki el ne mulassza egy levelezőlapon kérni.

Készlet: 3 millió.
Olosó és pontos kiszolgálás. Több ezer ellismerő levél.

FŐNÖKÖK
ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK
havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írású, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klavíratras

Ujlaki-írógépet.
Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.
Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppünkre

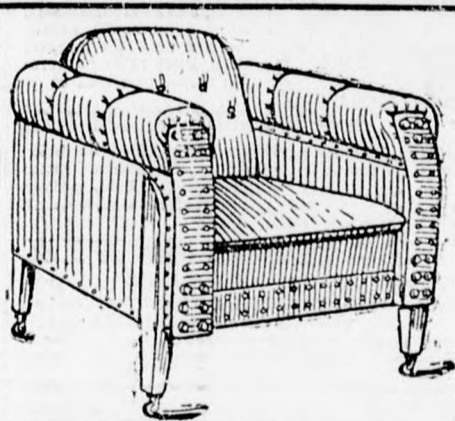
BECSERÉLÜNK.
Díjmentes bemutatás országjárta. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.
Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellékkezesre reflektálnak, közzőlők ezimüket. Vidéki képviselők kerestetnek.

Csuz, Kőszvény?
A ZOLTÁN-féle csuz és kőszvény elleni kenőcs már nehányszori bedörzsölés után elmulasztja a kínzó hasogató fájdalmakat.

ÜVEGJE 2 KORONA.
Zoltán gyógyszerárban
BUDAPEST, V. Szabadságtér.

Bőrbutoripar!
Kendi Antal,
Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.
Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédő szekek, foteuilok, férfszobák és irodahelyiségek butorizása!
Bőrbutor bevasárlása bizalmi dolog!

OLÁF GÁBOR:
KORUNK HÓSE
Verses regény.
Ára 3 korona.
Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT
Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és fia r.-t.), Budapest, VI., Andrassy-út 21.
minden könyvkereskedésben.

Specialista

Os. és kir. szab. sérvkötőket, pneumat. gumi-pelotával, 5200

haskötőket, 5335
gummi göröcsérharisnyákat, műkezeket, műlábakat, műfüzőket, testgyejesítő, járó és támg. egyenestartókat, valamint a betegápolás-hoz tartozó összes cikkeket készíti a technika legmodernebb elvei szerint legújanyosabb gyári árák mellett

KELETI J.
cs. és kir. szab. sérvkötők és testgyejesítő-gépek gyára
Budapesti, Koronaherceg-utca 17.
Alapítva 1878. Telefon 13-76.
Legújabb képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gazdag, előkelő s magas irodalmi színvonalon áll az

UJ IDŐK
Herczeg Ferencz képes hetilapja,
mely a szórakozás és művelődés egyik legnemesebb és legmagyarosabb közvetítője volt eddig is. Herczeg Ferencz a szerkesztő mellett az új irók egész gárdája ide írja a legszebb novelláit és cikkeit és az Uj Idők a külföldi irodalom értékesebb műveiről is beszámol azon frissében. Képei fellelik a hét legfontosabb eseményeit.

Az új negyed április hó 1-én kezdődik.
Az Uj Idők minden előfizetője ingyen kapja a század legerdeesebb regényét, Dumas: Gróf Monte Cristo című művét. Az Uj Idők előfizetési ára feleltre 10 korona, negyedévre 5 korona.
Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-út 10.
Mutatványszám kérésre ingyen.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A LEDELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ES MŰKÉPES
üzletében szerezhetők meg.
BUDAPEST, Erzsébet körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEJYZÉK 2000 PÁZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Tavaszi és nyári

kellemetlenségek, melyek leginkább mutatkoznak

Viszketés Izzadtság

Feldörzsölésnél tökéletesen kezelhetők a valódi

Erényi-ICHTIOL-SALICIL

segítségével.
Ahol az összes létező szárító dezinficiáló, fájdalomcsillapító, tüzeséget hűsítő szerek nem használtak, ott az „ERÉNYI ICHTIOL-SALICIL” volt és lesz az első segítség.

Az eredeti: „Erényi-Ichtiol-Salicil” 3 koronás dobozokban

Erényi Béla
„DIANA” gyógyszerárta
Bpest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállíttatnak).

Több mint egy millió köszönőlevél érkezett be a világ minden részéből.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegesség tucatzár 12. — korona. 3 tucatzár 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

BUTOR készpénzért és részletre. Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számítatik. Háló-, ebéd-, napi- és szalonberendezések, óriási választék, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Árjegyzék ingyen.

10%-kal olcsóbb, mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butorárúház, 320 szobabutor a leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig választékra készen áll jótállás mellett. Varga Mihály és Társa, Kristóf-tér 8., I. em.

1403—1911. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A sárkányl (Fogarasmegye, vasuti állomás Sárkány) kincstári erdőtisztítalak építésére nyilvános versenyárgyalást hirdetek.

Kiadásra kerülnek a lakóház felépítésével kapcsolatos összes építkezési munkálatok u. m. a föld-, kőműves-, ács-, kőfaragó-, tetőfedési-, asztalos-, lakatos-, üveges-, mázó-, szobafestő-, bádógos- és vasmunkálatok.

Ajánlat csakis a kiírás tárgyát képező összes építési munkálatokra együttesen tehető, egyes munkanemekre vagy egyes munkacsoportokra beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ivenként egy korona bélyeggel ellátott és a pályázati feltételekben körülírt módon kiállított írásbeli ajánlatok a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál 1911. évi április hó 20. napjának délelőtti 10 óráig nyújtandók be.

Az ajánlatok alapjául szolgáló pályázati feltételek, továbbá az általános építési feltételek, a részletes (műszaki) feltételek, a szerződés tervezete, a használandó ajánlati, árajánlati és költségsszámítás mintája és az építési tervek és rajzok, a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetőleg a pályázati feltételek, a szerződés tervezete, az ajánlati, árajánlati és költségsszámítás mintája 10 (tíz) koronáért ugyanott beszerezhetők.

A munkálatok 1911. évi október hó végéig teljesen elkészítendőek.

Ajánlattevő tartozik az ajánlati összeg 5 (öt) százalékával egyenértékű bántépénzt a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság házipénztáránál vagy bármely más állami pénztárnál készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban letenni és az erre vonatkozó letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Budapest, 1911. évi március hó 28-án.

Földmívelésügyi m. kir. Miniszter.

Drót-kerítés

legolcsóbb vásárlása

STADLER MIHÁLY

Budapest, VI.E., Váci-körút 43. szám.

1872. évben alapított 1872. évben alapított

Sz. Ironyszövet-, fonat-, szitaáru- és kerítésgyár rendszere alapján,

mely a vevőt megkíméli a milliméterek megválogatásától. Ehhez sok tapasztalat kell, melynek híján legtöbbszőr csalódás érheti. Alábbi árak mellett a vevő a felerősítés **összes kellekeit is** külön felszámítás nélkül megkapja. Drótfonathoz keret, vagyis szegélydrótot mindig adok, mert keret (feszítőhuzal) nélkül bármely fajta drótkerítés **tökéletlen**, kibomlik, gyűrődik, hamar elpusztul. A drótfonatot mindig ezélnak megfelelő lyukbősséggel és **horganyozott, (cinkezett) drótból** szállítom, tehát befesteni nem kell. Készlet lévén, a szállítás azonnal történhet, más megállapodás híján: utánvétellel. Csomagolás, feladás díjmentes.

Szállítás napján szerelési tájékoztatót, árjegyzéket és részletes számlát küldök, alábbi áraim **rendkívül olcsósága** tehát ellenőrizhető. A „Stadler-rendszer” 3 erősségi osztályt különböztet meg, aszerint, hogy a létesítendő kerítés:

I. csekély rongálásnak kitett,
II. nagyobb ellentállóképességgel bír,
III. teljes ellentállásra képes legyen.

A kerítéshez **szükséges összes drótanyag ára folyóméterenként:**

	I. csekély	II. nagy	III. teljes
erősségi osztály mellett			
a) 1 méter magas drótfonot, fel- és alsó keret-drót, főtje való egy sor sűrű tuskés dróttal. Alkalmas: lakóház, kert-, udvar-, szőlő-, gyümölcsös- és egyéb kerítésnek	38 fillér	78 fillér	145 fillér
b) 1 1/2 méter magas drótfonot, keret-dróttal, egy sor sűrű tuskés dróttal. Alkalmas: ház-, iskola-, templom-, temető-, kert-, faiskola-, baromfiudvar-, vadaskert-kerítésnek	65 fillér	160 fillér	220 fillér
c) Két méter magas drótfonot, két keret- és egy merevítő-dróttal, egy sor tuskés dróttal. Alkalmas: esirke-, facán-tenyésztéshez, vadaskert, teniszpálya- és más kerítésnek	80 fillér	190 fillér	315 fillér

Ára a horganyozott, 6 cm. sűrű tuskés-sodronynak, ha külön rendeli meg, **kettőszögű**, két együtt méterenként 6 fillér, 100 méter 5.50 korona, 1000 méter 44 korona.

Árjegyzék díjmentes. Kivánságra az I., II., vagy III. osztályú anyagokat előre is részletezem.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság

(Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság az intézet saját palotájában Budapest, Kálvin-tér, Baross-u. 1. Üllői-ut 2-4. sz. Bejárat az Üllői-ut 4. sz. kapun.

Legolcsóbb díjak:

Az 1909-ik év végén **358 millió** koronát a biztosítások összege meghaladta

A tartalékok **összege: 107 millió 216.324 kor. 96 fill.**

Eddigi **kifizetések: 96 millió 370.016 kor. 33 fill.**

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság

Budapest, V., Dorottya-utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárusítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:	Gyermekeknek:	Hölgyek részére:
Edwin Clapp & Son	Piehler	Sorosis
Barry		Cousins
Walk-Over		Patrician
Commonwealth		

Kérje képes árjegyzékünket.

B hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

B hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, ékmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó aron kaphatók...

Házasságokat díszkörtönköveti Faragó Jenő, Rákóczi ut 80.

?! Akar ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartassák? Olvassa el a "Társalgás Művészete"...

Pénzszekrényeket tiz- és betörésmenteseket ajánl olcsó arakon Budapest, Rákosi-u. 4/a.

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes postatartály bérmentve K 10.50 Baria József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

Üresedésben levő számos különféle állás jelentést be, melyek teljes címmele olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Józsefkört 88. szám. 10536

Kökusz-zsir legfinomabb kóser selpe-szach, ökölős postadoboz franko K 7.50 Klein Sándor Wien, Darwingasse 22.

Aszialosok aj jövedelmi forrását letró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a "Kegyelet" szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca 2. 46.

25 koronáért készülnék saját műhelyem-ben mérték után romek szabásban, finom kivitelben divatos "ferőtörök" vagy felöltök finom szövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postátminták bérmentve, helyben szabás-küldöt kívánatra házhoz küldöm. 28592

10000 magastörzsi rózsafa, 2 éves erős koronával, régi és legújabb fajokból fehértől a legsötétebb bíborpirosig április 1-től június végeig kapható a következő arakban: 4 drb 6 kor., 6 drb 7.50 kor., 12 drb 14 kor., 25 drb 27 kor., 50 drb 52 kor., 100 drb 100 korona. — Kapható az Újhegyi rózsatelepen Szikelyhídon.

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-ter 15. sz. Fiókküzet: Klauzál-ter 2. Telefon 149-00. 29387

Ha köhög vagy rekedt, Rethy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írásu írógépekre beiratkozhatni naponkint. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapon át kereskedelmi szaktananyagokat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szepírást, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Rózsa, szegfű, magastörzsi rózsafák, csak üjdonságok, 2 éves koronával, 10 drb 20 K. Magastörzsi rózsafák 2 éves koronával, csak régibb legjobbjaitak 10 drb 16 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak üjdonságok, 10 drb 10 K. Bokorrózsák, 2 éves, csak régibb legjobbjaitak 10 drb 8 K. Császárszegfűk, folyton virítók 10 drb 5-10 K. Széküldés mindenhová, csomagolás beleértve bérmentve utánvéttel. Kezeskedem biztos fogamzásért, érték vagy pótlásért, valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzék díjtalanul. Krausz T. kivitelei kertészete, Fekete-halom, Brassó mellett. 10536

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmiakadémiai tanárok által oktatott szaktananyagok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvenyű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. sz.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-czerektől s más hirdetésünkét u. azó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 lémelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagóni és palisander butorok, ural szobák, angol börgarnitúrák és telje en berendezési minlaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13. 28589

Amerikai óra mutató és számlap nélkül. 4 57

Az óra két számcsoporthal áll. A felső számsor az órat, az alsó pedig a perczet mutatja. Az also számsor minden perczben, a felső minden órában ugrik egyet, jobbról balra. Tehát az idő egyszerűen leolvasható, mint például 4 óra 57 percz. Ezen szenzációs üjdonság épen ugy felhuzható, beállítható és igazítható, mint minden más rendez óra. Az óra magassága 18 cm, átmérete 8 és 12 cm. Minden óráért 5 évi jótállást vállalunk. Ára 46 korona, havi 5 koronás részletre is kapható. Készpénz fizetésnél 10% az engedmény. Budapest, SZENT LÁSZLÓ INTÉZET IV., Veress Pálné-utca 16

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla Hegyen-Völgyön Természeti és vadászképek Szerző ezen újabb könyve mellett sorakozik az előbbihez. Ilyet, költői lendület van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt. Ára 6 korona. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Zálogczédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platint és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranylánczok olcsón kaphatók. SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54-74.

Lánczkutakat nagy vízmennyiségű szállítására, házi és gazdasági célokra újonnan javított szerkezettel, szállár kivitelben legelőnyösebben szállít Magyar Lánckutgyár Thköly-ut 133. sz. Tessenék prospektust kérni.

Zálogczédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán 27563

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felölsséggel előkészít Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

50 millió akác- és erdei csemete 2 éves akácmagoncok 20-200 cm. magas, 4-20 mm. érös, 1000 drb 15-35 kor., 10.000 drb 120-300 kor., 3 éves akácmagoncok 100-300 cm. magas, 10. 30 mm. érös, 1000 drb 30-50 kor., 10.000 drb 250-450 K. 2 éves iskolázott 50-200 cm. magas, 8-25 mm. érös, 1000 drb 240-400 kor., 3 éves iskolázott 100-250 cm. magas, 10-25 mm. érös, 1000 drb 50-70 kor., 10.000 drb 450-650 korona. 10 millió gladiolus, 2, 3 és 4 éves magoncok nagyság szerint 10-50 kor., 2, 3 és 4 éves iskolázott 35-65 kor., 1000 darabonként. Erdői csemete: lucfenyő 1-4 éves, 1000 drb 2-9 kor., erdei fenyő 1-4 éves 3-9 kor., feketefenyő 1-4 éves 1000 drb 3-9 kor., kocsányos tölgy 1-4 éves 1000 drb 6-20 korona. Továbbá igen nagy készlet gyümölcs, dísz- és sorfakban, díszbokrokban, rózsákban, tülevélű fákban stb. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küld Gróf Bathányi Zsigmond uradalmi intézősége Csendlak, posta: Ferenczlak, Vasm.

"OLLA" a bebizonyított legjobb higiénikus GUMMI különlegességgel 2 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-arabokat részletfizetésre. Modern lakberendezési vállalat Budapest, Szerecsen-utca 10. sz. Díszes butoralbum 1 kor.

TÁRS, (csakis komoly, agilis) néhány ezer forinttal szabadalmazott tömegszilkekhez amelyek kitűnő rekordul lettek miniszteriumoknál és a közgazgatásnál bevezetve 100.000 korona évi jövedelem elérhető. Csak komoly ural embereknek ajánlata vétetik. Helyesírást, Felvilágosítást nyújt a Modern Kereskedelmi Szemle szerkesztőségében Budapest, VII., Rottenbiller-utca 10., hova a levelek intézendők.

SINGER varrógépek kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József Budapest, Almássy-ter 14 javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor.-tól felebb; fűthető kádak 20 kor.-tól felebb. Elváltak mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb aron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen küldve érkezik.

10 lemez 10 forint! Szenzációs reklámában kapható. "Messe a nagy erdőn", "Volt nincs fene banja", "Sorrentói level", "Lumpolás örökre pá", "Cziganyyszerlem" és még 4 kitűnő lemez vadonatúj 26 cm-es nagyságban szállítjuk a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett.

Gramofon Áruház Budapest, Himző-utca 5.

Alkalmi vásár az összes hangszerből. Mélyen leszállított árak. MARNITZ FRIGYES Budapest, VIII., 4 József-kört 37-39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket küldés nélkül.

Gyümölcsfa díszfa és rózsaszüregyekkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmgyeren (Budapest mellett.) 10501

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erotap-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állast. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajosoknak nekilözhető lenzápszer. Kintűntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszöno levelek minden ország-ból. Dobozonként 1 frl 10 kr. Használati utastással. Főraktár Ealás Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégcszekrények, fotelül és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf Váci-kört 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91-20. 28793

Titkos betegségek, huygycsőfolyás, huygycsőszűkülések, hólyagbántalmak, altesül sebek, börbetegségek, bujaker (syphillis) az önterfőzés utókövetkezményei, elgyengült férfierő, női bajok, feterfolyás, stb. stb. alapos, gyors es gyökerez klyógyafítására a foglal ozás zavarása nélkül bevált, sikeres es lelkiismeretes gyögmódjánál fogva legjobban ajánljuk Dr. Garai — szakorvos — rendelő-intézeté, Budapest, VI., Andrássy-ut 24. FELTÜNÉS NÉLKÜLI eredményes gyógyítás levellileg is. Kívánatra gyógyszer-ről is gondoskodik. Rendel naponta 10 órától 4-ig és este 7-8 óráig. Levelekre azonnal válaszol.